

JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE FINANSOWE
GRUPY AZOTY ZAKŁADY AZOTOWE „PUŁAWY” SPÓŁKA AKCYJNA
za okres 1 stycznia 2017 roku – 31 grudnia 2017 roku

SPIS TREŚCI

1.	Informacje ogólne	5
2.	Jednostkowe sprawozdanie z całkowitych dochodów	6
3.	Jednostkowe sprawozdanie z sytuacji finansowej	8
4.	Jednostkowe sprawozdanie z przepływów pieniężnych.....	9
5.	Jednostkowe sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym	10
6.	Informacje ogólne	11
7.	Skład Zarządu Spółki.....	11
8.	Skład Rady Nadzorczej Spółki	12
9.	Zatwierdzenie jednostkowego sprawozdania finansowego	12
10.	Podstawa sporządzenia jednostkowego sprawozdania finansowego	13
10.1.	Oświadczenie o zgodności	13
10.2.	Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji.....	13
10.3.	Zasady sporządzenia sprawozdania	13
11.	Zmiany stosowanych zasad rachunkowości	13
12.	Zmiany w Międzynarodowych Standardach Sprawozdawczości Finansowej i interpretacjach	20
13.	Korekta błędów	23
14.	Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach	23
14.1.	Istotność informacji	23
14.2.	Profesjonalny osąd	23
14.3.	Niepewność szacunków	23
15.	Zasady rachunkowości.....	24
15.1.	Przeliczenie pozycji wyrażonych w walucie obcej	24
15.2.	Rzeczowe aktywa trwałe	25
15.3.	Koszty finansowania zewnętrznego	26
15.4.	Nieruchomości inwestycyjne	26
15.5.	Leasing i prawo wieczystego użytkowania gruntu	26
15.6.	Wartości niematerialne	27
15.7.	Odzyskiwalna wartość aktywów długoterminowych	28
15.8.	Instrumenty finansowe	28
15.9.	Wbudowane instrumenty pochodne	31
15.10.	Zapasy i prawa majątkowe	31
15.11.	Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	33
15.12.	Pozostałe aktywa finansowe	35
15.13.	Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	35
15.14.	Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży.....	35
15.15.	Kapitał własny	36
15.16.	Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek	36
15.17.	Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	36
15.18.	Rezerwy.....	37
15.19.	Świadczenia pracownicze	38
15.20.	Przychody	39
15.20.1.	Sprzedaż produktów, materiałów i towarów	39
15.20.2.	Świadczenie usług	39
15.20.3.	Odsetki	39
15.20.4.	Dywidendy	39
15.20.5.	Przychody z tytułu wynajmu	39
15.21.	Koszty.....	40
15.22.	Dotacje	40
15.23.	Podatek dochodowy.....	40
15.24.	Zysk netto na akcję	41
16.	Informacje dotyczące segmentów operacyjnych	41
17.	Przychody i koszty	45

17.1.	Przychody ze sprzedaży	45
17.2.	Koszty według rodzaju, w tym koszty świadczeń pracowniczych	46
17.3.	Podział amortyzacji na poszczególne kategorie kosztów (układ kalkulacyjny)	47
17.4.	Pozostałe przychody operacyjne	48
17.5.	Pozostałe koszty operacyjne	48
17.6.	Przychody i koszty finansowe	49
17.7.	Informacje dotyczące cykliczności i sezonowości działalności Spółki	50
18.	Podatek dochodowy	50
18.1.	Odroczony podatek dochodowy	52
19.	Działalność zaniechana, aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży	53
20.	Majątek socjalny oraz zobowiązania ZFŚS	53
21.	Zysk przypadający na jedną akcję	54
22.	Dywidendy wypłacone i zaproponowane do wypłaty	54
23.	Rzeczowe aktywa trwale	55
24.	Prawo wieczystego użytkowania	59
25.	Wartości niematerialne	60
26.	Nieruchomości inwestycyjne	62
27.	Udziały i akcje	63
28.	Zapasy	67
29.	Prawa majątkowe	68
30.	Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	70
31.	Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	71
32.	Pochodne instrumenty finansowe	72
33.	Pozostałe aktywa finansowe	73
34.	Kapitał własny	74
34.1.	Kapitał zakładowy	74
34.2.	Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej	74
34.3.	Charakter i cel pozostałych kapitałów	75
35.	Rezerwy	76
35.1.	Zmiany stanu rezerw	76
35.2.	Rezerwa na zobowiązania związane z ochroną środowiska	76
35.3.	Rezerwa na sprawy sądowe, kary, grzywny i odszkodowania	77
35.4.	Inne rezerwy	77
36.	Świadczenia pracownicze	77
36.1.	Programy akcji pracowniczych	77
36.2.	Świadczenia emerytalne oraz inne świadczenia po okresie zatrudnienia	77
36.3.	Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy oraz pozostałe	79
37.	Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki	80
38.	Pozostałe zobowiązania finansowe	80
39.	Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	81
40.	Dotacje	82
41.	Zobowiązania i należności warunkowe oraz inne pozycje pozabilansowe	84
41.1.	Zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego – Spółka jako leasingobiorca	84
41.2.	Zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego – Spółka jako leasingodawca	84
41.3.	Inne zobowiązania warunkowe i pozycje pozabilansowe	84
41.4.	Należności warunkowe i inne pozycje pozabilansowe	86
41.5.	Zobowiązania inwestycyjne	86
41.6.	Sprawy sądowe	86
41.7.	Gwarancje i poręczenia	87
41.8.	Rozliczenia podatkowe	88
42.	Informacje o podmiotach powiązanych	88
42.1.	Warunki transakcji z podmiotami powiązаныmi	90
42.2.	Transakcje z udziałem członków Zarządu i Rady Nadzorczej	91
42.3.	Wynagrodzenie Zarządu i Rady Nadzorczej	91

w tysiącach złotych

43.	Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym.....	93
43.1.	Ryzyko stopy procentowej.....	93
43.2.	Ryzyko walutowe	94
43.3.	Analiza wrażliwości na ryzyko rynkowe	96
43.4.	Ryzyko cenowe	97
43.5.	Ryzyko kredytowe	98
43.6.	Ryzyko płynności	99
44.	Zarządzanie kapitałem.....	100
45.	Instrumenty finansowe	101
46.	Objaśnienia do sprawozdania z przepływów pieniężnych.....	104
47.	Informacje dotyczące emisji, wykupu i spłaty nieudziałowych i kapitałowych papierów wartościowych	106
48.	Struktura zatrudnienia	106
49.	Wynagrodzenie Audytora	106
50.	Zdarzenia następujące po zakończeniu okresu sprawozdawczego	107
51.	Informacja finansowa regulacyjna – z zakresu działalności Spółki regulowanej ustawą Prawo Energetyczne	108
51.1.	Podstawa sporządzenia	108
51.2.	Zasady alokacji przychodów i kosztów	108
51.3.	Zasady przypisywania pozycji bilansowych do działalności regulowanej	109
51.4.	Wyniki finansowe poszczególnych rodzajów działalności	110
51.5.	Sprawozdanie z sytuacji finansowej w podziale na poszczególne rodzaje działalności.....	112
52.	Oświadczenia Zarządu	113

1. Informacje ogólne

Zarząd Grupy Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A. przedstawia roczne jednostkowe sprawozdanie finansowe za okres sprawozdawczy obejmujący 12 miesięcy kończący się 31 grudnia 2017 roku, na które składają się:

- Jednostkowe sprawozdanie z całkowitych dochodów za okres od 01 stycznia 2017 roku do 31 grudnia 2017 roku,
- Jednostkowe sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień 31 grudnia 2017 roku,
- Jednostkowe sprawozdanie z przepływów pieniężnych za okres od 01 stycznia 2017 roku do 31 grudnia 2017 roku,
- Jednostkowe sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym za okres od 01 stycznia 2017 roku do 31 grudnia 2017 roku,
- Dodatkowe informacje i objaśnienia.

Roczne jednostkowe sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z wymogami Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej (MSSF), które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską (UE). W ocenie Zarządu sprawozdanie to rzetelnie i jasno przedstawia sytuację majątkową i finansową oraz wynik finansowy Spółki.

W dodatkowych informacjach i objaśnieniach jednostkowego sprawozdania finansowego przedstawiono ujawnienia dotyczące działalności przedsiębiorstwa energetycznego, o których mowa w art. 44 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 roku Prawo energetyczne (Dz.U. z 2012 r. poz. 1059 z późniejszymi zmianami) – Informacja finansowa regulacyjna, nota 51.

2. Jednostkowe sprawozdanie z całkowitych dochodów

Wyszczególnienie	Nota	01.01.2017 - 31.12.2017	01.01.2016 - 31.12.2016
Zyski i straty			<i>przekształcone*</i>
Działalność kontynuowana			
Przychody ze sprzedaży produktów	17.1	2 977 912	2 749 305
Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów	17.1	82 176	108 515
Przychody ze sprzedaży		3 060 088	2 857 820
Koszt wytworzenia sprzedanych produktów	17.2	(2 221 813)	(2 012 873)
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	17.2	(78 412)	(103 194)
Koszt wytworzenia/nabycia sprzedanych produktów, towarów i materiałów		(2 300 225)	(2 116 067)
Zysk/(strata) brutto ze sprzedaży		759 863	741 753
Koszty sprzedaży	17.2	(235 931)	(242 726)
Koszty ogólnego zarządu	17.2	(173 722)	(164 174)
Pozostałe przychody operacyjne	17.4	12 728	10 162
Pozostałe koszty operacyjne	17.5	(11 641)	(16 025)
Zysk/(strata) z działalności operacyjnej		351 297	328 990
Przychody finansowe	17.6	34 282	28 302
Koszty finansowe	17.6	(53 085)	(38 542)
Przychody /(koszty) finansowe netto		(18 803)	(10 240)
Zysk/(strata) brutto z działalności kontynuowanej		332 494	318 750
Podatek dochodowy	18	(48 412)	(45 408)
Zysk/(strata) netto z działalności kontynuowanej		284 082	273 342
Zysk/(strata) netto za okres		284 082	273 342
Inne całkowite dochody			
Pozycje, które w przyszłości nie mogą zostać przeklasyfikowane do zysków i strat			
Zyski/(straty) aktuarialne z tytułu programu określonych świadczeń	36	(4 650)	(4 721)
Podatek dochodowy dotyczący pozycji, które nie mogą być przeklasyfikowane do zysków i strat	18	883	897
Razem pozycje, które nie mogą zostać przeklasyfikowane do zysków i strat		(3 767)	(3 824)
Inne całkowite dochody netto		(3 767)	(3 824)
CAŁKOWITY DOCHÓD ZA OKRES		280 315	269 518

* dane finansowe przekształcone zgodnie z informacją zawartą w nocie 11

w tysiącach złotych

Zysk/(strata) netto w zł na jedną akcję:	21		
– podstawowy za okres		14,86	14,30
– podstawowy za okres z zysku z działalności kontynuowanej		14,86	14,30
– rozwodniony za okres		14,86	14,30
– rozwodniony za okres z zysku z działalności kontynuowanej		14,86	14,30

3. Jednostkowe sprawozdanie z sytuacji finansowej

Wyszczególnienie	Nota	31.12.2017	31.12.2016	01.01.2016
AKTYWA			<i>przekształcone*</i>	<i>przekształcone*</i>
Aktywa trwałe				
Rzeczowe aktywa trwałe	23	2 063 648	1 878 469	1 798 483
Prawo wieczystego użytkowania gruntu	24	750	760	770
Nieruchomości inwestycyjne	26	15 761	15 906	16 081
Wartości niematerialne	25	44 389	41 315	41 424
Udziały i akcje	27	367 360	392 719	419 892
Pozostałe aktywa finansowe	33	26 052	31 044	51 938
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	30	96 792	24 624	11 827
Aktywa trwałe razem		2 614 752	2 384 837	2 340 415
Aktywa obrotowe				
Zapasy	28	290 397	244 523	260 222
Prawa majątkowe	29	95 263	107 984	121 368
Pochodne instrumenty finansowe	32	1 048	4 517	3 177
Pozostałe aktywa finansowe	33	233 133	576 052	392 041
Należności z tytułu podatku dochodowego		12 750	-	-
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	30	433 941	347 102	386 659
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	31	421 600	141 823	177 454
Aktywa obrotowe razem		1 488 132	1 422 001	1 343 704
SUMA AKTYWÓW		4 102 884	3 806 838	3 684 119
PASYWA				
Kapitał własny				
Kapitał zakładowy	34.1	191 150	191 150	191 150
Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej	34.2	237 650	237 650	237 650
Zyski zatrzymane	34.3	2 739 553	2 623 245	2 554 434
Kapitał własny razem		3 168 353	3 052 045	2 983 234
Zobowiązania				
Pozostałe zobowiązania finansowe	38	-	-	382
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	36	134 064	120 615	116 957
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	39	2 245	2 379	3 395
Rezerwy	35	2 508	3 116	3 441
Dotacje	40	37 553	35 733	36 199
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	18	52 952	43 880	44 671
Zobowiązania długoterminowe razem		229 322	205 723	205 045
Pochodne instrumenty finansowe	32	-	6 626	325
Pozostałe zobowiązania finansowe	38	-	381	1 028
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	36	19 781	17 840	14 369
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego		-	20 004	955
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	39	677 106	490 585	469 508
Rezerwy	35	4 477	5 117	5 800
Dotacje	40	3 845	8 517	3 855
Zobowiązania krótkoterminowe razem		705 209	549 070	495 840
Zobowiązania razem		934 531	754 793	700 885
SUMA PASYWÓW		4 102 884	3 806 838	3 684 119

* dane finansowe przekształcone zgodnie z informacją zawartą w nocie 11

4. Jednostkowe sprawozdanie z przepływów pieniężnych

Wyszczególnienie	Nota	01.01.2017 - 31.12.2017	01.01.2016 - 31.12.2016
		przekształcone*	
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej			
Zysk/(strata) brutto		332 494	318 750
Korekty o pozycje:			
Amortyzacja	17.2 17.5	176 765	167 970
Odsetki, dywidendy i różnice kursowe		(1 468)	(10 818)
(Zysk)/strata na działalności inwestycyjnej		24 726	34 156
(Zwiększenie)/zmniejszenie stanu należności	46	(143 226)	5 951
(Zwiększenie)/zmniejszenie stanu zapasów		(45 874)	15 699
(Zwiększenie)/zmniejszenie stanu praw majątkowych		12 721	13 384
Zwiększenie/(zmniejszenie) stanu zobowiązań	46	142 865	2 416
Zwiększenie/(zmniejszenie) stanu dotacji	46	(2 852)	457
Zwiększenie/(zmniejszenie) stanu rezerw	46	9 192	1 400
(Zapłacony)/zwrócony podatek dochodowy	46	(13 352)	6 963
(Zysk)/strata z wyceny instrumentów pochodnych		(3 157)	4 961
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej		488 834	561 289
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej			
Sprzedaż rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	46	987	491
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	46	(395 035)	(244 580)
Sprzedaż pozostałych aktywów finansowych		1 002 100	1 356 462
Nabycie udziałów i akcji		-	(2 532)
Nabycie pozostałych aktywów finansowych		(684 100)	(1 528 341)
Dywidendy i odsetki otrzymane		10 553	12 214
Spłata udzielonych pożyczek		29 978	8 824
Udzielenie pożyczek		(1 000)	-
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		(36 517)	(397 462)
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej			
Spłata zobowiązań z tytułu leasingu finansowego		(381)	(1 032)
Dywidendy wypłacone		(164 007)	(200 707)
Odsetki zapłacone		(1 148)	(1 382)
Pozostałe wpływy/(wydatki) finansowe		-	3 739
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej		(165 536)	(199 382)
Zmiana netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów		286 781	(35 555)
w tym różnice kursowe netto		(7 139)	(38)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na początek okresu	31	141 774	177 329
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec okresu, w tym:	31	428 555	141 774
o ograniczonej możliwości dysponowania		1 115	3 403

* dane finansowe przekształcone zgodnie z informacją zawartą w nocie 11

5. Jednostkowe sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym

Wyszczególnienie	Kapitał zakładowy	Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej	Zyski zatrzymane	Kapitał własny razem
Na dzień 1 stycznia 2016 roku	191 150	237 650	2 554 434	2 983 234
Korekty błędów	-	-	-	-
Na dzień 1 stycznia 2016 roku	191 150	237 650	2 554 434	2 983 234
Zysk/(Strata) netto	-	-	273 342	273 342
Inne całkowite dochody	-	-	(3 824)	(3 824)
Całkowity dochód za okres	-	-	269 518	269 518
Transakcje z właścicielami Spółki, ujęte bezpośrednio w kapitale własnym	-	-	(200 707)	(200 707)
Dywidenda	-	-	(200 707)	(200 707)
Transakcje z właścicielami razem	-	-	(200 707)	(200 707)
Na dzień 31 grudnia 2016 roku	191 150	237 650	2 623 245	3 052 045
Na dzień 1 stycznia 2017 roku	191 150	237 650	2 623 245	3 052 045
Korekty błędów	-	-	-	-
Na dzień 1 stycznia 2017 roku	191 150	237 650	2 623 245	3 052 045
Zysk/(Strata) netto	-	-	284 082	284 082
Inne całkowite dochody	-	-	(3 767)	(3 767)
Całkowity dochód za okres	-	-	280 315	280 315
Transakcje z właścicielami Spółki, ujęte bezpośrednio w kapitale własnym	-	-	(164 007)	(164 007)
Dywidenda	-	-	(164 007)	(164 007)
Transakcje z właścicielami razem	-	-	(164 007)	(164 007)
Na dzień 31 grudnia 2017 roku	191 150	237 650	2 739 553	3 168 353

Dodatkowe informacje i objaśnienia

6. Informacje ogólne

Spółka Grupa Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” Spółka Akcyjna (dalej „Spółka”), poprzednio działająca pod nazwą Zakłady Azotowe „Puławy” S.A., została utworzona Aktem Notarialnym (Rep nr 2600/92) z dnia 24 marca 1992 roku. Siedziba Spółki mieści się w Puławach, Al. Tysiąclecia Państwa Polskiego 13.

Spółka jest wpisana do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku, VI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem KRS 0000011737. Spółce nadano numer statystyczny REGON 430528900 oraz numer identyfikacji podatkowej NIP 716-000-18-22.

Spółka jest przedsiębiorstwem jednozakładowym. Czas trwania Spółki jest nieoznaczony. Akcje Spółki są notowane na Warszawskiej Giełdzie Papierów Wartościowych. Wg klasyfikacji GPW w Warszawie Spółka jest zakwalifikowana do sektora „przemysł chemiczny”. Podstawowym przedmiotem działania Spółki jest:

- Produkcja podstawowych chemikaliów, nawozów i związków azotowych, wyrobów z tworzyw sztucznych,
- Produkcja pozostałych wyrobów chemicznych,
- Wytwarzanie, przesyłanie i dystrybucja energii elektrycznej,
- Produkcja i dystrybucja ciepła (pary wodnej i gorącej wody),
- Pobór i uzdatnianie wody, rozprowadzanie wody,
- Gospodarowanie ściekami i odpadami, działalność związana z rekultywacją,
- Handel hurtowy i detaliczny, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi.

Grupa Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A. jest Jednostką Dominującą Grupy Kapitałowej, w której skład wchodzi następujące podmioty zależne: PROZAP Sp. z o.o., REMZAP Sp. z o.o., Zakłady Azotowe Chorzów S.A., GZNF „Fosfory” Sp. z o.o., Agrochem Sp. z o.o., Agrochem Puławy Sp. z o.o., Elektrownia Puławy Sp. z o.o., STO-ZAP Sp. z o.o. i SCF Natural Sp. z o.o.

Ponadto Spółka jest powiązana kapitałowo z następującymi podmiotami – spółkami stowarzyszonymi/wspólnymi przedsięwzięciami: Bałtycka Baza Masowa Sp. z o.o., CTL KOLZAP Sp. z o.o. oraz TECHNOCHEMSERVICE S.A.

Grupa Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A. wraz z podmiotami powiązаныmi począwszy od 19 stycznia 2013 roku wchodzi w skład Grupy Kapitałowej Grupa Azoty, której Jednostką Dominującą jest Grupa Azoty S.A.

7. Skład Zarządu Spółki

W skład Zarządu Spółki na dzień 17 kwietnia 2018 roku wchodził:

• Jacek Janiszek	Prezes Zarządu
• Krzysztof Homenda	Wiceprezes Zarządu
• Izabela Świderek	Wiceprezes Zarządu
• Anna Zarzycka-Rzepecka	Wiceprezes Zarządu
• Andrzej Skwarek	Członek Zarządu

W okresie sprawozdawczym wystąpiły zmiany w składzie Zarządu.

W dniu 12 stycznia 2017 roku, Rada Nadzorcza odwołała ze składu Zarządu Spółki Prezesa Zarządu Pana Mariusza Bobera oraz Wiceprezesa Zarządu Pana Zbigniewa Gagata. Jednocześnie powierzyła funkcję Prezesa Zarządu Panu Jackowi Janiszewi, który dotychczas pełnił funkcję Wiceprezesa Zarządu Spółki.

Z dniem 31 marca 2017 roku Rada Nadzorcza odwołała z funkcji Wiceprezesa Zarządu Pana Andrzeja Skwarka, który od dnia 1 kwietnia 2017 roku pełni funkcję Członka Zarządu Spółki.

W dniu 9 czerwca 2017 roku Rada Nadzorcza Spółki powołała w skład Zarządu Spółki Panią Izabelę Świderek oraz Pana Pawła Owczarskiego. Nowo powołanym członkom Zarządu powierzono funkcje Wiceprezesów Zarządu Spółki.

W dniu 25 stycznia 2018 roku Rada Nadzorcza odwołała ze składu Zarządu Pana Pawła Owczarskiego pełniącego funkcję Wiceprezesa Zarządu oraz powołała Panią Annę Zarzycką-Rzepecką na Członka Zarządu powierzając jej funkcję Wiceprezesa Zarządu, na czas wspólnej trzyletniej kadencji Zarządu trwającej od 5 kwietnia 2016 roku.

8. Skład Rady Nadzorczej Spółki

W skład Rady Nadzorczej Spółki na dzień 17 kwietnia 2018 roku wchodził:

- Jacek Nieścior Przewodniczący Rady
- Maciej Marzec Wiceprzewodniczący Rady
- Wiktor Cwynar Sekretarz Rady
- Krzysztof Bednarz Członek Rady
- Grzegorz Mandziarz Członek Rady
- Jacek Wójtowicz Członek Rady

W dniu 17 lutego 2017 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki odwołało ze składu Rady Nadzorczej Pana Janusza Cendrowskiego oraz Pana Leszka Lewickiego, jednocześnie powołując do składu Rady Nadzorczej Pana Zbigniewa Dżugaję i Pana Pawła Mortasa. Funkcję Przewodniczącego Rady Nadzorczej powierzono Panu Jackowi Nieściorowi.

W dniu 21 lutego 2017 roku Pan Zbigniew Dżugaję złożył rezygnację z zasiadania w Radzie Nadzorczej Spółki.

W dniu 28 lutego 2017 roku Rada Nadzorcza wybrała Pana Pawła Mortasa na Wiceprzewodniczącego Rady Nadzorczej.

W dniu 1 czerwca 2017 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki powołało w skład Rady Nadzorczej Spółki na kolejną (IX) wspólną kadencję Panów: Grzegorza Mandziarza (wybrany przez pracowników), Jacka Wójtowicza (wybrany przez pracowników), Macieja Marca, Wiktora Cwynara oraz Krzysztofa Bednarza.

W tym samym dniu Spółka otrzymała oświadczenie Ministra Rozwoju i Finansów powołujące Pana Jacka Nieściora, jako reprezentanta Skarbu Państwa, do Rady Nadzorczej Spółki na kolejną (IX) wspólną kadencję. Zwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki powierzyło Panu Jackowi Nieściorowi funkcję Przewodniczącego Rady Nadzorczej Spółki.

W dniu 9 czerwca 2017 roku Rada Nadzorcza wybrała Pana Macieja Marca na Wiceprzewodniczącego Rady Nadzorczej oraz Pana Wiktora Cwynara na Sekretarza Rady Nadzorczej.

9. Zatwierdzenie jednostkowego sprawozdania finansowego

Niniejsze jednostkowe sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd Spółki w dniu 17 kwietnia 2018 roku.

10. Podstawa sporządzenia jednostkowego sprawozdania finansowego

10.1. Oświadczenie o zgodności

Niniejsze jednostkowe sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”) zatwierdzonymi przez Unię Europejską.

10.2. Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji

Walutą funkcjonalną Spółki i walutą prezentacji jest złoty polski. Wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, podane są w tysiącach złotych.

10.3. Zasady sporządzenia sprawozdania

Niniejsze jednostkowe sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z zasadą kosztu historycznego, z wyjątkiem pochodnych instrumentów finansowych, które są wyceniane według wartości godziwej.

Jednostkowe sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Spółkę w dającej się przewidzieć przyszłości. Na dzień zatwierdzenia niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności Spółki w niezmienionej formie i zakresie przez okres co najmniej 12 miesięcy od daty bilansowej.

W niniejszym sprawozdaniu finansowym prezentowane są dane za okres od 1 stycznia 2017 roku do 31 grudnia 2017 roku oraz dane porównawcze za okres od 1 stycznia 2016 roku do 31 grudnia 2016 roku.

Spółka sporządza również skonsolidowane sprawozdanie finansowe, które publikowane jest równocześnie z niniejszym jednostkowym sprawozdaniem finansowym. Konsolidacją metodą pełną objęte są następujące podmioty:

- GZNF „Fosfory” Sp. z o.o.,
- Zakłady Azotowe Chorzów S.A.,
- REMZAP Sp. z o.o.,
- PROZAP Sp. z o.o.,
- SCF Natural Sp. z o.o.,
- Agrochem Sp. z o.o.,
- Agrochem Puławy Sp. z o.o.,
- Elektrownia Puławy Sp. z o.o.

Udziały w spółkach Bałtycka Baza Masowa Sp. z o.o. oraz CTL KOLZAP Sp. z o.o. w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym wyceniane są metodą praw własności. Spółki te w oparciu o obowiązujące przepisy prawa zobowiązane są do sporządzania jednostkowych sprawozdań finansowych.

11. Zmiany stosowanych zasad rachunkowości

Przy sporządzaniu niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego zastosowano zasady rachunkowości w zakresie niezmienionym w odniesieniu do zasad zastosowanych przy sporządzaniu rocznego sprawozdania finansowego za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2016 roku, za wyjątkiem zmiany prezentacji różnic kursowych i wyniku na terminowych transakcjach pochodnych dotyczących kursów walut, zmiany ujmowania kosztów rodzajowych, zmiany ujmowania i rozliczania dotacji z tytułu nieodpłatnie otrzymanych praw do emisji CO₂. W sprawozdaniu z sytuacji finansowej oraz sprawozdaniu z przepływów pieniężnych zmieniono sposób prezentacji przekazanych zaliczek na dostawy aktywów trwałych. Wprowadzone zmiany wynikają z wprowadzonych zmian w polityce rachunkowości Grupy Kapitałowej Grupa Azoty

oraz ujednoczenia polityki rachunkowości Grupy Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A. z polityką rachunkowości Grupy Kapitałowej Grupa Azoty.

Różnice kursowe (dodatnie i ujemne) w latach poprzednich prezentowane były w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w przychodach działalności, których dotyczyły, tj. w części dotyczącej należności korygowały przychody ze sprzedaży, natomiast w części dotyczącej zobowiązań koszty. Wyniki (zyski i straty) na transakcjach zabezpieczających przepływy przed wpływem zmian kursów walut obcych, z uwagi na ich charakter, tj. zabezpieczanie wpływów, w latach ubiegłych prezentowane były w działalności operacyjnej jako korekta przychodów ze sprzedaży. W bieżącym roku obie te kategorie wykazywane są i prezentowane odrębnie i wynikowo (odrębnie ustalany jest wynik na różnicach kursowych i transakcjach zabezpieczających) w działalności finansowej jako przychody lub koszty finansowe (korekta 1).

W latach ubiegłych koszty działalności operacyjnej były ujmowane oraz prezentowane w układzie rodzajowym w sprawozdaniu finansowym w momencie ich poniesienia. W bieżącym roku koszty rodzajowe ujmowane i prezentowane są w sprawozdaniu finansowym w momencie ich wpływu na wynik finansowy, nie występuje zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych kosztów (korekta 2).

W latach ubiegłych rozliczenie dotacji z tytułu nieodpłatnie otrzymanych praw do emisji CO₂ ujmowane było za pośrednictwem obrotów wewnętrznych (z pominięciem kosztów układu rodzajowego). W bieżącym roku rozliczenie dotacji dokonywane jest poprzez pomniejszenie kosztów w układzie rodzajowym - pomniejszanie kosztów podatków i opłat (korekta 3).

W latach ubiegłych zaliczki na dostawy aktywów trwałych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej prezentowane były w aktywach obrotowych w pozycji „Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe”, natomiast w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych w przepływach z działalności operacyjnej w pozycji „Zwiększenie/(zmniejszenie) stanu należności”. W bieżącym roku zaliczki te prezentowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w aktywach trwałych w pozycji „Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe”, w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych w przepływach z działalności inwestycyjnej w pozycji „Nabycie rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych” (korekta 4).

Wpływ powyższych zmian na jednostkowe sprawozdanie z całkowitych dochodów na 31 grudnia 2016 roku przedstawiono poniżej.

Sprawozdanie z całkowitych dochodów

Wyszczególnienie	Korekta	01.01.2016 -	01.01.2016 -	Różnica	
		31.12.2016	31.12.2016		
		Dane przekształcone	Dane opublikowane		
Zyski i straty					
Działalność kontynuowana					
Przychody ze sprzedaży produktów	1	2 749 305	2 751 742	(2 437)	
Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów	1	108 515	108 398	117	
Przychody ze sprzedaży		2 857 820	2 860 140	(2 320)	
Koszt wytworzenia sprzedanych produktów	1	(2 012 873)	(2 015 633)	2 760	
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	1	(103 194)	(103 265)	71	
Koszt wytworzenia sprzedanych produktów, towarów i materiałów		(2 116 067)	(2 118 898)	2 831	
Zysk/(strata) brutto ze sprzedaży		741 753	741 242	511	
Koszty sprzedaży		(242 726)	(242 726)	-	
Koszty ogólnego zarządu		(164 174)	(164 174)	-	
Pozostałe przychody operacyjne		10 162	10 162	-	
Pozostałe koszty operacyjne	1	(16 025)	(16 243)	218	
Zysk/(strata) z działalności operacyjnej		328 990	328 261	729	
Przychody finansowe	1	28 302	23 249	5 053	
Koszty finansowe	1	(38 542)	(32 760)	(5 782)	
Przychody /(koszty) finansowe netto		(10 240)	(9 511)	(729)	
Zysk/(strata) brutto z działalności kontynuowanej		318 750	318 750	-	
Podatek dochodowy		(45 408)	(45 408)	-	
Zysk/(strata) netto z działalności kontynuowanej		273 342	273 342	-	
Zysk/(strata) netto za okres		273 342	273 342	-	
Inne całkowite dochody netto		(3 824)	(3 824)	-	
CAŁKOWITY DOCHÓD ZA OKRES		269 518	269 518	-	

Nota 17.1.

Wyszczególnienie	Korekta	01.01.2016 -	01.01.2016 -	Różnica	
		31.12.2016	31.12.2016		
		Dane przekształcone	Dane opublikowane		
Przychody ze sprzedaży produktów					
Przychody ze sprzedaży		2 750 930	2 750 930	-	
Różnice kursowe dotyczące należności z tytułu dostaw i usług zrealizowane	1	-	5 905	(5 905)	
Różnice kursowe dotyczące należności z tytułu dostaw i usług naliczone	1	-	2 314	(2 314)	
Zyski z tytułu instrumentów pochodnych (wycena i wynik na realizacji)	1	-	4 317	(4 317)	
(Straty) z tytułu instrumentów pochodnych (wycena i wynik na realizacji)	1	-	(10 099)	10 099	
Bonusy od obrotu		(1 625)	(1 625)	-	
Razem przychody ze sprzedaży produktów		2 749 305	2 751 742	(2 437)	

Nota 17.2.

Wyszczególnienie	Korekta	01.01.2016 -	01.01.2016 -	Różnica
		31.12.2016	31.12.2016	
		Dane przekształcone	Dane opublikowane	
Koszty według rodzaju				
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych		(167 434)	(167 434)	-
Koszty świadczeń pracowniczych, w tym:	2	(346 458)	(336 865)	(9 593)
- wynagrodzenia	2	(274 612)	(264 641)	(9 971)
- inne świadczenia na rzecz pracowników	2	(71 846)	(72 224)	378
Zużycie materiałów i energii	2	(1 452 361)	(1 470 673)	18 312
Usługi obce, w tym:	2	(321 521)	(324 904)	3 383
- koszty prac badawczych		(2 580)	(2 580)	-
- związane z ochroną środowiska		(2 274)	(2 274)	-
Podatki i opłaty	2, 3	(113 310)	(184 884)	71 574
Ubezpieczenia majątkowe i osobowe	2	(10 256)	(11 885)	1 629
Pozostałe koszty, w tym:	2	(41 935)	(46 244)	4 309
- zmiana stanu odpisów aktualizujących wartość zapasów		(188)	(188)	-
- zmiana stanu odpisów aktualizujących wartość należności z tytułu dostaw i usług		(238)	(238)	-
- składki z tytułu przynależności do organizacji	2	(1 570)	(1 568)	(2)
- różnice kursowe dotyczące zobowiązań z tytułu dostaw i usług	1	-	(2 760)	2 760
- podróże służbowe		(1 181)	(1 181)	-
- reklama i reprezentacja	2	(39 491)	(39 766)	275
- inne koszty działalności operacyjnej	2	733	(543)	1 276
Razem koszty rodzajowe		(2 453 275)	(2 542 889)	89 614

Wyszczególnienie	Korekta	01.01.2016 -	01.01.2016 -	Różnica
		31.12.2016	31.12.2016	
		Dane przekształcone	Dane opublikowane	
Koszty rodzajowe				
Zmiana stanu produktów	2	(20 482)	16 363	(36 845)
Koszt wytworzenia produktów na własne potrzeby jednostki		53 984	53 984	-
Wartość dotacji rozliczonej w koszty operacyjne	3	-	50 009	(50 009)
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	1	(103 194)	(103 265)	71
Razem koszt własny sprzedaży		(2 522 967)	(2 525 798)	2 831
Koszty według układu kalkulacyjnego				
Koszt wytworzenia sprzedanych produktów	1	(2 012 873)	(2 015 633)	2 760
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	1	(103 194)	(103 265)	71
Koszty sprzedaży		(242 726)	(242 726)	-
Koszty ogólnego zarządu		(164 174)	(164 174)	-
Razem koszt własny sprzedaży		(2 522 967)	(2 525 798)	2 831

Nota 17.5.

Wyszczególnienie	Korekta	01.01.2016 -	01.01.2016 -	Różnica
		31.12.2016	31.12.2016	
		Dane przekształcone	Dane opublikowane	
Utworzenie odpisów aktualizujących wartość rzeczowych aktywów trwałych		(2 828)	(2 828)	-
Koszty dotyczące nieruchomości inwestycyjnych generujących przychody z najmu, w tym:		(1 671)	(1 671)	-
- koszty amortyzacji		(536)	(536)	-
Różnice kursowe dotyczące zobowiązań z tytułu zakupu rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych, w tym:	1	-	(218)	218
- koszty z tytułu różnic kursowych	1	-	(1 082)	1 082
Utworzenie odpisów aktualizujących wartość należności innych niż należności z tytułu dostaw i usług oraz należności odsetkowe		(827)	(827)	-
Utworzenie rezerw na zobowiązania		(1 216)	(1 216)	-
Koszty likwidacji oraz wartość netto zlikwidowanego majątku		(4 556)	(4 556)	-
Nakłady na prace rozwojowe nie spełniające kryteriów do ich aktywowania		(472)	(472)	-
Darowizny przekazane		(2 283)	(2 283)	-
Kary i odszkodowania		(165)	(165)	-
Koszty funkcjonowania i utrzymania zakładowych obiektów socjalnych		(1 182)	(1 182)	-
Straty powstałe w ramach zwykłej działalności		(178)	(178)	-
Inne		(647)	(647)	-
Razem pozostałe koszty operacyjne		(16 025)	(16 243)	218

Nota 17.6.

Wyszczególnienie	Korekta	01.01.2016 -	01.01.2016 -	Różnica
		31.12.2016	31.12.2016	
		Dane przekształcone	Dane opublikowane	
Przychody finansowe				
Przychody z tytułu odsetek, w tym:		14 043	14 043	-
- z tytułu należności własnych - handlowych		796	796	-
- z tytułu należności własnych - lokaty bankowe powyżej 3 miesięcy		9 595	9 595	-
- z tytułu należności własnych - lokaty bankowe do 3 miesięcy i overnight		2 039	2 039	-
- z tytułu udzielonych pożyczek		1 576	1 576	-
- z pozostałych tytułów		37	37	-
Dywidendy i udziały w zyskach		1 084	1 084	-
Rozwiązanie odpisu aktualizującego wartość należności odsetkowych		105	105	-
Zyski z tytułu różnic kursowych, w tym:	1	10 399	5 346	5 053
- koszty z tytułu różnic kursowych	1	(19 232)	(2 051)	(17 181)
Przychody z tytułu zmiany dyskonta, w tym:		1	1	-
- dotyczące rozrachunków		1	1	-
Aktualizacja wartości inwestycji		668	668	-
Pozostałe		2 002	2 002	-
Razem przychody finansowe		28 302	23 249	5 053

w tysiącach złotych

Wyszczególnienie	Korekta	01.01.2016 -	01.01.2016 -	Różnica
		31.12.2016	31.12.2016	
		Dane przekształcone	Dane opublikowane	
Koszty finansowe				
Koszty z tytułu odsetek, w tym:		(144)	(144)	-
- z tytułu leasingu finansowego		(51)	(51)	-
- dotyczące zobowiązań handlowych		(83)	(83)	-
- z pozostałych tytułów		(10)	(10)	-
Prowizje		(1 331)	(1 331)	-
Utworzenie odpisu aktualizującego wartość należności odsetkowych		(813)	(813)	-
Aktualizacja wartości inwestycji		(30 353)	(30 353)	-
Koszty z tytułu zmiany dyskonta, w tym:		(109)	(109)	-
- dotyczące rozrachunków		(94)	(94)	-
- dotyczące rezerw		(15)	(15)	-
Straty z tytułu instrumentów pochodnych (wycena i wynik na realizacji)	1	(5 782)	-	(5 782)
Pozostałe		(10)	(10)	-
Razem koszty finansowe		(38 542)	(32 760)	(5 782)
Przychody i koszty finansowe netto		(10 240)	(9 511)	(729)

Sprawozdanie z sytuacji finansowej

Wyszczególnienie	Korekta	31.12.2016	31.12.2016	Różnica
		Dane przekształcone	Dane opublikowane	
AKTYWA				
Aktywa trwałe				
Rzeczowe aktywa trwałe		1 878 469	1 878 469	-
Prawo wieczystego użytkowania gruntu		760	760	-
Nieruchomości inwestycyjne		15 906	15 906	-
Wartości niematerialne		41 315	41 315	-
Udziały i akcje		392 719	392 719	-
Pozostałe aktywa finansowe		31 044	31 044	-
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	4	24 624	1 808	22 816
Aktywa trwałe razem		2 384 837	2 362 021	22 816
Aktywa obrotowe				
Zapasy		244 523	244 523	-
Prawa majątkowe		107 984	107 984	-
Pochodne instrumenty finansowe		4 517	4 517	-
Pozostałe aktywa finansowe		576 052	576 052	-
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	4	347 102	369 918	(22 816)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty		141 823	141 823	-
Aktywa obrotowe razem		1 422 001	1 444 817	(22 816)
SUMA AKTYWÓW		3 806 838	3 806 838	-
PASYWA				
Kapitał własny razem		3 052 045	3 052 045	-
Zobowiązania długoterminowe razem		205 723	205 723	-
Zobowiązania krótkoterminowe razem		549 070	549 070	-
Zobowiązania razem		754 793	754 793	-
SUMA PASYWÓW		3 806 838	3 806 838	-

Sprawozdanie z przepływów pieniężnych

Wyszczególnienie	Korekta	01.01.2016 -	01.01.2016 -	Różnica
		31.12.2016	31.12.2016	
		Dane przekształcone	Dane opublikowane	
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej				
Zysk/(strata) brutto		318 750	318 750	-
Korekty o pozycje:				
Amortyzacja		167 970	167 970	-
Odsetki, dywidendy i różnice kursowe		(10 818)	(10 818)	-
(Zysk)/strata na działalności inwestycyjnej		34 156	34 156	-
(Zwiększenie)/zmniejszenie stanu należności	4	5 951	(6 446)	12 397
(Zwiększenie)/zmniejszenie stanu zapasów		15 699	15 699	-
(Zwiększenie)/zmniejszenie stanu praw majątkowych		13 384	13 384	-
Zwiększenie/(zmniejszenie) stanu zobowiązań		2 416	2 416	-
Zwiększenie/(zmniejszenie) stanu dotacji		457	457	-
Zwiększenie/(zmniejszenie) stanu rezerw		1 400	1 400	-
(Zapłacony)/zwrócony podatek dochodowy		6 963	6 963	-
(Zysk)/strata z wyceny instrumentów pochodnych		4 961	4 961	-
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej		561 289	548 892	12 397
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej				
Sprzedaż rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych		491	491	-
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	4	(244 580)	(232 183)	(12 397)
Sprzedaż pozostałych aktywów finansowych		1 356 462	1 356 462	-
Nabycie udziałów i akcji		(2 532)	(2 532)	-
Nabycie pozostałych aktywów finansowych		(1 528 341)	(1 528 341)	-
Dywidendy i odsetki otrzymane		12 214	12 214	-
Splata udzielonych pożyczek		8 824	8 824	-
Udzielenie pożyczek		-	-	-
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		(397 462)	(385 065)	(12 397)
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej		(199 382)	(199 382)	-
Zmiana netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów		(35 555)	(35 555)	-

Przy sporządzaniu niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego zastosowano nowe lub zmienione następujące MSR:

- Zmiany w MSR 7 „Sprawozdanie z przepływów pieniężnych” w zakresie inicjatywy dotyczącej ujawniania informacji umożliwiających użytkownikom sprawozdań finansowych ocenę zmian wartości zobowiązań powstałych w ramach działalności finansowej, w tym zarówno zmian wynikających z przepływów pieniężnych jak i zmian o charakterze niepieniężnym.
- Zmiany do MSR 12 „Podatek dochodowy” w zakresie inicjatywy dotyczącej ujawniania niezrealizowanych strat powiązanych z instrumentami dłużnymi wycenianymi w wartości godziwej w sprawozdaniach finansowych, dla których wartością podatkową jest ich początkowy koszt, mogą powodować powstanie ujemnych różnic przejściowych.

Zastosowanie zmian w MSR w w/w zakresie nie miało istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe.

Pozostałe zmiany MSR/MSSF, które weszły w życie w 2017 roku nie miały zastosowania w sprawozdaniach finansowych Spółki.

12. Zmiany w Międzynarodowych Standardach Sprawozdawczości Finansowej i interpretacjach

Spółka zamierza przyjąć wymienione poniżej, nowe standardy oraz zmiany standardów i interpretacji MSSF opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości, lecz nie obowiązujące w 2017 roku zgodnie z datą ich wejścia w życie.

Standardy i interpretacje zatwierdzone przez UE, które nie weszły jeszcze w życie dla okresów rocznych kończących się w dniu 31 grudnia 2017 roku

MSSF 15 „Przychody z umów z klientami”

MSSF 15 określa model rozliczania przychodów z umów z klientami obowiązujący wszystkie podmioty. Zastąpi on wytyczne dotyczące ujmowania przychodów zawarte w MSR 18 „Przychody” i MSR 11 „Umowy o usługę budowlaną”. Standard będzie miał zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 01 stycznia 2018 roku i po tej dacie.

MSSF 9 „Instrumenty finansowe”

Zmiany do MSSF 9 dotyczą poprawek w zakresie kwalifikacji i wyceny aktywów finansowych oraz określenia wymogów rozpoznawania utraty wartości aktywów finansowych. Wprowadzone zostaną nowe wymogi dotyczące rachunkowości zabezpieczeń. Zmiany będą miały zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 01 stycznia 2018 roku i po tej dacie.

Zmiany i wyjaśnienia do MSSF 15 „Przychody z umów z klientami”

Zmiany do MSSF 15 „Przychody z umów z klientami” dostarczają dodatkowych informacji i wyjaśnień dotyczących głównych założeń przyjętych w MSSF 15 oraz wprowadzają zwolnienia i uproszczenia dla jednostek stosujących nowy standard po raz pierwszy. Zmiany będą miały zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 01 stycznia 2018 roku lub po tej dacie.

Zmiany do MSSF 9 „Instrumenty finansowe”

Zmiany MSSF 9 dotyczą kontraktów z cechami przedpłat z ujemną rekompensatą. Zmiany obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 01 stycznia 2019 roku i po tej dacie.

MSSF 16 „Leasing”

MSSF 16 zastępuje MSR 17 Leasing oraz związane z tym standardem interpretacje. Zmiany będą miały zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 01 stycznia 2019 roku i po tej dacie.

Zmiany do MSSF 9 „Instrumenty finansowe” wraz z MSSF 4 „Umowy ubezpieczeniowe”

Zmiany do MSSF 4 „Umowy ubezpieczeniowe” adresują kwestię zastosowania nowego standardu MSSF 9 „Instrumenty finansowe”. Opublikowane zmiany do MSSF 4 uzupełniają opcje istniejące już w standardach i mają na celu zapobieganie tymczasowym wahaniom wyników jednostek sektora ubezpieczeniowego w związku z wdrożeniem MSSF 9.

Zmiany do MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych”

Zmiany MSR 28 będące częścią zmian wynikających z przeglądu MSSF 2014-2016 mają zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 01 stycznia 2018 roku i po tej dacie.

Zmiany do MSSF 1 „Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej po raz pierwszy”

Zmiany MSSF 1 będące częścią zmian wynikających z przeglądu MSSF 2014-2016 mają zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 01 stycznia 2018 roku i po tej dacie.

Zmiany do MSSF 2 „Płatności na bazie akcji”

Zmiany MSSF 2 doprecyzowują sposób ujęcia niektórych transakcji płatności na bazie akcji. Zmiany będą miały zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 01 stycznia 2018 roku i po tej dacie.

Zmiany do MSR 40 „Nieruchomości inwestycyjne”

Zmiany MSR 40 wyjaśniają, iż przeniesienie do lub z nieruchomości inwestycyjnych może nastąpić tylko w przypadku zmiany sposobu wykorzystywania nieruchomości oraz na podstawie oceny czy nieruchomość

kwalifikuje się jako nieruchomość inwestycyjna. Zmiany będą miały zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 01 stycznia 2018 roku i po tej dacie.

KIMSF 22 „Transakcje w obcej walucie oraz zaliczki”

KIMSF 22 wyjaśnia iż transakcje w walucie obcej, dla których płatność jest dokonana lub otrzymana wcześniej w formie zaliczki należy wyceniać wg kursu początkowego ujęcia zaliczki. Interpretacja będzie miała zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 01 stycznia 2018 roku i po tej dacie.

Ocenia się, że zmiany te nie będą miały istotnego wpływu na dotychczas stosowaną politykę rachunkowości Spółki.

Ocena wpływu zastosowania MSSF 15 „Przychody z umów z klientami”

Spółka zastosuje MSSF 15 „Przychody z umów z klientami” począwszy od 1 stycznia 2018 roku. Zgodnie z zasadami określonymi w MSSF 15, Spółka będzie ujmować przychody ze sprzedaży w kwocie odzwierciedlającej wartość wynagrodzenia, które spodziewa się otrzymać w zamian za sprzedane towary i usługi w momencie spełnienia lub w okresie spełnienia zobowiązania do wykonania świadczenia, czyli przeniesienia na klienta kontroli nad towarami lub usługami będącymi przedmiotem tego zobowiązania.

MSSF 15 zostanie wdrożony przy zastosowaniu metody retrospektywnej zmodyfikowanej, tj. z ujęciem łącznego efektu pierwszego jego zastosowania na dzień 1 stycznia 2018 roku wyłącznie do umów, które na ten dzień nie zostały zakończone.

Na podstawie dotychczas przeprowadzonych prac, zidentyfikowano obszary, na które będzie miał wpływ wdrażany MSSF 15. Głównie dotyczą one przypisania ceny transakcyjnej do zobowiązań do wykonania świadczeń zawartych w umowie.

W ocenie Spółki wdrożenie MSSF 15 nie będzie mieć istotnego wpływu na wyniki Spółki. W roku 2018 Spółka dokona modyfikacji w zakresie ujawnień w sprawozdaniach finansowych informacji wymaganych przez MSSF 15.

Ocena wpływu zastosowania MSSF 9 „Instrumenty finansowe”

Spółka zastosuje zmiany do MSSF 9 „Instrumenty finansowe” począwszy od 1 stycznia 2018 roku bez korygowania danych porównawczych.

Przeprowadzono analizy odnoszące się do wpływu zastosowania MSSF 9 po raz pierwszy od dnia 1 stycznia 2018 roku w oparciu o składniki aktywów finansowych oraz warunki ekonomiczne na dzień 31 grudnia 2017 roku. W związku z tym rzeczywisty wpływ wdrożenia MSSF 9, jaki odzwierciedlony zostanie w przyszłych sprawozdaniach finansowych, może odbiegać od przewidywań Spółki. Spółka nie oczekuje jednak materialnych rozbieżności w tym zakresie.

W oparciu o charakterystykę przepływów pieniężnych z posiadanych aktywów finansowych oraz funkcjonujące w Spółce modele biznesowe, w ramach których zarządzane są aktywa finansowe, dokonano klasyfikacji aktywów finansowych.

Oszacowanie oczekiwanych strat kredytowych w odniesieniu do należności z tytułu dostaw i usług oparto na danych historycznych w zakresie spłacalności należności oraz innych danych mogących zwiększyć precyzję oszacowania oczekiwanych strat kredytowych w przyszłości.

W odniesieniu do aktywów finansowych objętych szacowaniem oczekiwanej straty innych niż należności z tytułu dostaw i usług, ryzyko niewypłacalności kontrahenta, w szczególności instytucji finansowych, ustalane jest w oparciu o ocenę wiarygodności przyznaną przez agencje ratingowe.

W ocenie Spółki zmiana zasad rozpoznawania strat kredytowych (z poniesionych na oczekiwane) nie będzie miała istotnego wpływu na sprawozdania finansowe Spółki.

Ocena wpływu zastosowania MSSF 16 „Leasing”

Ocena wpływu wprowadzanego począwszy od 2019 roku MSSF 16 jest utrudniona z uwagi na występujące duże wątpliwości w odniesieniu do ujmowania i prezentacji prawa wieczystego użytkowania gruntów, w oparciu o które Spółka użytkuje grunty. Szczegółowe informacje na temat powierzchni gruntów użytkowanych wieczystie oraz przyszłych opłat z tego tytułu przedstawione zostały w notcie 24.

Standardy i interpretacje oczekujące na zatwierdzenie przez UE na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania

Poprawki do MSSF (cykl 2014-2016)

Cykl poprawek MSSF za okres 2014-2016 obejmuje zmiany m.in. MSSF 1, MSSF 5 oraz MSR 28 i będą miały zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 01 stycznia 2018 roku i po tej dacie.

MSSF 14 „Regulacyjne rozliczenia międzyokresowe”

MSSF 14 dotyczy podmiotów stosujących MSR po raz pierwszy, w związku z tym nie będzie miał zastosowania w sprawozdaniach Spółki.

Zmiany do MSSF 10 i MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych”

Zmiany do MSSF 10 i MSR 28 dotyczą sprawozdawczości finansowej jednostek inwestycyjnych. Brak decyzji w zakresie zatwierdzenia do stosowania.

KIMSF 23 „Niepewność związana z ujęciem podatku dochodowego”

KIMSF 23 wyjaśnia wymogi w zakresie rozpoznania i wyceny zawarte w MSR 12 w sytuacji niepewności związanej z ujęciem podatku dochodowego. Wytyczne obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 01 stycznia 2019 roku i po tej dacie.

Zmiany do MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych”

Zmiany MSR 28 dotyczą długoterminowych udziałów w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach. Zmiany obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 01 stycznia 2019 roku i po tej dacie.

Poprawki do MSSF (cykl 2015-2017)

Cykl poprawek MSSF za okres 2015-2017 obejmuje zmiany wielu MSR/MSSF i będą miały one zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 01 stycznia 2019 roku i po tej dacie.

MSSF 17 „Umowy ubezpieczeniowe”

MSSF 17 dotyczy zakładów ubezpieczeń, w związku z tym nie będzie miał zastosowania w sprawozdaniach Spółki.

Zmiany do MSR 19 „Świadczenia pracownicze”

Zmiany do MSR 19 dotyczące zmian, ograniczenia lub rozliczenia programu obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 01 stycznia 2019 roku i po tej dacie.

Zmiany do Odniesień do Założeń Konceptyjnych zawartych w MSSF

Zmiany do Odniesień do Założeń Konceptyjnych zawartych w MSSF obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 01 stycznia 2020 roku i po tej dacie.

Spółka na bieżąco analizuje konsekwencje oraz wpływ zastosowania wyżej wymienionych nowych i zmienionych standardów i interpretacji na przyszłe sprawozdania finansowe. W jej ocenie zastosowanie niniejszych standardów i interpretacji nie będzie miało na nie znaczącego wpływu.

13. Korekta błędu

W bieżącym roku obrotowym Spółka nie zidentyfikowała i nie dokonała korekty błędu.

14. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach

14.1. Istotność informacji

Za informacje istotne uznawane są te informacje, których pominięcie lub zniekształcenie może wpłynąć na decyzje gospodarcze podejmowane przez użytkowników na podstawie jednostkowego sprawozdania finansowego.

14.2. Profesjonalny osąd

Zarząd Spółki, kierując się subiektywną oceną, określa i stosuje politykę rachunkowości, która ma zapewnić, iż jednostkowe sprawozdanie finansowe będzie zawierać właściwe i wiarygodne informacje oraz będzie:

- prawidłowo, jasno i rzetelnie przedstawiać sytuację majątkową i finansową Spółki, wyniki jej działalności oraz przepływy pieniężne,
- odzwierciedlać treść ekonomiczną transakcji,
- obiektywne,
- sporządzone zgodnie z zasadą ostrożnej wyceny,
- kompletne we wszystkich istotnych aspektach.

Sporządzanie sprawozdań finansowych wymaga dokonania osądów, szacunków oraz założeń, które mają wpływ na prezentowane przychody, koszty, aktywa i zobowiązania oraz ujawnienia dotyczące zobowiązań warunkowych. Dokonywanie osądów, szacunków oraz założeń ma w szczególności zastosowania do klasyfikacji składników aktywów i pasywów, oceny i kwalifikacji zawieranych umów, dokonywanych wycen, oceny powiązań z innymi podmiotami, w szczególności do oceny sprawowania kontroli czy wywierania wpływu na inne podmioty.

14.3. Niepewność szacunków

Sporządzenie jednostkowego sprawozdania finansowego wymaga dokonania szacunków, jako że wiele informacji zawartych w sprawozdaniu finansowym nie może zostać wycenione w sposób precyzyjny. Szacunki opierają się na założeniach, które Zarząd Spółki weryfikuje w oparciu o zmiany czynników branżowych pod uwagę przy ich dokonywaniu, nowe informacje oraz doświadczenia z przeszłości. Dokonując szacunków Zarząd Spółki opiera się również na opiniach niezależnych ekspertów. W związku z powyższym szacunki dokonane na dzień 31 grudnia 2017 roku mogą zostać w przyszłości zmienione, a rzeczywiste wyniki mogą się różnić od dokonanych szacunków.

Zmiana szacunków jest ujmowana w okresie, w którym zostały one dokonane, jeśli dotyczą wyłącznie tego okresu lub w okresie bieżącym i okresach przyszłych, jeśli zmiany dotyczą zarówno okresu bieżącego jak i okresów przyszłych.

Wyszczególnienie głównych szacunków	Zakres szacunków
Utrata wartości jednostek wypracowujących środki pieniężne oraz pojedynczych składników rzeczowych aktywów trwałych, nieruchomości inwestycyjnych i wartości niematerialnych	Identyfikacja i ocena przesłanek wskazujących na utratę wartości, modele, prognozy finansowe, stopy dyskontowe.
Odpisy aktualizujące wartość należności	Prawdopodobieństwo wpływu należnych kwot.

Wyszczególnienie głównych szacunków	Zakres szacunków
Odpisy aktualizujące wartość zapasów	Ocena przydatności posiadanych zapasów, poziomu cen sprzedaży możliwych do uzyskania.
Podatek dochodowy	Założenia przyjęte w celu rozpoznania aktywów z tytułu podatku odroczonego.
Świadczenia pracownicze	Stopy dyskontowe, wzrost płac, rotacja pracowników, oczekiwany przeciętny okres zatrudnienia. Wyceny świadczeń dokonuje aktuariusz.
Wartość godziwa instrumentów pochodnych oraz innych instrumentów finansowych	Wyceny instrumentów pochodnych przeprowadzane są przez instytucje finansowe realizujące transakcje.
Utrata wartości udziałów i akcji nie zaliczanych do instrumentów finansowych	Identyfikacja i ocena przesłanek wskazujących na utratę wartości, prognozy finansowe, stopy dyskontowe.
Rezerwy, rozliczenia międzyokresowe	Stopy dyskontowe, poziom i prawdopodobieństwo wystąpienia zobowiązania oraz inne założenia.
Wartość bilansowa rzeczowych aktywów trwałych, nieruchomości inwestycyjnych oraz wartości niematerialnych	Okres ekonomicznej użyteczności, metoda amortyzacji, wartość odzyskiwalna.

15. Zasady rachunkowości

15.1. Przeliczanie pozycji wyrażonych w walucie obcej

Transakcje wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu kursu obowiązującego w dniu zawarcia transakcji.

Na koniec okresu sprawozdawczego aktywa i zobowiązania pieniężne wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu odpowiednio obowiązującego na koniec okresu sprawozdawczego średniego kursu ustalonego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski.

Powstałe z przeliczenia różnice kursowe ujmowane są odpowiednio w pozycji przychodów/kosztów finansowych w zależności od ich charakteru (dodatnie w przychodach, ujemne w kosztach).

Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według kosztu historycznego wyrażonego w walucie obcej są wykazywane po kursie historycznym z dnia transakcji. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według wartości godziwej wyrażonej w walucie obcej są przeliczane po kursie z dnia dokonania wyceny do wartości godziwej.

Następujące kursy zostały przyjęte dla potrzeb wyceny bilansowej:

Kurs obowiązujący na dzień	31.12.2017	31.12.2016
USD	3,4813	4,1793
EUR	4,1709	4,4240
GBP	4,7001	5,1445

Kurs średni, liczony jako średnia arytmetyczna kursów obowiązujących na ostatni dzień każdego miesiąca w danym okresie	01.01.2017 - 31.12.2017	01.01.2016 - 31.12.2016
EUR	4,2447	4,3757

15.2. Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe wykazywane są według ceny nabycia/kosztu wytworzenia pomniejszonych o umorzenie oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wartość początkowa środków trwałych obejmuje ich cenę nabycia powiększoną o wszystkie koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika majątku do stanu zdatnego do używania. Koszty poniesione po dacie oddania środka trwałego do używania, takie jak koszty konserwacji i napraw, obciążają wynik finansowy w momencie ich poniesienia.

W momencie ujęcia środka trwałego wydzielane są części składowe będące pozycjami o istotnej wartości, do których można przyporządkować odrębny okres ekonomicznej użyteczności.

Istotne części zamienne i serwisowe ujmowane jako rzeczowe aktywa trwałe są amortyzowane przez przewidywany okresem użytkowania, ale nie dłuższym niż okres użytkowania środków trwałych, które serwisują.

Jako środki trwałe ujmuje się koszty regularnych, znaczących przeglądów, których przeprowadzenie jest niezbędne w celu zapobieżenia wystąpienia usterek oraz których wartość w poszczególnych okresach sprawozdawczych różni się istotnie. Z uwagi na zasadę istotności oraz przewagę korzyści nad kosztami Spółka do znaczących przeglądów kwalifikuje przeglądy o wartości przekraczającej kwotę 1,5 miliona zł i o okresie odstępu pomiędzy poszczególnymi przeglądami przekraczającymi 2 lata. Wartość przeglądu podlega amortyzacji w okresie do następnego przeglądu lub do końca okresu użytkowania danego środka trwałego w zależności od tego, który moment wystąpi wcześniej. Ewentualna pozostała wartość bilansowa kosztów poprzedniego przeglądu jest usuwana z wartości bilansowej środka trwałego.

Amortyzacja jest naliczana metodą liniową przez szacowany dalszy okres użytkowania danego składnika aktywów.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku dalszy okres użytkowania dla poszczególnych grup środków trwałych wynosi przeciętnie:

Typ	Okres
Budynki i budowle	27,0 lat
Maszyny i urządzenia techniczne	13,7 lat
Środki transportu	10,2 lat
Pozostałe	7,7 lat

Okres i metoda amortyzacji są weryfikowane przynajmniej na koniec każdego roku obrotowego. Zmiany w oczekiwanym okresie użytkowania lub oczekiwanym sposobie konsumowania korzyści ekonomicznych pochodzących z danego składnika aktywów są ujmowane poprzez zmianę odpowiednio okresu lub metody amortyzacji i traktowane jako zmiany wartości szacunkowych. Odpis amortyzacyjny odnoszony jest w ciężar tej kategorii działalności, w której wykorzystywane są środki trwałe.

Jeżeli przy sporządzaniu sprawozdania finansowego zaistniały okoliczności, które wskazują na to, że wartość bilansowa rzeczowych aktywów trwałych może nie być możliwa do odzyskania, dokonywany jest przegląd tych aktywów pod kątem ewentualnej utraty wartości. Jeżeli istnieją przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości, a wartość bilansowa przekracza szacowaną wartość odzyskiwalną, wówczas wartość tych aktywów jest obniżana do poziomu wartości odzyskiwalnej. Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości są ujmowane w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w pozycji pozostałe koszty operacyjne.

Dana pozycja rzeczowych aktywów trwałych może zostać usunięta ze sprawozdania z sytuacji finansowej po dokonaniu jej zbycia, likwidacji lub w przypadku, gdy nie są spodziewane żadne ekonomiczne korzyści wynikające z dalszego użytkowania takiego składnika aktywów. Wszelkie zyski lub straty wynikające

z usunięcia danego składnika aktywów ze sprawozdania z sytuacji finansowej (obliczone jako różnica pomiędzy ewentualnymi wpływami ze sprzedaży netto a wartością bilansową danej pozycji) są ujmowane w sprawozdaniu z całkowitych dochodów jako przychody lub koszty w okresie, w którym dokonano usunięcia.

Środki trwałe będące w toku budowy lub montażu są wykazywane według cen nabycia lub kosztu wytworzenia. Środki trwałe w budowie nie podlegają amortyzacji do czasu zakończenia budowy i przekazania środka trwałego do używania.

15.3. Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego są kapitalizowane jako część kosztu wytworzenia środków trwałych, w części w jakiej dają się bezpośrednio przyporządkować nabyciu, budowie lub wytworzeniu dostosowywanego składnika aktywów. Na koszty finansowania zewnętrznego składają się odsetki oraz zyski lub straty z tytułu różnic kursowych do wysokości odpowiadającej korekcie kosztu odsetek.

15.4. Nieruchomości inwestycyjne

Nieruchomości inwestycyjne wyceniane są zgodnie z zasadami określonymi do wyceny środków trwałych, tj. według cen nabycia lub kosztu wytworzenia pomniejszonych o umorzenie oraz odpisy z tytułu utraty wartości.

Nieruchomości inwestycyjne są usuwane ze sprawozdania z sytuacji finansowej w przypadku ich zbycia lub w przypadku stałego wycofania danej nieruchomości inwestycyjnej z użytkowania, gdy nie są spodziewane żadne przyszłe korzyści z jej sprzedaży. Wszelkie zyski lub straty wynikające z usunięcia nieruchomości inwestycyjnej ze sprawozdania z sytuacji finansowej są ujmowane w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w okresie, w którym dokonano usunięcia.

Przeniesienia poszczególnych nieruchomości do lub z nieruchomości inwestycyjnych dokonuje się tylko wówczas, gdy następuje zmiana przeznaczenia i sposobu ich użytkowania.

Jeżeli nieruchomości w części służą pozyskiwaniu przychodów z czynszów lub są utrzymywane ze względu na wzrost ich wartości, w pozostałej zaś części są wykorzystywane przy produkcji, dostawach dóbr, świadczeniu usług lub czynnościach administracyjnych, to części te traktowane są rozdzielnie, jeżeli można je oddzielnie sprzedać (lub oddać w leasing finansowy).

Nieruchomości inwestycyjne podlegają amortyzacji według zasad określonych dla środków trwałych przeznaczonych na potrzeby jednostki. Amortyzacja jest naliczana metodą liniową przez szacowany okres użytkowania danej nieruchomości inwestycyjnej. Przeciętny dalszy okres użytkowania nieruchomości inwestycyjnych na dzień 31 grudnia 2017 roku wynosi około 33 lat.

15.5. Leasing i prawo wieczystego użytkowania gruntu

Umowy leasingu finansowego, które przenoszą na Spółkę zasadniczo całe ryzyko i wszystkie pożytki wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, na dzień rozpoczęcia leasingu ujmuje się według niższej z następujących dwóch wartości: wartości godziwej środka trwałego stanowiącego przedmiot leasingu lub wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych. Umowy te w sprawozdaniu z sytuacji finansowej prezentowane są w pozycji „Pozostałe zobowiązania finansowe”. Koszty finansowe są ujmowane bezpośrednio w ciężar sprawozdania z całkowitych dochodów.

Środki trwałe użytkowane na mocy umów leasingu finansowego są amortyzowane przez okres ich ekonomicznej użyteczności lub w przypadku braku wystarczającej pewności, że leasingobiorca uzyska tytuł własności przed końcem okresu leasingu przez krótszy z dwóch okresów: szacowany okres użytkowania środka trwałego lub okres leasingu.

Umowy leasingowe, zgodnie, z którymi leasingodawca zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, zaliczane są do umów leasingu operacyjnego. Opłaty leasingowe z tytułu leasingu operacyjnego ujmowane są jako koszty w sprawozdaniu z całkowitych dochodów metodą liniową przez okres trwania leasingu.

Prawo wieczystego użytkowania gruntu otrzymane przez Spółkę nieodpłatnie na podstawie decyzji administracyjnej jest wyłączone z aktywów.

W przypadku prawa nabytego odpłatnie część długoterminowa ceny nabycia-ceny odstąpienia, to jest część ceny przypadającą do rozliczenia w okresie powyżej 1 roku, prezentowana jest w odrębnej pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej „Prawo wieczystego użytkowania gruntów”, a część krótkoterminowa w pozycji „Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe”, jako tytuł czynnych rozliczeń międzyokresowych kosztów. Cenę nabycia wraz z wnoszonymi opłatami za używanie rozlicza się liniowo przez okres wieczystego użytkowania.

15.6. Wartości niematerialne

Wartości niematerialne nabyte w oddzielnej transakcji początkowo wycenia się w cenie nabycia, a w odniesieniu do aktywowanych nakładów poniesionych na prace rozwojowe w koszcie wytworzenia. Nakłady poniesione na pozostałe wartości niematerialne wytworzone we własnym zakresie nie są aktywowane lecz ujmowane w kosztach okresu, w którym zostały poniesione.

Po ujęciu początkowym, wartości niematerialne są wykazywane w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonym o umorzenie i odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Okres użytkowania wartości niematerialnych może być ograniczony lub nieokreślony. Wartości niematerialne o ograniczonym okresie użytkowania są amortyzowane przez okres użytkowania oraz poddawane testom na utratę wartości każdorazowo, gdy istnieją przesłanki wskazujące na utratę ich wartości. Okres i metoda amortyzacji wartości niematerialnych o ograniczonym okresie użytkowania są weryfikowane przynajmniej na koniec każdego roku obrotowego. Zmiany w oczekiwanym okresie użytkowania lub oczekiwanym sposobie konsumowania korzyści ekonomicznych pochodzących z danego składnika aktywów są ujmowane poprzez zmianę odpowiednio okresu lub metody amortyzacji i traktowane jak zmiany wartości szacunkowych. Odpis amortyzacyjny składników wartości niematerialnych o ograniczonym okresie użytkowania odnosi się w ciężar tej kategorii działalności, w której są one wykorzystywane. Przeciętny dalszy okres użytkowania wartości niematerialnych na dzień 31 grudnia 2017 roku wynosi około 9,5 lat.

Wartości niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania oraz te, które nie są użytkowane, są corocznie poddawane weryfikacji pod kątem ewentualnej utraty wartości, w odniesieniu do poszczególnych aktywów lub na poziomie ośrodka wypracowującego środki pieniężne.

Koszty prac badawczych i rozwojowych

Koszty prac badawczych ujmowane są w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w momencie poniesienia. Nakłady poniesione na prace rozwojowe wykonane w ramach danego przedsięwzięcia są przenoszone na kolejny okres, jeżeli można uznać, że zostaną one w przyszłości odzyskane. Po początkowym ujęciu nakładów na prace rozwojowe, do wyceny stosuje się model kosztu historycznego wymagający, aby składniki aktywów były ujmowane według cen nabycia/kosztów wytworzenia pomniejszonych o skumulowaną amortyzację i skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Poniesione nakłady są amortyzowane przez przewidywany okres uzyskiwania przychodów ze sprzedaży produktów, w których są wykorzystywane.

Wyszczególnienie	Patenty i licencje	Koszty prac rozwojowych	Oprogramowanie komputerowe	Pozostałe	Znaki towarowe
Okresy użytkowania	Okres trwania umowy z uwzględnieniem okresu możliwego przedłużenia użytkowania.	Indywidualnie przewidywany okres uzyskiwania korzyści.	5 lat	Indywidualnie przewidywany okres uzyskiwania korzyści.	Nieokreślony
Metoda amortyzacji	Liniowa				Nie dotyczy
Źródło pochodzenia	Nabyte	Wewnętrznie wytworzone	Nabyte		
Weryfikacja pod kątem utraty wartości	Coroczna ocena czy wystąpiły przesłanki świadczące o wystąpieniu utraty wartości/badanie wartości odzyskiwalnej.				

Zyski lub straty wynikające z usunięcia wartości niematerialnych ze sprawozdania z sytuacji finansowej są ustalane jako różnica pomiędzy wpływami ze sprzedaży netto a wartością bilansową danego składnika aktywów i są ujmowane w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w okresie, w którym dokonano usunięcia.

15.7. Odzyskiwalna wartość aktywów długoterminowych

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego Spółka dokonuje oceny aktywów pod kątem istnienia przesłanek wskazujących na utratę ich wartości. W przypadku istnienia takiej przesłanki, dokonywane jest formalne oszacowanie wartości odzyskiwalnej. W przypadku, gdy wartość bilansowa danego składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne przewyższa jego wartość odzyskiwalną, uznaje się utratę jego wartości i dokonuje odpisu aktualizującego jego wartość do poziomu wartości odzyskiwalnej. Wartość odzyskiwalna jest jedną z dwóch wartości w zależności od tego, która z nich jest wyższa: wartością godziwą pomniejszoną o koszty zbycia lub wartością użytkową danego składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne.

Dla potrzeb przeprowadzania testów na utratę wartości aktywów wg MSR 36 w Spółce wyodrębniono dwa ośrodki wypracowujące przepływy pieniężne: Agro i Chemia, na poziomie których ustalana jest wartość odzyskiwalna.

15.8. Instrumenty finansowe

Instrumenty finansowe

Instrumentem finansowym jest każda umowa, która powoduje powstanie aktywa finansowego u jednej strony i zobowiązania finansowego lub instrumentu kapitałowego u drugiej strony.

Aktywa finansowe klasyfikuje się do następujących kategorii:

- aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- pożyczki i należności,
- aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności,
- aktywa finansowe dostępne do sprzedaży.

Zobowiązania finansowe dzielone są na:

- zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie.

Podstawę dokonania klasyfikacji stanowi cel nabycia aktywów finansowych oraz ich charakter. Klasyfikacja aktywów finansowych dokonywana jest przy ich początkowym ujęciu, a następnie poddaje się ją weryfikacji na każdy dzień sprawozdawczy.

Aktywa finansowe

Aktywa finansowe wycenia się na moment ich ujęcia w księgach w wartości godziwej. Początkowa wycena powiększana jest o koszty transakcji, z wyjątkiem aktywów finansowych zaliczonych do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy. Koszty transakcyjne ewentualnego zbycia składnika aktywów nie są uwzględniane przy późniejszej wycenie aktywów finansowych. Składnik aktywów finansowych jest wykazywany w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, gdy Spółka staje się stroną umowy (kontraktu), z której to aktywo finansowe wynika.

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego Spółka ocenia, czy istnieją przesłanki wskazujące na utratę wartości składnika aktywów finansowych (lub grupy aktywów finansowych). W przypadku instrumentów zaliczonych do dostępnych do sprzedaży, przy ustalaniu, czy nastąpiła utrata wartości, bierze się pod uwagę między innymi znaczący lub przedłużający się spadek wartości godziwej papieru wartościowego.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Kategoria ta obejmuje dwie grupy aktywów: aktywa finansowe przeznaczone do obrotu oraz aktywa finansowe wyznaczone w momencie ich początkowego ujęcia jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy. Składnik aktywów finansowych zalicza się do kategorii przeznaczonych do obrotu jeżeli nabyty został w celu sprzedaży w krótkim terminie, jeżeli stanowi część portfela, który generuje krótkoterminowe zyski lub też jest instrumentem pochodnym o dodatniej wartości godziwej.

Do kategorii tej zaliczane są przede wszystkim instrumenty pochodne (Spółka nie stosuje rachunkowości zabezpieczeń) oraz instrumenty dłużne lub kapitałowe, które zostały nabyte w celu ich odsprzedaży w krótkim terminie.

Aktywa zaliczone do aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy wyceniane są na każdy dzień sprawozdawczy w wartości godziwej a wszelkie zyski lub straty odnoszone są w przychody lub koszty finansowe. Wyceny instrumentów pochodnych w wartości godziwej dokonuje się na koniec każdego okresu sprawozdawczego w oparciu o wyceny przeprowadzone przez banki lub inne instytucje finansowe realizujące transakcje. Wszelkie zyski lub straty z tytułu wyceny instrumentów pochodnych odnoszone są w przychody lub koszty działalności operacyjnej, a w przypadku instrumentów pochodnych zabezpieczających przed ryzykiem walutowym w przychody lub koszty finansowe. Pozostałe aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy wycenia się stosując notowania giełdowe, a w przypadku ich braku odpowiednie techniki wyceny (wykorzystanie cen niedawno zawartych transakcji lub cen ofertowych, porównanie do podobnych instrumentów, modele wyceny opcji). Wartość godziwą instrumentów dłużnych stanowią przyszłe przepływy pieniężne zdyskontowane bieżącą rynkową stopą procentową właściwą dla podobnych instrumentów.

Pożyczki i należności

Pożyczki i należności to niezaliczane do instrumentów pochodnych aktywa finansowe o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach, nienotowane na aktywnym rynku. W zależności od ich terminu wymagalności zalicza się je do aktywów trwałych (aktywa wymagalne w terminie powyżej 1 roku od dnia sprawozdawczego) lub obrotowych (aktywa wymagalne w terminie do 1 roku od dnia sprawozdawczego). Pożyczki i należności są wyceniane na koniec okresu sprawozdawczego według zamortyzowanego kosztu.

Do grupy tej zalicza się głównie należności handlowe oraz depozyty bankowe i inne środki pieniężne o terminie wymagalności przekraczającym 3 miesiące od daty ich założenia, jak również pożyczki oraz nabyte, nienotowane instrumenty dłużne, niezaliczone do pozostałych kategorii aktywów finansowych.

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności są to inwestycje o określonych lub możliwych do określenia płatnościach oraz ustalonym terminie zapadalności, co do których Spółka posiada zamiar i możliwość utrzymywania do upływu zapadalności. Do kategorii tej zaliczane są wyłącznie notowane instrumenty dłużne, o ile nie zostały uprzednio zakwalifikowane do kategorii aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy lub do aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży. Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności wyceniane są na każdy dzień sprawozdawczy w zamortyzowanym koszcie z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są to instrumenty finansowe, inne niż instrumenty pochodne, wyznaczone jako „dostępne do sprzedaży” albo niezaliczone do żadnej z pozostałych kategorii.

Do aktywów dostępnych do sprzedaży zaliczane są głównie instrumenty dłużne nabyte w celu lokowania nadwyżek finansowych, o ile instrumenty te nie zostały zakwalifikowane do aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy z uwagi na zamiar krótkiego ich utrzymywania. Do kategorii tej zaliczane są inwestycje kapitałowe nie objęte obowiązkiem konsolidacji.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży zalicza się do aktywów trwałych, o ile nie istnieje zamiar zbycia inwestycji w ciągu 1 roku od dnia zakończenia okresu sprawozdawczego lub do aktywów obrotowych – w przeciwnym wypadku. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży, z wyjątkiem inwestycji kapitałowych nie objętych konsolidacją, wyceniane są na każdy dzień sprawozdawczy w wartości godziwej, a zyski i straty (za wyjątkiem strat z tytułu utraty wartości) ujmowane są w kapitale własnym.

Zobowiązania finansowe

Zobowiązania finansowe wycenia się na moment ich ujęcia w księgach w wartości godziwej. W początkowej wycenie uwzględniane są koszty transakcji z wyjątkiem zobowiązań finansowych zaliczonych do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy. Koszty transakcyjne wyzbycia się składnika zobowiązań finansowych nie są uwzględniane przy późniejszej wycenie tych zobowiązań. Składnik zobowiązań finansowych jest wykazywany w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, gdy Spółka staje się stroną umowy (kontraktu), z której to zobowiązanie finansowe wynika.

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Kategoria ta obejmuje dwie grupy zobowiązań: zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu oraz zobowiązania finansowe wyznaczone w momencie ich początkowego ujęcia jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy. Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu są to zobowiązania, które zostały zaciągnięte głównie w celu sprzedaży lub odkupienia w bliskim terminie lub są częścią portfela określonych instrumentów finansowych, którymi zarządza się łącznie, i dla których można potwierdzić generowanie krótkoterminowych zysków lub też stanowią instrumenty pochodne.

Do zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy należą przede wszystkim instrumenty pochodne (Spółka nie stosuje rachunkowości zabezpieczeń) o ujemnej wartości godziwej. Zobowiązania zaliczone do zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej wyceniane są na każdy dzień sprawozdawczy w wartości godziwej. Wyceny instrumentów pochodnych w wartości godziwej dokonuje się na koniec każdego okresu sprawozdawczego w oparciu o wyceny przeprowadzone

przez banki lub inne instytucje finansowe realizujące transakcje. Wszelkie zyski lub straty z tytułu wyceny instrumentów pochodnych odnoszone są w przychody lub koszty działalności operacyjnej, a w przypadku instrumentów pochodnych zabezpieczających przed ryzykiem walutowym w przychody lub koszty finansowe. Wartość godziwą instrumentów dłużnych stanowią przyszłe przepływy pieniężne zdyskontowane bieżącą rynkową stopą procentową właściwą dla podobnych instrumentów. Wszelkie zyski lub straty z tego tytułu odnoszone są w przychody lub koszty finansowe.

Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie

Pozostałe zobowiązania finansowe, niezaliczone do zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy zalicza się do zobowiązań finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie. Do kategorii tej zaliczane są głównie zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz zaciągnięte kredyty i pożyczki. Zobowiązania zaliczone do tej kategorii wycenia się w zamortyzowanym koszcie z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej.

15.9. Wbudowane instrumenty pochodne

Wbudowane instrumenty pochodne są oddzielane od umów i traktowane jak instrumenty pochodne, jeżeli wszystkie poniższe warunki są spełnione:

- charakter ekonomiczny i ryzyko wbudowanego instrumentu nie są ściśle związane z ekonomicznym charakterem i ryzykiem umowy, w którą dany instrument jest wbudowany,
- samodzielny instrument z identycznymi warunkami realizacji jak instrument wbudowany spełniałby definicję instrumentu pochodnego,
- instrument hybrydowy (złożony) nie jest wykazywany w wartości godziwej, a zmiany jego wartości godziwej nie są odnoszone w wynik finansowy.

Wbudowane instrumenty pochodne są wykazywane w podobny sposób jak samodzielne instrumenty pochodne, które nie są uznane za instrumenty zabezpieczające.

15.10. Zapasy i prawa majątkowe

Zapasy obejmują w szczególności:

- materiały - zużywające się jednorazowo i stopniowo,
- towary,
- produkty (wyroby i usługi) wytworzone lub przetworzone, zdatne do sprzedaży,
- półprodukty i produkcja w toku (w działalności usługowej).

Do materiałów zużywających się jednorazowo w cyklu produkcyjnym zalicza się nabyte: surowce i materiały podstawowe, materiały pomocnicze, paliwa, opakowania, części zamienne oraz odpadki, produkty uboczne i odzyski powstałe w toku produkcji lub opakowania wytworzone we własnym zakresie.

Do materiałów zużywających się stopniowo zalicza się składniki o okresie użytkowania krótszym niż rok, niezależnie od wartości oraz, niezależnie od okresu użytkowania, składniki o stosunkowo niskiej wartości, których zakwalifikowanie do materiałów nie zniekształca aktywów firmy.

Zapasy są wyceniane według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia/kosztu wytworzenia i możliwej do uzyskania ceny sprzedaży netto.

Rodzaj zapasu	Zasady wyceny
Materiały	Cena nabycia (średnio ważona).
Produkty gotowe, półprodukty i produkcja w toku	Koszt bezpośredni materiałów i robocizny oraz odpowiedni narzut pośrednich kosztów produkcji ustalony przy założeniu normalnego wykorzystania mocy produkcyjnych, z wyłączeniem kosztów finansowania zewnętrznego.
Towary	Cena nabycia (średnio ważona).
Prawa majątkowe	Nabyte wg ceny nabycia, wygenerowane lub otrzymane nieodpłatnie wg wartości godziwej.

Na cenę nabycia lub koszt wytworzenia zapasów składają się koszty zakupu, koszty przetworzenia oraz inne koszty poniesione w trakcie doprowadzenia zapasów do ich aktualnego miejsca i stanu.

Koszty zakupu zapasów składają się z ceny zakupu, ceł importowych i pozostałych podatków (inne niż te możliwe do odzyskania w okresie późniejszym przez jednostkę gospodarczą od urzędów skarbowych) oraz kosztów transportu, załadunku, wyładunku oraz innych kosztów dających się bezpośrednio przyporządkować do pozyskania wyrobów, materiałów i usług. Przy określaniu kosztów zakupu odejmuje się opusty, rabaty handlowe i inne podobne pozycje.

Ceną sprzedaży netto możliwą do uzyskania jest szacowana cena sprzedaży dokonywana w toku zwykłej działalności gospodarczej, pomniejszona o koszty wykończenia i szacowane koszty niezbędne do doprowadzenia sprzedaży do skutku.

Wygenerowane prawa majątkowe ujmowane są na bieżąco jako zapasy oraz drugostronnie jako zmniejszenie kosztów produkcji. Do czasu potwierdzenia ilości odpowiednio przez Urząd Regulacji Energetyki i audyt weryfikujący zmiany ujętych w ewidencji praw majątkowych traktuje się jako zmiany szacunków.

Prawa majątkowe przyznane z tytułu zrealizowania projektów zakwalifikowanych do Krajowego Planu Inwestycyjnego (KPI) lub z tytułu zrealizowania projektów poprawy efektywności energetycznej wyceniane są na moment początkowego ujęcia w wartości godziwej i ujmowane jako „Prawa majątkowe” a drugostronnie jako „Dotacja” do środków trwałych nabytych/wytworzonych w ramach realizacji projektu.

Początkowe ujęcie nieodpłatnie przyznanych praw majątkowych ujmuje się jako składnik aktywów – „Prawa majątkowe” w korespondencji z „Dotacjami”.

Wartość godziwą praw majątkowych stanowi iloczyn ich ilości i ceny rynkowej z dnia ujęcia, z uwzględnieniem warunków cenowych wynikających z zawartych umów.

Zapasy i prawa majątkowe są wykazywane w wartości netto (pomniejszonej o odpisy aktualizujące). Odpisy aktualizujące wartość tworzy się w związku z utratą ich wartości, celem doprowadzenia wartości zapasów i praw majątkowych do poziomu wartości netto możliwej do odzyskania.

Odpisy aktualizujące ujmowane są w sprawozdaniu z całkowitych dochodów odpowiednio w pozycji:

- kosztu wytworzenia sprzedanych produktów - w przypadku utraty wartości wyrobów gotowych, półfabrykatów, produkcji w toku, materiałów i surowców służących do produkcji, praw majątkowych przeznaczonych na potrzeby własne,
- wartości sprzedanych towarów i materiałów - w przypadku utraty wartości towarów, materiałów i praw majątkowych przeznaczonych do sprzedaży.

Odwrocenie odpisu aktualizującego wartość zapasów ujmowane jest jako zmniejszenie:

- kosztu wytworzenia sprzedanych produktów - w przypadku ustania przyczyny powodującej utratę wartości wyrobów gotowych, półfabrykatów, produkcji w toku, materiałów i surowców służących do produkcji oraz praw majątkowych przeznaczonych na potrzeby własne,
- wartości sprzedanych towarów i materiałów - w przypadku ustania przyczyny powodującej utratę wartości towarów i materiałów oraz praw majątkowych przeznaczonych do sprzedaży.

Skutki różnic wynikających z inwentaryzacji ujmowane są w działalności, której dotyczą.

Prawa do emisji dwutlenku węgla (CO₂)

Przyznane nieodpłatnie prawa do emisji CO₂ ujmowane są w wartości godziwej ustalonej wg ceny rynkowej z dnia ich przyznania z uwzględnieniem kursu waluty ustalonego przez Prezesa Narodowego Banku Polskiego obowiązującego na ten dzień. Początkowe ujęcie nieodpłatnie przyznaczonych praw do emisji ujmuje się jako składnik aktywów – „Prawa majątkowe” w korespondencji z „Dotacjami”.

Należne lecz nieprzyznane prawa do emisji ujmuje się jako należności. Do czasu przyznania praw do emisji zmiany wartości tych praw traktuje się jako zmiany szacunków.

Opłaty za przyznanie praw łącznie z opłatą za wpisanie do rejestru nie stanowią wartości tych praw i ujmowane są jako czynne rozliczenia międzyokresowe. Wniesione opłaty są odnoszone w koszt wytworzenia sprzedanych produktów proporcjonalnie do ich wykorzystania w danym okresie rozliczeniowym.

W przypadku nabycia praw, prawa te na moment początkowego ujęcia wyceniane są w cenie nabycia.

W oparciu o rzeczywistą emisję koszty bieżącego okresu obciążane są wartością praw przypadających na tę emisję w korespondencji z pozycją biernie rozliczenia międzyokresowe kosztów. Utworzone biernie rozliczenia międzyokresowe kosztów obciążają koszt własny sprzedaży. Równoległe do obciążenia kosztów następuje rozliczenie dotacji – odciążenie kosztów – do wysokości wartości praw przyznaczonych nieodpłatnie przeznaczonych do umorzenia.

Na koniec okresu sprawozdawczego wartość praw jest weryfikowana w odniesieniu do ich wartości rynkowej na dzień bilansowy. W przypadku spadku ich wartości dokonuje się odpisu z tytułu utraty wartości w ciężar kosztów wytworzenia sprzedanych produktów, jeśli prawa te przeznaczone są na potrzeby własnego zużycia. W przypadku ustania przyczyn, dla których dokonano odpisu, nie później niż na koniec okresu sprawozdawczego, następuje jego całkowite lub częściowe rozliczenie (odwrocenie).

W przypadku sprzedaży praw, przychody z tytułu sprzedaży ujmowane są na zasadach ogólnych.

Wykorzystane prawa do emisji ulegają umorzeniu i wyłącza się je z ewidencji. Wyłączenie z ewidencji następuje w korespondencji z biernymi rozliczeniami międzyokresowymi kosztów (następuje rozliczenie rmk).

Wartość niewykorzystanych i niesprzedanych praw do emisji, które ulegają umorzeniu odpisuje się w ciężar pozostałych kosztów operacyjnych.

15.11. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe

Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności finansowe wycenia się na koniec okresu sprawozdawczego według zamortyzowanego kosztu (tj. zdyskontowane przy użyciu efektywnej stopy procentowej) pomniejszonego o odpisy z tytułu utraty wartości. W przypadku należności krótkoterminowych o terminie płatności do 365 dni przyjmuje się, że wycena ta odpowiada kwocie należnej zapłaty.

Należności z tytułu dostaw i usług są aktywami finansowymi, niebędącymi instrumentami pochodnymi, o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach, nienotowanymi na aktywnym rynku. Należności z tytułu dostaw i usług powstają w wyniku podstawowej działalności Spółki.

Należności z tytułu dostaw i usług korygowane są o należne rabaty (dyskonto, premie, bonusy upusty) z uwagi na przyjęte założenie, że ich rozliczenie odbywać się będzie poprzez potrącenie.

Pozostałe należności stanowią:

a/ inne należności spełniające definicję aktywów finansowych, w tym:

- należności z tytułu rozliczenia pochodnych instrumentów finansowych,
- należności z tytułu dywidend,
- odsetki od należności,
- zaliczki, które będą rozliczone w formie pieniężnej,
- pozostałe należności finansowe,

b/ inne należności nie spełniające definicji aktywów finansowych, w tym:

- przekazane zaliczki na dostawy oraz na środki trwałe, środki trwałe w budowie i wartości niematerialne, które zostaną rozliczone poprzez fizyczną dostawę lub wykonanie usługi,
- należności z tytułu podatków (inne niż należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego),
- pozostałe należności niefinansowe,
- rozliczenia międzyokresowe czynne.

W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wartość należności jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej brutto odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie należności w związku z upływem czasu jest ujmowane jako przychody finansowe.

Należności niestanowiące aktywów finansowych ujmuje się początkowo w wartości nominalnej i wycenia na koniec okresu sprawozdawczego w kwocie wymagającej zapłaty.

Wartość należności jest aktualizowana przy uwzględnieniu stopnia prawdopodobieństwa ich zapłaty poprzez dokonanie odpisu aktualizującego. Odpis z tytułu utraty wartości należności z tytułu dostaw i usług tworzy się, gdy istnieją obiektywne dowody na to, że nie będzie można otrzymać wszystkich należnych kwot wynikających z pierwotnych warunków umownych.

Jeżeli istnieją obiektywne dowody wskazujące, że nastąpiła utrata wartości należności wykazywanych według zamortyzowanego kosztu, kwota straty z tytułu utraty wartości ustalana jest jako różnica pomiędzy wartością bilansową aktywa i wartością bieżącą przyszłych strumieni pieniężnych zdyskontowanych w oparciu o efektywną stopę procentową. Prawdopodobieństwo uzyskania przyszłych strumieni pieniężnych ustalone jest w oparciu o analizę danych historycznych. Kwota odpisów może ulec zmniejszeniu w przypadku posiadania przez Zarząd wiarygodnych dokumentów, z których wynika, iż należności zostały zabezpieczone i ich zapłata jest wysoce prawdopodobna.

W szczególności dokonuje się odpisu aktualizującego w wysokości 100% w odniesieniu do należności:

- od dłużników postawionych w stan likwidacji lub upadłości, do wysokości nie objętej gwarancją lub innym zabezpieczeniem,
- od dłużników w przypadku oddalenia wniosku o ogłoszenie upadłości, jeżeli masa dłużnika nie wystarcza na zaspokojenie kosztów postępowania upadłościowego w pełnej wysokości roszczenia,
- kwestionowane przez dłużników oraz z zapłatą których dłużnik zalega do wysokości nie pokrytej gwarancją lub innymi zabezpieczeniami, jeśli ocena sytuacji gospodarczej i finansowej dłużnika wskazuje, że spłata należności w umownej kwocie w najbliższym półroczu nie jest możliwa,

- stanowiących równowartość kwot podwyższających należności, w stosunku do których uprzednio dokonano odpisu aktualizującego w wysokości tych kwot do czasu ich otrzymania lub odpisania,
- przeterminowanych lub nie przeterminowanych o znacznym stopniu prawdopodobieństwa nieściągalności, w wiarygodnie oszacowanej kwocie odpisu na nieściągalne należności,
- należnych odsetek za zwłokę w zapłacie,
- należności, których termin wymagalności zapłaty na koniec okresu sprawozdawczego przekroczył 180 dni w wysokości nie objętej zabezpieczeniem.

Odpisy aktualizujące wartość należności z tytułu dostaw i usług ujmuje się w ciężar kosztów sprzedaży, z wyjątkiem odpisów aktualizujących dotyczących należności z tytułu odsetek od należności z tytułu dostaw i usług, które ujmuje się w kosztach finansowych. Odpisy aktualizujące odnoszące się do pozostałych należności, innych niż należności odsetkowe, ujmuje się w pozostałych kosztach operacyjnych. Odwrócenie odpisów aktualizujących wartość należności ujmuje się, jeżeli w kolejnych okresach utrata wartości uległa zmniejszeniu, a wzrost wartości aktywa finansowego może być przypisany do zdarzeń występujących po momencie ujęcia odpisu. W wyniku odwrócenia odpisu wartość bilansowa aktywów finansowych nie może przekraczać wysokości zamortyzowanego kosztu, jaki zostałby ustalony, gdyby uprzednio nie ujęto odpisu z tytułu utraty wartości. Odwrócenie odpisu ujmuje się w sprawozdaniu z całkowitych dochodów odpowiednio jako zmniejszenie kosztów sprzedaży lub jako przychody finansowe/pozostałe przychody operacyjne.

15.12. Pozostałe aktywa finansowe

Pozostałe aktywa finansowe wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej obejmują udzielone pożyczki oraz lokaty bankowe i inne środki pieniężne ulokowane na okres przekraczający trzy miesiące licząc od daty ich ulokowania.

15.13. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Środki pieniężne i lokaty krótkoterminowe wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej obejmują środki pieniężne w banku i w kasie oraz lokaty krótkoterminowe o pierwotnym okresie zapadalności nieprzekraczającym trzech miesięcy.

Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych składa się ze środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazanych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, skorygowanych o naliczone na dzień bilansowy odsetki oraz różnice kursowe z wyceny walut obcych.

15.14. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży

Aktywa trwałe (lub grupy do zbycia) klasyfikuje się jako przeznaczone do sprzedaży, jeżeli ich wartość bilansowa będzie odzyskana raczej poprzez transakcje sprzedaży niż poprzez kontynuowanie użytkowania, pod warunkiem, iż są dostępne do natychmiastowej sprzedaży w obecnym stanie, z zachowaniem warunków, które są zwyczajowo stosowane przy sprzedaży tych aktywów (lub grup do zbycia) oraz ich sprzedaż jest wysoce uprawdopodobniona.

Aktywa trwałe (lub grupy do zbycia) wycenia się według niższej z dwóch wartości: wartości bilansowej lub wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia. Różnica z wyceny do wartości godziwej ujmowana jest w pozostałych kosztach operacyjnych. W momencie późniejszej wyceny, ewentualne odwrócenie wartości godziwej ujmuje się w pozostałych przychodach operacyjnych.

W przypadku, gdy jednostka nie spełnia już kryteriów kwalifikacji składnika aktywów jako przeznaczony do sprzedaży, składnik aktywów, ujmuje się w tej pozycji bilansowej, z której był uprzednio przekwalifikowany i wycenia się go w kwocie niższej z dwóch:

- wartości bilansowej z dnia poprzedzającego klasyfikację składnika aktywów jako przeznaczony do sprzedaży, skorygowanej o amortyzację lub aktualizację wyceny, która została by ujęta, gdyby składnik aktywów nie został zaklasyfikowany jako przeznaczony do sprzedaży lub
- wartości odzyskiwalnej z dnia podjęcia decyzji o jego nie sprzedawaniu.

15.15. Kapitał własny

Kapitały własne ujmuje się w księgach rachunkowych z podziałem na jego rodzaje i według zasad określonych przepisami prawa i postanowieniami Statutu Spółki.

Kapitał zakładowy wykazywany jest w wysokości określonej w Statucie Spółki i Krajowym Rejestrze Sądowym.

Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej stanowią nadwyżki osiągnięte przy emisji, pomniejszone o koszty poniesione w związku z emisją akcji.

Zyski zatrzymane stanowią: kapitał zapasowy, kapitały rezerwowe i pozostałe, niepodzielony zysk lub niepokryta strata z lat ubiegłych (skumulowane zyski/straty z lat ubiegłych), wynik finansowy bieżącego roku obrotowego.

15.16. Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek

W momencie początkowego ujęcia, wszystkie kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne są ujmowane według wartości godziwej, pomniejszonej o koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki.

Po początkowym ujęciu oprocentowane kredyty, pożyczki i papiery dłużne są wyceniane według zamortyzowanego kosztu, przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej. Przy ustalaniu zamortyzowanego kosztu uwzględnia się koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki oraz dyskonta lub premie uzyskane przy rozliczeniu zobowiązania.

15.17. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe

Zobowiązania stanowią obecny, wynikający z przeszłych zdarzeń obowiązek, którego wypełnienie, według oczekiwań, spowoduje wypływ środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne.

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług obejmują:

- zobowiązania przypadające do zapłaty za dobra lub usługi, które zostały dostarczone/wykonane oraz zafakturowane lub formalnie uzgodnione z dostawcą,
- rozliczenia międzyokresowe bierne, czyli zobowiązania przypadające do zapłaty za dobra lub usługi, które zostały dostarczone/wykonane, ale nie zostały opłacone, zafakturowane lub formalnie uzgodnione z dostawcą, przy czym kwota lub termin zapłaty są mniej niepewne niż w przypadku rezerw,
- zobowiązania przypadające do zapłaty za materiały i towary, które jeszcze nie zostały dostarczone, ale zgodnie z obowiązującymi warunkami współpracy, znaczące ryzyka i korzyści związane z ich własnością przeszły już na Spółkę.

Pozostałe zobowiązania obejmują:

a/ zobowiązania spełniające definicję zobowiązań finansowych, w tym:

- zobowiązania z tytułu wynagrodzeń osobowych,
- zobowiązania z tytułu dywidend,

- zobowiązania z tytułu otrzymanych zaliczek, jeżeli ich rozliczenie nastąpi w formie pieniężnej,
- zobowiązania z tytułu nabycia rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych itp.,
- bierne rozliczenia międzyokresowe, czyli zobowiązania przypadające do zapłaty za dobra lub usługi, które zostały dostarczone/wykonane, ale nie zostały opłacone, zafakturowane lub formalnie uzgodnione z dostawcą, przy czym kwota lub termin zapłaty są mniej niepewne niż w przypadku rezerw, inne niż zaklasyfikowane do zobowiązań z tytułu dostaw i usług,

b/ zobowiązania niespełniające definicji zobowiązań finansowych, w tym:

- zobowiązania z tytułu podatków (inne niż zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego, które są prezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej odrębnie), opłat, ceł, ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych oraz innych tytułów publicznoprawnych,
- bierne rozliczenia międzyokresowe inne niż zaklasyfikowane do zobowiązań z tytułu dostaw i usług oraz innych zobowiązań finansowych, w tym oszacowane opłaty za gospodarcze korzystanie ze środowiska naturalnego, dla których moment płatności przypada w okresach późniejszych niż koniec okresu sprawozdawczego i na które nie otrzymano jeszcze decyzji potwierdzającej powstanie zobowiązania,
- otrzymane zaliczki, które zostaną rozliczone poprzez fizyczną dostawę wyrobów gotowych, towarów lub wykonanie usługi,
- zobowiązania wobec pracowników, jeżeli ich uregulowanie nastąpi w innej formie niż poprzez wypłatę środków pieniężnych,
- zobowiązania wobec pracowników z tytułu podróży służbowych,
- fundusze specjalne, w tym zobowiązanie z tytułu Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych (ZFŚS) po pomniejszeniu o środki pieniężne, należności z tytułu pożyczek udzielonych ze środków z ZFŚS,
- rozliczenia międzyokresowe przychodów, z wyjątkiem dotacji rządowych prezentowanych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej odrębnie.

Zobowiązania finansowe inne niż zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, na koniec okresu sprawozdawczego wycenia się według zamortyzowanego kosztu, tj. zdyskontowane przy użyciu efektywnej stopy procentowej. W przypadku zobowiązań krótkoterminowych o terminie płatności do 365 dni przyjmuje się, że wycena ta odpowiada kwocie wymagającej zapłaty.

Zobowiązania niezaliczone do zobowiązań finansowych wycenia się w kwocie wymagającej zapłaty.

15.18. Rezerwy

Rezerwy tworzone są wówczas, gdy na Spółce ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych, i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu korzyści ekonomicznych oraz można dokonać wiarygodnego oszacowania kwoty tego zobowiązania. Jeżeli Spółka spodziewa się, że koszty objęte rezerwą zostaną zwrócone, wówczas zwrot ten jest ujmowany jako odrębny składnik aktywów, ale tylko wtedy, gdy jest rzeczą praktycznie pewną, że zwrot ten rzeczywiście nastąpi. Koszty dotyczące danej rezerwy są wykazane w sprawozdaniu z całkowitych dochodów po pomniejszeniu o wszelkie zwroty.

W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wielkość rezerwy jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej brutto odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie oraz ewentualnego ryzyka związanego z danym zobowiązaniem. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie rezerwy w związku z upływem czasu jest ujmowane jako koszty finansowe.

15.19. Świadczenia pracownicze

Nagrody jubileuszowe, odprawy emerytalne i rentowe, odprawy pośmiertne

Zgodnie z obowiązującymi Spółkę przepisami dotyczącymi wynagradzania, pracownikom przysługuje nagroda jubileuszowa i odprawa emerytalno-rentowa, natomiast w przypadku śmierci pracownika osobom uposażonym odprawa pośmiertna. Spółka tworzy rezerwę na przyszłe zobowiązania z tytułu odpraw emerytalno-rentowych i pośmiertnych oraz nagród jubileuszowych w celu przyporządkowania kosztów do okresów, których dotyczą. Spółka nie wydziela aktywów, które w przyszłości służyłyby uregulowaniu zobowiązań z tytułu odpraw emerytalno-rentowych i nagród jubileuszowych.

Wartość przyszłych zobowiązań z tytułu nagród jubileuszowych, odpraw emerytalnych i rentowych oraz odpraw pośmiertnych wyliczana jest przez uprawnionego aktuarium przy zastosowaniu metody prognozowanych uprawnień jednostkowych z uwzględnieniem prognozowanego wzrostu wynagrodzenia stanowiącego podstawę wymiaru przyszłych świadczeń, założonej stopy dyskonta, założonym prawdopodobieństwie osiągnięcia odpowiedniego stażu pracy (prawdopodobieństwo osiągnięcia uprawnień do nagrody jubileuszowej), prawdopodobieństwie dożycia przez pracownika wieku emerytalnego (prawdopodobieństwo osiągnięcia uprawnień do jednorazowej odprawy emerytalnej), prawdopodobieństwie inwalidztwa pracownika przed osiągnięciem wieku emerytalnego (prawdopodobieństwo osiągnięcia uprawnień do jednorazowej odprawy rentowej), pod warunkiem pozostania w stosunku pracy z obecnym pracodawcą.

Wysokość rezerwy aktualizowana jest co najmniej na koniec danego roku obrotowego. Korekta zwiększająca lub zmniejszająca wysokość rezerwy odnoszona jest w koszty działalności operacyjnej, za wyjątkiem zysków/(strat) aktuarialnych dotyczących programów określonych świadczeń po okresie zatrudnienia, które ujmowane są w innych całkowitych dochodach.

Wykorzystanie tego typu rezerw powoduje zmniejszenie rezerwy. Rozwiązanie powyższej rezerwy koryguje (zmniejsza) odpowiednio koszty operacyjne lub inne całkowite dochody.

Świadczenie związane z ustaniem stosunku pracy

W przypadku rozwiązania stosunku pracy, pracownikom Spółki przysługują świadczenia przewidziane przez obowiązujące w Polsce przepisy prawa pracy, między innymi ekwiwalent z tytułu niewykorzystanego urlopu wypoczynkowego oraz odszkodowania z tytułu zobowiązania do powstrzymania się od prowadzenia działalności konkurencyjnej wobec pracodawcy.

Wysokość ekwiwalentu z tytułu niewykorzystanych urlopów aktualizowana jest na ostatni dzień roku obrotowego oraz na ostatni dzień półrocza danego roku obrotowego.

Rezerwy/rozliczenia międzyokresowe kosztów/zobowiązania na pozostałe świadczenia związane z ustaniem stosunku pracy tworzone są w momencie ustania stosunku pracy.

Nagroda roczna

Pracownikom Spółki przysługuje prawo do nagrody rocznej. Jej wysokość, zgodnie z przyjętymi w Spółce regulacjami, uzależniona jest od uzyskanych w danym roku wyników finansowych, a w odniesieniu do Członków Zarządu Spółki od stopnia realizacji wyznaczonych celów. Rezerwa na nagrodę roczną tworzona jest w ciężar kosztów operacyjnych.

Odpisy na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych z zysku netto

Zgodnie z obowiązującymi Spółkę przepisami możliwe jest przeznaczenie części zysku na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych. W związku z tym, że na koniec okresu sprawozdawczego nie jest możliwe wiarygodne oszacowanie kwoty zobowiązania Spółka ujmuje koszty świadczeń pracowniczych dotyczących

odpisów na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych z zysku netto w kosztach roku obrotowego, w którym podjęta została uchwała o przeznaczeniu części zysku netto na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych.

Pozostałe świadczenia pracownicze

Koszty pozostałych świadczeń pracowniczych ujmowane są w kosztach roku obrotowego, w którym zostały zatwierdzone do wypłaty, chyba że możliwe jest wiarygodne określenie kwoty świadczenia.

15.20. Przychody

Przychody ujmowane są w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że Spółka uzyska korzyści ekonomiczne związane z daną transakcją oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób. Przychody są rozpoznawane po pomniejszeniu o podatek od towarów i usług (VAT) i podatek akcyzowy oraz rabaty (dyskonta, premie, bonusy, upusty).

Wysokość przychodów ustala się według wartości godziwej otrzymanej bądź należnej zapłaty.

Przychody wycenia się według wartości zdyskontowanej, w przypadku, gdy wpływ zmian wartości pieniądza w czasie jest istotny (za taki uważa się okres uzyskania zapłaty dłuższy niż 365 dni).

W przypadku ujmowania przychodów w wartości zdyskontowanej, wartość dyskonta jest odnoszona stosownie do upływu czasu jako zwiększenie wartości należności, a drugostronnie jako przychody finansowe.

Przychody ujmowane i prezentowane są w podziale na przychody ze sprzedaży (produktów, materiałów i towarów), pozostałe przychody operacyjne (dotyczące majątku trwałego, dotacji, kar i odszkodowań) oraz przychody finansowe (dotyczące działalności o charakterze finansowym, w tym majątku finansowego, różnic kursowych oraz wyniku na transakcjach zabezpieczających przed ryzykiem walutowym oraz lokowania nadwyżek środków pieniężnych).

15.20.1. Sprzedaż produktów, materiałów i towarów

Przychody ze sprzedaży wyrobów gotowych, materiałów i towarów ujmowane są, jeżeli znaczące ryzyko i korzyści wynikające z prawa własności do produktów, materiałów i towarów zostały przekazane nabywcy oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób.

15.20.2. Świadczenie usług

Przychody z tytułu świadczenia usług ujmowane są po ich wykonaniu, chyba że z zawartych umów wynika etapowe rozliczanie ich realizacji.

15.20.3. Odsetki

Przychody z tytułu odsetek ujmowane są sukcesywnie w miarę ich narastania (z uwzględnieniem metody efektywnej stopy procentowej, stanowiącej stopę dyskontującą przyszłe wpływy gotówkowe przez szacowany okres użytkowania instrumentów finansowych) w stosunku do wartości bilansowej netto danego składnika aktywów finansowych.

15.20.4. Dywidendy

Dywidendy ujmowane są w momencie ustalenia praw akcjonariuszy lub udziałowców do ich otrzymania.

15.20.5. Przychody z tytułu wynajmu

Przychody z tytułu wynajmu nieruchomości inwestycyjnych ujmowane są metodą liniową przez okres wynajmu w stosunku do otwartych umów.

15.21. Koszty

Koszty ujmowane są z uwzględnieniem zasady kompletności, współmierności i ostrożności. Ponoszone przez Spółkę koszty ujmowane i prezentowane są w podziale na koszty operacyjne, pozostałe koszty operacyjne oraz koszty finansowe.

Koszty operacyjne obejmują koszty wytworzenia sprzedanych produktów, wartość sprzedanych towarów i materiałów, koszty sprzedaży i handlowe oraz koszty ogólnego zarządu.

Koszty w układzie rodzajowym ujmowane są w momencie ich wpływu na wynik finansowy, niezależnie od momentu ich poniesienia.

Pozostałe koszty operacyjne obejmują transakcje dotyczące majątku trwałego, dotacji oraz kar i odszkodowań.

Koszty finansowe obejmują transakcje związane z pozyskaniem i obsługą zewnętrznych źródeł finansowania działalności Spółki, transakcje dotyczące majątku finansowego, różnice kursowe oraz wyniki na transakcjach zabezpieczających przed ryzykiem walutowym.

15.22. Dotacje

Dotacje ujmowane są w momencie zaistnienia uzasadnionej pewności, że dotacja zostanie uzyskana oraz, że spełnione zostaną wszystkie związane z nią warunki.

Jeżeli dotacja dotyczy składnika aktywów, wówczas jej wartość godziwa ujmowana jest jako przychody przyszłych okresów, a następnie stopniowo odpisywana w pozostałe przychody operacyjne, przez szacowany okres użytkowania związanego z nią składnika aktywów, równoległe do odpisów amortyzacyjnych.

Jeżeli dotacja dotyczy pozycji kosztowej, wówczas jest ona ujmowana współmiernie do kosztów, które dotacja ta ma kompensować.

Jeżeli dotacja jest formą rekompensaty za już poniesione koszty lub straty, lub została przyznana celem udzielenia jej natychmiastowego finansowego wsparcia, bez towarzyszących przyszłych kosztów, ujmuje się ją w okresie, w którym stała się należna.

Rzeczowe aktywa trwałe oraz wartości niematerialne otrzymane w formie dotacji ujmuje się w wartości godziwej.

15.23. Podatek dochodowy

Podatek dochodowy obejmuje część bieżącą i odroczoną.

Rezerwa na podatek dochodowy jest tworzona w stosunku do wszystkich różnic przejściowych występujących na koniec okresu sprawozdawczego między wartością podatkową aktywów i pasywów a ich wartością bilansową wykazaną w sprawozdaniu finansowym.

Rezerwa na podatek odroczony ujmowana jest w odniesieniu do wszystkich dodatnich różnic przejściowych:

- z wyjątkiem sytuacji, gdy rezerwa na podatek odroczony powstaje w wyniku początkowego ujęcia wartości firmy lub początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek gospodarczych i w chwili jej zawierania nie mającej wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz
- w przypadku dodatnich różnic przejściowych wynikających z inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych i udziałów we wspólnych przedsięwzięciach – z wyjątkiem sytuacji, gdy terminy odwracania się różnic przejściowych podlegają kontroli inwestora i gdy prawdopodobne jest, iż w dającej się przewidzieć przyszłości różnice przejściowe nie ulegną odwróceniu.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego ujmowane są w odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych, jak również niewykorzystanych aktywów podatkowych i niewykorzystanych strat podatkowych przeniesionych na następne lata, w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że zostanie osiągnięty dochód do opodatkowania, który pozwoli wykorzystać ww. różnice, aktywa i straty:

- z wyjątkiem sytuacji, gdy aktywa z tytułu odroczonego podatku dotyczące ujemnych różnic przejściowych powstają w wyniku początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek gospodarczych i w chwili jej zawierania nie mają wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz
- w przypadku ujemnych różnic przejściowych z tytułu inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych oraz udziałów we wspólnych przedsięwzięciach, składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku jest ujmowany w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jedynie w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, iż w dającej się przewidzieć przyszłości ww. różnice przejściowe ulegną odwróceniu i osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych.

Wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku jest weryfikowana na koniec każdego okresu sprawozdawczego i ulega stosownemu obniżeniu o tyle, o ile przestało być prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Ulgi w podatku dochodowym z tytułu prowadzenia działalności na terenie Specjalnej Strefy Ekonomicznej (SSE), tj. zwolnienie z podatku dochodu osiągniętego z działalności prowadzonej na terenie SSE na podstawie uzyskanych zezwoleń, Spółka ujmuje w wysokości i w momencie rzeczywistego korzystania z ulgi. Należna a niewykorzystana kwota ulgi prezentowana jest w pozycjach pozabilansowych, jako należność warunkowa.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oraz rezerwy na podatek odroczone wyceniane są z zastosowaniem stawek podatkowych, które według przewidywań będą obowiązywać w okresie, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany lub rezerwa rozwiązana, przyjmując za podstawę stawki podatkowe (i przepisy podatkowe) obowiązujące na koniec okresu sprawozdawczego lub takie, których obowiązywanie w przyszłości jest pewne na koniec okresu sprawozdawczego.

Podatek dochodowy dotyczący pozycji ujętych bezpośrednio w kapitale własnym również jest ujmowany w kapitale własnym.

W sprawozdaniu z sytuacji finansowej rezerwy lub aktywa z tytułu podatku odroczonego prezentowane są po skompensowaniu.

15.24. Zysk netto na akcję

Zysk netto na akcję dla każdego okresu jest obliczony poprzez podzielenie zysku netto za dany okres przez średnią ważoną liczbę akcji w danym okresie sprawozdawczym.

16. Informacje dotyczące segmentów operacyjnych

Podstawowy podział sprawozdawczości oparty jest na segmentach branżowych.

W Segmencie Agro wytwarzane są następujące główne półfabrykaty/wyroby gotowe: amoniak, gaz syntezowy, kwas azotowy, saletra amonowa, RSM[®] oraz gazy techniczne.

Głównymi produktami handlowymi Segmentu Agro są nawozy azotowe: PULAN[®] (saletra amonowa), RSM[®] (roztwór saletrzano-mocznikowy), PULREA[®] i PULGRAN[®] (mocznik) oraz PULSAR[®] (siarczan amonu), RSM[®]S (roztwór saletrzano-mocznikowy z siarką), PULASKA[®] (roztwór nawozu azotowego z siarką).

Pozostałe produkty handlowe Segmentu Agro obejmują inne produkty wytwarzane dodatkowo na podstawowych instalacjach Segmentu: LIKAM® (woda amoniakalna), amoniak, wodór, kwas azotowy, powietrze pomiarowe, azotan magnezu, dwutlenek węgla oraz COOLANT® (suchy lód).

W Segmencie Agro realizowana jest również sprzedaż towarów i materiałów, głównie nawozy oraz sprzedaż usług tego Segmentu.

W Segmencie Chemia wytwarzane są następujące główne półfabrykaty/wyroby gotowe: mocznik, NOXy®, melamina, nadtlenuk wodoru, kwas siarkowy, PULREA® i PULGRAN® (mocznik) oraz PULSAR® (siarczan amonu), RSM®S (roztwór saletrzano-mocznikowy z siarką), PULASKA® (roztwór nawozu azotowego z siarką), cykloheksanon, cykloheksan oraz kaprolaktam.

Głównymi produktami handlowymi Segmentu Chemia są melamina, kaprolaktam (płatkowany i ciekły), NOXy®, PULNOX® (roztwory mocznika), PULREA® (mocznik) oraz nadtlenuk wodoru.

Pozostałe produkty handlowe Segmentu Chemia obejmują inne produkty wytwarzane dodatkowo na instalacjach przypisanych do Segmentu oraz sprzedaż materiałów i usług własnych Segmentu.

W Segmencie Energetyka wytwarzane są następujące główne półfabrykaty/wyroby gotowe/media: energia cieplna, energia elektryczna, gaz ziemny nisko i wysokociśnieniowy oraz pary i wody, które są jednocześnie głównymi produktami handlowymi tego Segmentu.

W Segmencie tym realizowana jest również sprzedaż towarów i materiałów oraz sprzedaż usług Segmentu.

Do Segmentu Pozostała Działalność zakwalifikowano przychody ze sprzedaży worków z folii, folii, worków śmieciowych oraz materiałów i usług nie zakwalifikowanych do innych Segmentów.

Poszczególne Segmenty w ramach swojej działalności produkcyjnej zużywają surowce/półfabrykaty/media. Jeżeli potrzebne do produkcji komponenty nie są dostępne w ramach Segmentu są pozyskiwane od innych Segmentów, w których są wytwarzane - obroty wewnętrzne.

Przepływy między segmentami są wyceniane według rzeczywistego technicznego kosztu wytworzenia powiększonego o marżę zróżnicowaną w zależności od rodzaju przepływu, i tak:

- dla produktów wytwarzanych w jednym segmencie, a sprzedawanych przez inny segment – rzeczywista marża zysku (po uwzględnieniu kosztów sprzedaży) dzielona jest pomiędzy segment produkujący i segment sprzedający proporcjonalnie do udziału technicznego kosztu wytworzenia półproduktu do kosztu własnego sprzedaży produktu sprzedanego;
- dla amoniaku i uzysków amoniaku – marża ustalana jest na poziomie marży realizowanej przez podmioty zewnętrzne, których przedmiot działalności można uznać za porównywalny do działalności Grupy Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A.;
- dla mediów energetycznych, z uwagi na to, że wytwarzanie mediów energetycznych jest działalnością pomocniczą dla segmentów Agro i Chemia, przyjęto marżę w wysokości 0%, segment Energetyka generuje zysk/stratę wyłącznie na sprzedaży zewnętrznej;
- dla usług oraz pozostałych półproduktów i mediów – przyjęto marżę w wysokości 0% z uwagi na nieistotny wpływ na ocenę segmentów.

W związku ze zmianą dotychczas stosowanych zasad rachunkowości, przedstawionych w nocie 11, dane za okres 12 miesięcy 2016 roku zakończony 31 grudnia 2016 roku zostały przekształcone i są porównywalne do prezentowanych danych za okres 12 miesięcy 2017 roku zakończony 31 grudnia 2017 roku.

w tysiącach złotych

01.01.2017 - 31.12.2017	Działalność kontynuowana				Razem	Wyłączenia	Działalność ogółem
	Segment Agro	Segment Chemia	Segment Energetyka	Pozostała działalność			
Przychody							
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	1 670 986	1 282 795	83 158	23 149	3 060 088	-	3 060 088
Obroty wewnętrzne między segmentami	1 186 508	925 121	1 477 314	66 146	3 655 089	(3 655 089)	-
Przychody segmentu ogółem	2 857 494	2 207 916	1 560 472	89 295	6 715 177	(3 655 089)	3 060 088
Koszty							
Koszt własny sprzedaży na rzecz klientów zewnętrznych	(1 161 441)	(1 014 985)	(93 249)	(33 640)	(2 303 315)	-	(2 303 315)
Koszt własny sprzedaży nieprzypisany	-	-	-	-	-	-	3 090
Obroty wewnętrzne między segmentami	(1 214 422)	(897 207)	(1 477 314)	(66 146)	(3 655 089)	3 655 089	-
Koszty segmentu ogółem	(2 375 863)	(1 912 192)	(1 570 563)	(99 786)	(5 958 404)	3 655 089	(2 300 225)
Koszty sprzedaży	(185 846)	(49 940)	(31)	(146)	(235 963)	-	(235 963)
w tym odpisy aktualizujące wartość należności	(220)	79	-	8	(133)	-	(133)
Koszty sprzedaży nieprzypisane	-	-	-	-	-	-	32
w tym odpisy aktualizujące wartość należności	-	-	-	-	-	-	18
Zysk/(strata) segmentu	295 785	245 784	(10 122)	(10 637)	520 810	-	523 932
Koszty ogólnego zarządu	(3 859)	(941)	(3 934)	(7 093)	(15 827)	-	(15 827)
Koszty ogólnego zarządu nieprzypisane	-	-	-	-	-	-	(157 895)
Pozostałe przychody/koszty operacyjne netto	136	420	1 485	(1 633)	408	-	408
w tym odpisy aktualizujące wartość niefinansowych aktywów trwałych	-	-	(566)	-	(566)	-	(566)
Pozostałe przychody/koszty operacyjne netto nieprzypisane	-	-	-	-	-	-	679
Przychody/koszty finansowe netto	-	-	-	-	-	-	(18 803)
Zysk/(strata) przed opodatkowaniem	292 062	245 263	(12 571)	(19 363)	505 391	-	332 494
Podatek dochodowy	-	-	-	-	-	-	(48 412)
Zysk/(strata) netto z działalności kontynuowanej	-	-	-	-	-	-	284 082
Zysk/(strata) netto za rok obrotowy	-	-	-	-	-	-	284 082
Aktywa i zobowiązania wg stanu na dzień 31 grudnia 2017 roku							
Aktywa segmentu	665 827	968 613	517 016	187 732	2 339 188	-	2 339 188
Aktywa nieprzypisane	-	-	-	-	-	-	1 763 696
Aktywa ogółem	665 827	968 613	517 016	187 732	2 339 188	-	4 102 884
Zobowiązania segmentu	69 869	34 573	291 501	5 271	401 214	-	401 214
Zobowiązania nieprzypisane	-	-	-	-	-	-	533 317
Kapitały własne	-	-	-	-	-	-	3 168 353
Zobowiązania i kapitały ogółem	69 869	34 573	291 501	5 271	401 214	-	4 102 884
Pozostałe informacje dotyczące segmentu							
Nakłady inwestycyjne	149 569	62 936	101 579	35 801	349 885	-	349 885
Nakłady inwestycyjne nieprzypisane	-	-	-	-	-	-	15 342
Amortyzacja	56 584	59 377	40 506	11 288	167 755	-	167 755
Amortyzacja nieprzypisana	-	-	-	-	-	-	9 010

w tysiącach złotych

01.01.2016 - 31.12.2016	Działalność kontynuowana				Razem	Wyłączenia	Działalność ogółem
	Segment Agro	Segment Chemia	Segment Energetyka	Pozostała działalność			
Przychody							
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	1 685 758	1 061 070	92 301	18 691	2 857 820	-	2 857 820
Sprzedaż nieprzypisana	-	-	-	-	-	-	-
Obroty wewnętrzne między segmentami	1 025 335	861 704	1 297 709	65 650	3 250 398	(3 250 398)	-
Przychody segmentu ogółem	2 711 093	1 922 774	1 390 010	84 341	6 108 218	(3 250 398)	2 857 820
Koszty							
Koszt własny sprzedaży na rzecz klientów zewnętrznych	(1 124 940)	(869 040)	(96 933)	(26 901)	(2 117 814)	-	(2 117 814)
Koszt własny sprzedaży nieprzypisany	-	-	-	-	-	-	1 747
Obroty wewnętrzne między segmentami	(1 052 495)	(834 544)	(1 297 709)	(65 650)	(3 250 398)	3 250 398	-
Koszty segmentu ogółem	(2 177 435)	(1 703 584)	(1 394 642)	(92 551)	(5 368 212)	3 250 398	(2 116 067)
Koszty sprzedaży	(195 155)	(47 165)	(93)	(323)	(242 736)	-	(242 736)
w tym odpisy aktualizujące wartość należności	(16)	(21)	-	-	(37)	-	(37)
Koszty sprzedaży nieprzypisane	-	-	-	-	-	-	10
w tym odpisy aktualizujące wartość należności	-	-	-	-	-	-	(201)
Zysk/(strata) segmentu	338 503	172 025	(4 725)	(8 533)	497 270	-	499 027
Koszty ogólnego zarządu	(4 131)	(819)	(3 328)	(6 705)	(14 983)	-	(14 983)
Koszty ogólnego zarządu nieprzypisane	-	-	-	-	-	-	(149 191)
Pozostałe przychody/koszty operacyjne netto	34	(1 045)	(595)	(968)	(2 574)	-	(2 574)
w tym odpisy aktualizujące wartość niefinansowych aktywów trwałych	-	(285)	(229)	-	(514)	-	(514)
Pozostałe przychody/koszty operacyjne netto nieprzypisane	-	-	-	-	-	-	(3 289)
w tym odpisy aktualizujące wartość niefinansowych aktywów trwałych	-	-	-	-	-	-	(2 314)
Przychody/koszty finansowe netto	-	-	-	-	-	-	(10 240)
Zysk/(strata) przed opodatkowaniem	334 406	170 161	(8 648)	(16 206)	479 713	-	318 750
Podatek dochodowy	-	-	-	-	-	-	(45 408)
Zysk/(strata) netto z działalności kontynuowanej	-	-	-	-	-	-	273 342
Zysk/(strata) netto za rok obrotowy	-	-	-	-	-	-	273 342
Aktywa i zobowiązania wg stanu na dzień 31 grudnia 2016 roku							
Aktywa segmentu	547 509	927 899	550 821	204 082	2 230 311	-	2 230 311
Aktywa nieprzypisane	-	-	-	-	-	-	1 576 527
Aktywa ogółem	547 509	927 899	550 821	204 082	2 230 311	-	3 806 838
Zobowiązania segmentu	51 597	24 008	144 201	10 759	230 565	-	230 565
Zobowiązania nieprzypisane	-	-	-	-	-	-	524 228
Kapitały własne	-	-	-	-	-	-	3 052 045
Zobowiązania i kapitały ogółem	51 597	24 008	144 201	10 759	230 565	-	3 806 838
Pozostałe informacje dotyczące segmentu							
Nakłady inwestycyjne	115 254	65 392	44 522	16 542	241 710	-	241 710
Nakłady inwestycyjne nieprzypisane	-	-	-	-	-	-	10 904
Amortyzacja	51 795	51 795	41 660	13 534	158 784	-	158 784
Amortyzacja nieprzypisana	-	-	-	-	-	-	9 186

Podział geograficzny przychodów z tytułu sprzedaży produktów od klientów zewnętrznych odpowiada lokalizacji kontrahentów.

Wyszczególnienie	01.01.2017 - 31.12.2017	01.01.2016 - 31.12.2016
<i>dane przekształcone</i>		
Polska	1 839 457	1 792 390
Zagranica, w tym:	1 220 631	1 065 430
Europa, w tym:	946 865	763 617
Niemcy	227 067	135 162
Wielka Brytania	175 393	169 577
Francja	54 931	72 170
Czechy	54 107	48 955
Słowacja	62 258	51 906
Austria	39 834	36 609
Słowenia	26 033	22 748
Rumunia	44 223	37 270
Hiszpania	31 101	17 076
Portugalia	13 257	16 958
Włochy	62 736	31 817
Belgia	22 464	30 296
Węgry	10 882	8 666
Szwecja	15 445	15 351
Ukraina	32 236	9 897
Azja, w tym:	255 687	251 557
Chiny	72 413	100 202
Indie	55 638	46 420
Tajwan	100 634	78 474
Korea Południowa	27 002	17 060
Ameryka Północna w tym:	10 073	32 730
Stany Zjednoczone	240	20 691
Kanada	9 833	12 039
Ameryka Południowa, w tym:	7 455	17 204
Brazylia	7 455	17 204
Afryka	551	322
Razem	3 060 088	2 857 820

Aktywa trwałe inne niż instrumenty finansowe, aktywa z tytułu podatku odroczonego, aktywa z tytułu świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia oraz prawa wynikające z umów ubezpieczeniowych zlokalizowane są w Polsce, gdzie Spółka ma siedzibę.

Przychody z tytułu transakcji z zewnętrznym pojedynczym klientem nie stanowią więcej niż 10 % łącznych przychodów Spółki.

17. Przychody i koszty

17.1. Przychody ze sprzedaży

Wyszczególnienie	01.01.2017 - 31.12.2017	01.01.2016 - 31.12.2016
Przychody ze sprzedaży produktów		<i>przekształcone*</i>
Przychody ze sprzedaży	2 982 129	2 750 930
Bonusy od obrotu	(4 217)	(1 625)
Razem przychody ze sprzedaży produktów	2 977 912	2 749 305

* dane finansowe przekształcone zgodnie z informacją zawartą w nocie 11

Wzrost przychodów ze sprzedaży dotyczy głównie produktów segmentu Chemia, tj. melaminy, kaprolaktamu, mocznika na cele techniczne.

w tysiącach złotych

Wyszczególnienie	01.01.2017 - 31.12.2017	01.01.2016 - 31.12.2016
Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów		przekształcone*
Przychody ze sprzedaży towarów	78 980	81 012
Przychody ze sprzedaży materiałów	4 724	29 642
Podatek akcyzowy	(1 528)	(2 139)
Razem przychody ze sprzedaży towarów i materiałów	82 176	108 515

* dane finansowe przekształcone zgodnie z informacją zawartą w nocie 11

Niższe przychody ze sprzedaży materiałów wynikają z mniejszej w stosunku do poprzedniego roku sprzedaży odpadów.

17.2. Koszty według rodzaju, w tym koszty świadczeń pracowniczych

Wyszczególnienie	01.01.2017 - 31.12.2017	01.01.2016 - 31.12.2016
Koszty według rodzaju		przekształcone*
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	(176 220)	(167 434)
Koszty świadczeń pracowniczych, w tym:	(396 436)	(346 458)
- wynagrodzenia	(314 907)	(274 612)
- inne świadczenia na rzecz pracowników	(81 529)	(71 846)
Zużycie materiałów i energii	(1 653 778)	(1 452 361)
Usługi obce, w tym:	(314 529)	(321 521)
- koszty prac badawczych	(714)	(2 580)
- związane z ochroną środowiska	(2 954)	(2 274)
Podatki i opłaty	(111 044)	(113 310)
Ubezpieczenia majątkowe i osobowe	(10 758)	(10 256)
Pozostałe koszty, w tym:	(41 299)	(41 935)
- zmiana stanu odpisów aktualizujących wartość zapasów	(777)	(188)
- zmiana stanu odpisów aktualizujących wartość należności z tytułu dostaw i usług	(115)	(238)
- składki z tytułu przynależności do organizacji	(1 175)	(1 570)
- podróże służbowe	(1 003)	(1 181)
- reklama i reprezentacja	(33 585)	(39 491)
- inne koszty działalności operacyjnej	(4 644)	733
Razem koszty rodzajowe	(2 704 064)	(2 453 275)

* dane finansowe przekształcone zgodnie z informacją zawartą w nocie 11

Zmiana kosztów rodzajowych w stosunku do roku poprzedniego wynika głównie:

- w obszarze kosztów zużycia materiałów i energii ze zmian cen i zużycia surowców, w szczególności wzrostu kosztu zużycia gazu ziemnego (wzrost cen i zużycia surowca), energii elektrycznej (wzrost zużycia i niższe ceny surowca) i benzenu (wzrost ceny surowca) oraz spadku kosztów zużycia węgla (niższe zużycie i niższa cena surowca);
- w obszarze kosztów amortyzacji z zakończenia projektów inwestycyjnych i oddania do użytkowania składników majątku;
- w obszarze kosztów świadczeń pracowniczych ze wzrostu zatrudnienia oraz wynagrodzeń;

- w obszarze pozostałych kosztów ze spadku kosztów propagowania sprzedaży produktów oraz wzrostem kosztów z tytułu rozliczenia transakcji futures na zakup praw do emisji CO₂.

Wyszczególnienie	01.01.2017 - 31.12.2017	01.01.2016 - 31.12.2016
		<i>przekształcone*</i>
Koszty rodzajowe	(2 704 064)	(2 453 275)
Zmiana stanu produktów	28 534	(20 482)
Koszt wytworzenia produktów na własne potrzeby jednostki	44 064	53 984
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	(78 412)	(103 194)
Razem koszt własny sprzedaży	(2 709 878)	(2 522 967)
		<i>przekształcone*</i>
Koszty według układu kalkulacyjnego		
Koszt wytworzenia sprzedanych produktów	(2 221 813)	(2 012 873)
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	(78 412)	(103 194)
Koszty sprzedaży	(235 931)	(242 726)
Koszty ogólnego zarządu	(173 722)	(164 174)
Razem koszt własny sprzedaży	(2 709 878)	(2 522 967)

* dane finansowe przekształcone zgodnie z informacją zawartą w nocie 11

Koszty wytworzenia produktów na potrzeby własne dotyczą obrotów wewnętrznych występujących pomiędzy podstawową działalnością operacyjną a pozostałymi rodzajami działalności i dotyczą głównie poniesionych nakładów na środki trwałe w budowie oraz wytworzenia we własnym zakresie katalizatorów i opakowań.

Zmiana stanu produktów jest wynikiem wzrostu zapasów półfabrykatów i wyrobów gotowych, głównie RSM i RSMS oraz kaprolaktamu.

17.3. Podział amortyzacji na poszczególne kategorie kosztów (układ kalkulacyjny)

Wyszczególnienie	01.01.2017 - 31.12.2017	01.01.2016 - 31.12.2016
Amortyzacja ujęta w koszcie wytworzenia sprzedanych produktów, w tym:	(168 179)	(159 085)
- rzeczowych aktywów trwałych	(166 010)	(157 196)
- wartości niematerialnych	(2 169)	(1 889)
Amortyzacja ujęta w kosztach ogólnego zarządu, w tym:	(8 041)	(8 349)
- rzeczowych aktywów trwałych	(5 429)	(5 659)
- wartości niematerialnych	(2 612)	(2 690)

Wzrost poziomu amortyzacji ujętej w koszcie wytworzenia sprzedanych produktów wynika głównie z zakończenia realizacji projektów inwestycyjnych dotyczących działalności produkcyjnej (utrzymanie i rozwój „biznesu”).

17.4. Pozostałe przychody operacyjne

Wyszczególnienie	01.01.2017 - 31.12.2017	01.01.2016 - 31.12.2016
Zysk netto ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	-	476
Rozwiązanie odpisu aktualizującego wartość rzeczowych aktywów trwałych, nieruchomości inwestycyjnych	944	-
Przychody z nieruchomości inwestycyjnych	1 881	1 938
Przychody z tytułu udostępnienia licencji na znaki towarowe	1 901	2 279
Rozwiązanie rezerw na przyszłe zobowiązania	984	332
Dotacje	4 098	4 085
Kary i odszkodowania	1 380	695
Zwrot podatków	1 203	5
Inne	337	352
Razem pozostałe przychody operacyjne	12 728	10 162

Wzrost pozostałych przychodów operacyjnych wynika głównie ze wzrostu w pozycji zwrot podatków i dotyczy korekty podatku od nieruchomości za lata ubiegłe oraz rozwiązania odpisu aktualizującego wartość rzeczowych aktywów trwałych – środków trwałych w związku z zagospodarowaniem wyłączanego dotychczas z użytkowania budynku.

17.5. Pozostałe koszty operacyjne

Wyszczególnienie	01.01.2017 - 31.12.2017	01.01.2016 - 31.12.2016
		<i>przekształcone*</i>
Strata z tytułu rozchodu niefinansowych aktywów trwałych	(1 465)	-
Utworzenie odpisów aktualizujących wartość rzeczowych aktywów trwałych	(566)	(2 828)
Koszty dotyczące nieruchomości inwestycyjnych generujących przychody z najmu, w tym:	(1 558)	(1 671)
- koszty amortyzacji	(545)	(536)
Utworzenie rezerw na zobowiązania	(1 260)	(1 216)
Darowizny przekazane	(2 751)	(2 283)
Koszty funkcjonowania i utrzymania zakładowych obiektów socjalnych	(1 373)	(1 182)
Straty powstałe w ramach zwykłej działalności	(1 135)	(178)
Inne	(1 533)	(6 667)
Razem pozostałe koszty operacyjne	(11 641)	(16 025)

* dane finansowe przekształcone zgodnie z informacją zawartą w nocie 11

Zmiany pozostałych kosztów operacyjnych wynikają głównie z poniesionych w roku ubiegłym wyższych kosztów likwidacji składników majątku oraz dokonanych odpisów aktualizujących wartość niefinansowych aktywów trwałych.

17.6. Przychody i koszty finansowe

Przychody finansowe	01.01.2017 - 31.12.2017	01.01.2016 - 31.12.2016
	<i>przekształcone*</i>	
Przychody z tytułu odsetek, w tym:	11 419	14 043
- z tytułu należności własnych - handlowych	911	796
- z tytułu należności własnych - lokaty bankowe	9 198	11 634
- z pozostałych tytułów	1 310	1 613
Dywidendy i udziały w zyskach	1 960	1 084
Zyski z tytułu różnic kursowych	-	10 399
Przychody z tytułu zmiany dyskonta	434	1
Aktualizacja wartości inwestycji	459	668
Zyski z tytułu instrumentów pochodnych (wycena i wynik na realizacji)	18 292	-
Pozostałe	1 718	2 107
Razem przychody finansowe	34 282	28 302

* dane finansowe przekształcone zgodnie z informacją zawartą w nocie 11

Koszty finansowe	01.01.2017 - 31.12.2017	01.01.2016 - 31.12.2016
	<i>przekształcone*</i>	
Koszty z tytułu odsetek, w tym:	(1 372)	(1 475)
- z tytułu kredytów i pożyczek	(1 142)	(1 331)
- z tytułu leasingu finansowego	(6)	(51)
- z pozostałych tytułów	(224)	(93)
Utworzenie odpisu aktualizującego wartość należności odsetkowych	(913)	(813)
Straty z tytułu różnic kursowych	(24 886)	-
Aktualizacja wartości inwestycji	(25 818)	(30 353)
Straty z tytułu instrumentów pochodnych (wycena i wynik na realizacji)	-	(5 782)
Pozostałe	(96)	(119)
Razem koszty finansowe	(53 085)	(38 542)
Przychody i koszty finansowe netto	(18 803)	(10 240)

* dane finansowe przekształcone zgodnie z informacją zawartą w nocie 11

Zmiany poziomu przychodów i kosztów finansowych wynikają przede wszystkim z odmiennej w stosunku do roku ubiegłego sytuacji na rynkach walutowych. W roku ubiegłym Spółka osiągnęła zyski z tytułu różnic kursowych oraz straty z tytułu instrumentów pochodnych. W bieżącym roku Spółka poniosła stratę na różnicach kursowych, w roku ubiegłym osiągnęła zyski, oraz osiągnęła zyski z instrumentów pochodnych, w ubiegłym roku poniosła stratę. Łączny wpływ obu pozycji na wynik Spółki wyniósł w bieżącym roku (-) 6 594 tysiące złotych, przy (+) 4 617 tysiącach złotych w roku ubiegłym. Dodatkowo w bieżącym roku uzyskano niższe niż w roku ubiegłym przychody z tytułu odsetek od zdeponowanych nadwyżek środków pieniężnych oraz poniesiono niższe koszty z tytułu aktualizacji wartości inwestycji. Niższy poziom przychodów z tytułu odsetek wynika z sytuacji na rynkach finansowych oraz poziomu posiadanych nadwyżek finansowych. Szczegółowe informacje dotyczące aktualizacji inwestycji przedstawione zostały w nocie 27.

17.7. Informacje dotyczące cykliczności i sezonowości działalności Spółki

Sezonowość działalności Spółki występuje w obrocie nawozami i wynika z terminów stosowania nawozów w rolnictwie. Najwyższa konsumpcja tych produktów przypada na okres wiosennej aplikacji nawozów, tj. na okres od lutego do kwietnia. Poza sezonem aplikacji, w celu zmniejszenia wpływu sezonowości konsumpcji nawozów na wyniki, Spółka zawiera kontrakty z partnerami handlowymi posiadającymi zaplecza logistyczne, umożliwiające regularne odbiory produktów nawozowych oraz prowadzi efektywną politykę cenową.

W produktach chemicznych sezonowość nie jest odczuwalna.

W produktach energetycznych odczuwalna jest sezonowość sprzedaży energii cieplnej. Wielkość sprzedaży tego produktu w znacznej mierze uzależniona jest od warunków atmosferycznych. W okresie jesienno-zimowym jest ona około kilkukrotnie wyższa niż w okresie wiosenno-letnim.

Funkcjonujący w Spółce system produkcji jest w znacznym stopniu zintegrowany, co umożliwia, elastyczne zarządzanie asortymentem i wielkością produkcji. Okresowe zmniejszenia aktywności na rynkach nawozowych wykorzystywane są przez Spółkę do przeprowadzania prac remontowych instalacji produkcyjnych i przygotowania się do następnego sezonu.

18. Podatek dochodowy

Główne składniki obciążenia podatkowego przedstawiają się następująco:

Wyszczególnienie	01.01.2017 - 31.12.2017	01.01.2016 - 31.12.2016
Zyski i straty		
Bieżący podatek dochodowy	(38 457)	(45 302)
Bieżące obciążenie z tytułu podatku dochodowego	(41 509)	(45 299)
Korekty bieżącego podatku dochodowego dotyczące lat ubiegłych	3 052	(3)
Odroczony podatek dochodowy	(9 955)	(106)
Podatek dochodowy związany z powstaniem i odwróceniem się różnic przejściowych	(9 955)	(106)
Obciążenie podatkowe wykazane w zyskach i stratach	(48 412)	(45 408)

Wyszczególnienie	01.01.2017 - 31.12.2017	01.01.2016 - 31.12.2016
Inne całkowite dochody		
Odroczony podatek dochodowy	883	897
Podatek dochodowy dotyczący pozycji, które nie mogą być przeklasyfikowane do zysków i strat	883	897
Korzyść podatkowa / (obciążenie podatkowe) wykazane w innych całkowitych dochodach	883	897

Zarówno w bieżącym, jak i ubiegłym roku obrotowym wystąpiły transakcje odniesione bezpośrednio w kapitał, w związku z tym również podatek dochodowy dotyczący tych transakcji został odniesiony w ciężar kapitału. Transakcje te wynikały z MSR 19 „Świadczenia pracownicze”, tj. konieczności ujmowania zysków i strat aktuarialnych dotyczących świadczeń po okresie zatrudnienia w innych całkowitych dochodach, czyli bezpośrednio w kapitale.

Uzgodnienie podatku dochodowego od wyniku finansowego brutto przed opodatkowaniem według ustawowej stawki podatkowej, z podatkiem dochodowym liczonym według efektywnej stawki podatkowej

Wyszczególnienie	01.01.2017 - 31.12.2017	01.01.2016 - 31.12.2016
Zysk /(strata) brutto przed opodatkowaniem z działalności kontynuowanej	332 494	318 750
Zysk /(strata) przed opodatkowaniem	332 494	318 750
Podatek według ustawowej stawki podatkowej obowiązującej w Polsce, wynoszącej 19%	(63 174)	(60 563)
Zysk strata przed opodatkowaniem	332 494	318 750
Przychody trwale nie będące podstawą do opodatkowania	(8 440)	(6 319)
Przychody stanowiące przychód podatkowy	28	30
Koszty trwale nie stanowiące kosztów uzyskania przychodów	29 144	19 379
Dochód z działalności SSE wolny od podatku	(85 263)	(87 384)
Korekty dotyczące bieżącego podatku dochodowego z lat ubiegłych	(16 071)	16
Pozostałe	2 908	(5 485)
Podstawa naliczenia podatku dochodowego bieżącego i odroczonego	254 800	238 987
Podatek dochodowy wykazany w zyskach i stratach	(48 412)	(45 408)
Efektywna stawka podatkowa	15%	14%

Poziom efektywnej stopy podatkowej jest głównie efektem korzystania przez Spółkę ze zwolnienia z podatku dochodowego od osób prawnych dochodu z tytułu prowadzenia działalności na terenie Specjalnej Strefy Ekonomicznej (SSE) na podstawie uzyskanych zezwoleń.

Grupa Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A. posiada cztery zezwolenia na prowadzenie działalności na terenie Starachowickiej SSE. Dotyczą one modernizacji instalacji mocznika, budowy instalacji nawozów płynnych na bazie mocznika i siarczanu amonu, budowy instalacji do produkcji nawozów stałych na bazie mocznika i siarczanu amonu oraz wytwórni nawozów granulowanych na bazie saletry amonowej. Spółka korzysta z przysługującego jej zwolnienia na podstawie trzech pierwszych zezwoleń. W przypadku ostatniego zezwolenia dotyczącego wytwórni nawozów granulowanych na bazie saletry amonowej, projekt jest na etapie ponoszenia nakładów inwestycyjnych.

W wyniku finansowym ulga w podatku dochodowym od osób prawnych, ujmowana jest w wysokości wynikającej z osiągniętych w danym okresie wyników z działalności objętej zezwoleniami. Niewykorzystana wartość ulg wykazywana jest pozabilansowo – nota 41.4.

W okresie od 1 stycznia 2017 roku do 31 grudnia 2017 roku ulga podatkowa potencjalnie wykorzystana (ostateczne wykorzystanie nastąpi w momencie złożenia deklaracji podatkowej za rok podatkowy) wyniosła około 16 200 tysięcy złotych. W pozycji „Dochód wolny od podatku” wykazano dochód uzyskany przez Spółkę z działalności prowadzonej na terenie SSE na podstawie uzyskanych zezwoleń.

Korekty bieżącego podatku dochodowego dotyczącego lat ubiegłych wynikają z dokonanych przez Spółkę korekt rozliczeń za lata ubiegłe z jednym z dostawców oraz korekt kosztów uzyskania przychodów za lata poprzednie w związku z uzyskaniem pozytywnych interpretacji prawa podatkowego w odniesieniu do konwersji wierzytelności oraz momentu ujmowania w kosztach podatkowych ponoszonych przez Spółkę kosztów znaczących remontów i przeglądów, które zgodnie z uregulowaniami MSR podlegają aktywowaniu.

18.1. Odroczonego podatek dochodowy

Odroczony podatek dochodowy wynika z odmiennej wartości bilansowej i podatkowej następujących pozycji:

Wyszczególnienie	31.12.2017		
	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	Rezerwa na odroczonego podatek dochodowy	Wartość netto
Rzeczowe aktywa trwałe objęte ulgą inwestycyjną	-	1 254	1 254
Rzeczowe aktywa trwałe - pozostałe	(151)	111 290	111 139
Prawo wieczystego użytkowania gruntów	(38)	-	(38)
Wartości niematerialne	-	4 388	4 388
Udziały i akcje	(8 682)	-	(8 682)
Zapasy, w tym prawa majątkowe	(3 734)	-	(3 734)
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe krótkoterminowe	(1 377)	-	(1 377)
Pozostałe aktywa finansowe	-	215	215
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	(1 321)	-	(1 321)
Pochodne instrumenty finansowe	-	199	199
Rezerwy	(1 031)	-	(1 031)
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	(29 231)	-	(29 231)
Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń i świadczeń społecznych	(1 898)	-	(1 898)
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	(17 084)	153	(16 931)
(Aktywa)/rezerwa z tytułu podatku odroczonego	(64 547)	117 499	52 952
Odpis aktualizujący wartość aktywa	-	-	-
(Aktywa)/rezerwa z tytułu podatku odroczonego wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	(64 547)	117 499	52 952

Wyszczególnienie	31.12.2016		
	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	Rezerwa na odroczonego podatek dochodowy	Wartość netto
Rzeczowe aktywa trwałe objęte ulgą inwestycyjną	-	1 350	1 350
Rzeczowe aktywa trwałe - pozostałe	(696)	97 597	96 901
Prawo wieczystego użytkowania gruntów	(36)	-	(36)
Wartości niematerialne	-	4 298	4 298
Udziały i akcje	(5 973)	-	(5 973)
Zapasy, w tym prawa majątkowe	(3 623)	-	(3 623)
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe krótkoterminowe	(639)	-	(639)
Pozostałe aktywa finansowe	-	393	393
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	-	9	9
Pochodne instrumenty finansowe	(1 262)	846	(416)
Pozostałe zobowiązania finansowe	(72)	-	(72)
Rezerwy	(1 336)	-	(1 336)
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	(26 307)	-	(26 307)
Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń i świadczeń społecznych	(1 705)	-	(1 705)
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	(18 964)	-	(18 964)
(Aktywa)/rezerwa z tytułu podatku odroczonego	(60 613)	104 493	43 880
Odpis aktualizujący wartość aktywa	-	-	-
(Aktywa)/rezerwa z tytułu podatku odroczonego wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	(60 613)	104 493	43 880

Podatek odroczonego dotyczący rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych dotyczy głównie różnicy w wycenie wartości tego majątku w związku z przejściem Spółki na MSR i dokonaniem wyceny posiadanego majątku na moment przejścia, różnego okresu amortyzowania posiadanego majątku oraz różnego zakresu przedmiotowego rzeczowych aktywów trwałych (amortyzowane części zamienne,

znaczące remonty i przeglądy, komponenty) i zasad ustalania wartości początkowej tych aktywów (różnice kursowe).

Podatek odroczony dotyczący udziałów i akcji wynika głównie z dokonanych dla potrzeb wyceny bilansowej odpisów aktualizujących ich wartość.

W przypadku należności różnice między ich wartością bilansową a podatkową wynikają z dokonanej na dzień bilansowy wyceny – naliczone różnice kursowe, odsetki za nieterminowe regulowanie należności, odpisy aktualizujące wartość należności.

W odniesieniu do środków pieniężnych oraz zobowiązań różnice dotyczą naliczonych odsetek oraz różnic kursowych z wyceny, a w przypadku pozostałych aktywów finansowych naliczonych odsetek.

W odniesieniu do rezerw, biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów oraz zobowiązań z tytułu wynagrodzeń oraz świadczeń społecznych, ze względu na szczególne uregulowania podatkowe, są one w całości objęte podatkiem odroczonym.

19. Działalność zaniechana, aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży

Na dzień 31 grudnia 2017 roku Spółka nie zidentyfikowała działalności, którą można by zakwalifikować do działalności zaniechanej.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku w Spółce nie występują aktywa trwale spełniające kryteria zaklasyfikowania ich do aktywów przeznaczonych do sprzedaży.

20. Majątek socjalny oraz zobowiązania ZFŚS

Ustawa z dnia 4 marca 1994 roku o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (ZFŚS) z późniejszymi zmianami stanowi, że ZFŚS tworzą pracodawcy zatrudniający powyżej 50 pracowników w przeliczeniu na pełne etaty. Celem ZFŚS jest subsydiowanie działalności socjalnej Spółki, w tym udzielanie pożyczek jej pracownikom.

Spółka tworzy ZFŚS i dokonuje okresowych odpisów w wysokości odpisu uzgodnionych ze związkami zawodowymi – Umową społeczną. Coroczny odpis na ZFŚS stanowi dwukrotność odpisów wynikających z ustawy o ZFŚS.

ZFŚS nie posiada wyodrębnionych aktywów trwałych. Aktywa wykorzystywane do celów działalności socjalnej stanowią aktywa Spółki.

Z uwagi na charakter ZFŚS, Spółka w sprawozdaniu z sytuacji finansowej skompensowała aktywa ZFŚS ze swoimi zobowiązaniami wobec ZFŚS. W związku z powyższym, salda netto na poszczególne dni bilansowe wynoszą:

Wyszczególnienie	31.12.2017	31.12.2016
Pożyczki udzielone pracownikom i pozostałe należności ZFŚS	1 697	1 726
Środki pieniężne	430	159
Zobowiązania dotyczące ZFŚS	(290)	(488)
Zobowiązania z tytułu ZFŚS	(1 504)	(1 271)
Saldo po skompensowaniu	333	126

w tysiącach złotych

Wyszczególnienie	01.01.2017 - 31.12.2017	01.01.2016 - 31.12.2016
Odpisy na ZFŚS ujęty w wyniku finansowym	9 997	8 635

Wzrost poziomu obciążenia wyniku finansowego bieżącego roku obrotowego jest skutkiem głównie wzrostu zatrudnienia oraz wynikającego z podpisanego porozumienia - Umowy społecznej, której postanowienia wskazano powyżej, poziomu odpisu.

21. Zysk przypadający na jedną akcję

Zysk podstawowy przypadający na jedną akcję obliczony został poprzez podzielenie zysku netto za okres, przypadającego na zwykłych akcjonariuszy Spółki przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu okresu.

Zysk rozwodniony przypadający na jedną akcję obliczony został poprzez podzielenie zysku netto za okres, przypadającego na zwykłych akcjonariuszy (po potrąceniu odsetek od umarzalnych akcji uprzywilejowanych zamiennych na akcje zwykłe) przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu okresu (skorygowaną o wpływ opcji rozwadniających oraz rozwadniających umarzalnych akcji uprzywilejowanych zamiennych na akcje zwykłe).

W okresie między końcem okresu sprawozdawczego a dniem sporządzenia niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego nie wystąpiły żadne transakcje dotyczące liczby akcji zwykłych lub potencjalnych akcji zwykłych.

W okresie objętym niniejszym jednostkowym sprawozdaniem finansowym, jak również w roku poprzednim, nie wystąpiły czynniki rozwadniające, w związku z tym zysk podstawowy na akcję jest równy zyskowi rozwodnionemu na akcję.

Podstawowy zysk na akcję	01.01.2017 - 31.12.2017	01.01.2016 - 31.12.2016
Zysk/(strata) netto	284 082	273 342
Średnioważona liczba akcji zwykłych	19 115 000	19 115 000
Podstawowy zysk/(strata) na akcję (zł/akcję)	14,86	14,30

Rozwodniony zysk na akcję	01.01.2017 - 31.12.2017	01.01.2016 - 31.12.2016
Zysk netto przypadający na akcjonariuszy, zastosowany do obliczenia rozwodnionego zysku na jedną akcję	284 082	273 342
Skorygowana średnia ważona liczba akcji zwykłych zastosowana do obliczenia rozwodnionego zysku na jedną akcję	19 115 000	19 115 000
Rozwodniony zysk/(strata) na akcję (zł/akcję)	14,86	14,30

22. Dywidendy wypłacone i zaproponowane do wypłaty

Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Spółki Uchwałą nr 27 w dniu 1 czerwca 2017 roku podjęło decyzję o wypłacie dywidendy z zysku netto roku obrotowego 2016 w łącznej kwocie 164 006 700,00 złotych, tj. w wysokości 8,58 złotych na jedną akcję. Na dzień dywidendy wyznaczono dzień 12 czerwca 2017 roku. Wypłatę dywidendy wyznaczono na dzień 30 czerwca 2017 roku. Dywidenda została wypłacona w wyznaczonym terminie.

Wyszczególnienie	01.01.2017 - 31.12.2017	01.01.2016 - 31.12.2016
Dywidendy z akcji zwykłych:		
dywidenda końcowa	164 007	200 707
Razem	164 007	200 707

Rekomendacja Zarządu Spółki dotycząca podziału zysku za rok obrotowy 2017

Do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania do publikacji Zarząd Spółki nie podjął uchwały w sprawie propozycji podziału zysku za rok obrotowy 2017.

23. Rzeczowe aktywa trwałe

Na wartość bilansową rzeczowych aktywów trwałych składają się następujące grupy środków trwałych:

Wyszczególnienie	31.12.2017	31.12.2016
Grunty	16	-
Budynki i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	791 649	781 574
Urządzenia techniczne i maszyny	884 971	868 242
Środki transportu	12 915	14 596
Inne środki trwałe	48 223	49 336
Środki trwałe w budowie	325 874	164 721
Razem rzeczowe aktywa trwałe	2 063 648	1 878 469

Zmiany rzeczowych aktywów trwałych w okresie 01.01.2017 - 31.12.2017	Grunty	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Razem
a) wartość brutto środków trwałych na początek okresu	-	1 013 779	1 505 841	29 833	128 740	168 384	2 846 577
b) zwiększenia (z tytułu)	16	47 203	138 455	595	9 110	357 367	552 746
- przyjęcie ze środków trwałych w budowie	16	46 899	138 455	595	9 110	-	195 075
- poniesione nakłady inwestycyjne	-	-	-	-	-	357 367	357 367
- przekwalifikowanie z nieruchomości inwestycyjnych	-	304	-	-	-	-	304
c) zmniejszenia (z tytułu)	-	(831)	(6 466)	(357)	(479)	(195 733)	(203 866)
- sprzedaż	-	(14)	(45)	(107)	-	-	(166)
- likwidacja	-	(415)	(6 421)	(250)	(478)	-	(7 564)
- przeniesienie na środki trwałe	-	-	-	-	-	(195 075)	(195 075)
- przeniesienie na nieruchomości inwestycyjne	-	-	-	-	-	(417)	(417)
- przekwalifikowanie do nieruchomości inwestycyjnych	-	(402)	-	-	-	-	(402)
- inne	-	-	-	-	(1)	(241)	(242)
d) wartość brutto środków trwałych na koniec okresu	16	1 060 151	1 637 830	30 071	137 371	330 018	3 195 457
e) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	-	(200 652)	(610 965)	(14 940)	(77 535)	-	(904 092)
f) amortyzacja za okres (z tytułu)	-	(37 136)	(115 306)	(1 922)	(9 749)	-	(164 113)
- odpis bieżący	-	(37 546)	(121 565)	(2 120)	(10 208)	-	(171 439)
- sprzedaż	-	14	43	90	-	-	147
- likwidacja	-	358	6 216	108	459	-	7 141
- przekwalifikowanie z nieruchomości inwestycyjnych	-	(25)	-	-	-	-	(25)
- przekwalifikowanie do nieruchomości inwestycyjnych	-	63	-	-	-	-	63
g) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	-	(237 788)	(726 271)	(16 862)	(87 284)	-	(1 068 205)

w tysiącach złotych

Zmiany rzeczowych aktywów trwałych w okresie 01.01.2017 - 31.12.2017	Grunty	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Razem
h) odpisy z tytułu utraty wartości na początek okresu	-	(31 553)	(26 634)	(297)	(1 869)	(3 663)	(64 016)
i) zwiększenie (z tytułu)	-	(42)	-	-	-	(566)	(608)
- przekwalifikowanie z nieruchomości inwestycyjnych	-	(42)	-	-	-	-	(42)
- utworzenie odpisów z tytułu utraty wartości odniesionych w ciężar wyniku finansowego	-	-	-	-	-	(566)	(566)
j) zmniejszenie (z tytułu)	-	881	46	3	5	85	1 020
- odwołanie odpisów z tytułu utraty wartości odniesione na wynik finansowy	-	859	-	-	-	85	944
- przekwalifikowanie do nieruchomości inwestycyjnych	-	14	-	-	-	-	14
- wykorzystanie odpisu, w tym:	-	8	46	3	5	-	62
likwidacja	-	8	44	-	5	-	57
sprzedaż	-	-	2	3	-	-	5
k) odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu	-	(30 714)	(26 588)	(294)	(1 864)	(4 144)	(63 604)
l) wartość netto środków trwałych na początek okresu	-	781 574	868 242	14 596	49 336	164 721	1 878 469
m) wartość netto środków trwałych na koniec okresu	16	791 649	884 971	12 915	48 223	325 874	2 063 648

Zmiany rzeczowych aktywów trwałych w okresie 01.01.2016 - 31.12.2016	Grunty	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Razem
a) wartość brutto środków trwałych na początek okresu	-	983 470	1 402 415	29 728	122 462	68 203	2 606 278
b) zwiększenia (z tytułu)	-	33 040	107 202	593	6 679	248 144	395 658
- przyjęcie ze środków trwałych w budowie	-	32 988	107 202	593	6 679	-	147 462
- poniesione nakłady inwestycyjne	-	-	-	-	-	245 361	245 361
- przekwalifikowanie z aktywów przeznaczonych do sprzedaży	-	-	-	-	-	2 783	2 783
- przekwalifikowanie z nieruchomości inwestycyjnych	-	52	-	-	-	-	52
c) zmniejszenia (z tytułu)	-	(2 731)	(3 776)	(488)	(401)	(147 963)	(155 359)
- sprzedaż	-	-	(58)	(330)	-	-	(388)
- likwidacja	-	(1 152)	(3 718)	(158)	(391)	-	(5 419)
- przeniesienie na środki trwałe	-	-	-	-	-	(147 462)	(147 462)
- przeniesienie na nieruchomości inwestycyjne	-	-	-	-	-	(373)	(373)
- darowizny, nieodpłatne przekazania	-	(1 551)	-	-	-	-	(1 551)
- przekwalifikowanie do nieruchomości inwestycyjnych	-	(28)	-	-	-	-	(28)
- inne	-	-	-	-	(10)	(128)	(138)
d) wartość brutto środków trwałych na koniec okresu	-	1 013 779	1 505 841	29 833	128 740	168 384	2 846 577
e) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	-	(163 166)	(504 518)	(12 838)	(65 234)	-	(745 756)
f) amortyzacja za okres (z tytułu)	-	(37 486)	(106 447)	(2 102)	(12 301)	-	(158 336)
- odpis bieżący	-	(38 415)	(109 183)	(2 574)	(12 683)	-	(162 855)
- sprzedaż	-	-	50	321	-	-	371
- likwidacja	-	252	2 686	151	377	-	3 466
- darowizny, nieodpłatne przekazania	-	689	-	-	-	-	689
- przekwalifikowanie z nieruchomości inwestycyjnych	-	(19)	-	-	-	-	(19)
- przekwalifikowanie do nieruchomości inwestycyjnych	-	7	-	-	-	-	7
- inne	-	-	-	-	5	-	5
g) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	-	(200 652)	(610 965)	(14 940)	(77 535)	-	(904 092)

w tysiącach złotych

Zmiany rzeczowych aktywów trwałych w okresie 01.01.2016 - 31.12.2016	Grunty	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Razem
h) odpisy z tytułu utraty wartości na początek okresu	-	(32 334)	(26 689)	(311)	(1 870)	(835)	(62 039)
i) zwiększenie (z tytułu)	-	(1)	-	-	-	(2 828)	(2 829)
- przekwalifikowanie z nieruchomości inwestycyjnych	-	(1)	-	-	-	-	(1)
- utworzenie odpisów z tytułu utraty wartości odniesionych w ciężar wyniku finansowego	-	-	-	-	-	(2 828)	(2 828)
j) zmniejszenie (z tytułu)	-	782	55	14	1	-	852
- przekwalifikowanie do nieruchomości inwestycyjnych	-	2	-	-	-	-	2
- wykorzystanie odpisu, w tym:	-	780	55	14	1	-	850
likwidacja	-	779	53	5	1	-	838
inne	-	1	2	9	-	-	12
k) odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu	-	(31 553)	(26 634)	(297)	(1 869)	(3 663)	(64 016)
l) wartość netto środków trwałych na początek okresu	-	787 970	871 208	16 579	55 358	67 368	1 798 483
m) wartość netto środków trwałych na koniec okresu	-	781 574	868 242	14 596	49 336	164 721	1 878 469

Na dzień 31 grudnia 2017 roku Spółka nie użytkuje środków w oparciu o umowy leasingu finansowego (na dzień 31 grudnia 2016 roku wartość bilansowa środków użytkowanych w oparciu o tego typu umowy wynosiła 2 510 tysięcy złotych). Środki trwałe użytkowane na podstawie umów leasingu stanowiły głównie środki transportu.

Wartość brutto środków trwałych całkowicie umorzonych, ale nadal użytkowanych na dzień 31 grudnia 2017 roku wynosiła 42 449 tysięcy złotych (na dzień 31 grudnia 2016 roku odpowiednio 42 581 tysięcy złotych). Środki trwałe całkowicie umorzone nadal używane to środki trwałe o jednostkowej niskiej wartości oraz środki przeznaczone do likwidacji w krótkim okresie czasu.

Przyrost wartości środków trwałych oraz amortyzacji jest efektem prowadzonej działalności inwestycyjnej. W wyniku zakończenia realizacji projektów Spółka rozliczyła nakłady inwestycyjne o wartości 195 075 tysiące złotych, głównie w ramach realizacji projektów: budowy wytwórni nawozów stałych na bazie mocznika i siarczanu amonu, modernizacji instalacji przygotowania gazu, adaptacji zbiorników na potrzeby magazynowania kwasu azotowego, modernizacji sieci wody obiegowej, zakupu i instalacji w terenie modułowych baz RSM wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną, wymiany katalizatorów, realizacji znaczących remontów dotyczące instalacji nawozowych i melaminy oraz ulepszeń dotyczących zakładu energetycznego i instalacji nawozowych.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku wartość projektów będących w trakcie realizacji stanowią głównie nakłady poniesione na modernizację posiadanych oraz budowę nowych instalacji kwasu azotowego i neutralizacji, budowę wytwórni nawozów granulowanych na bazie saletry amonowej oraz wymianę turbozespołu TG-2.

W ostatnim kwartale roku obrotowego 2017, zgodnie z przyjętą polityką rachunkowości, Spółka dokonała weryfikacji przyjętych wcześniej okresów użytkowania rzeczowych aktywów trwałych. Zmiana okresów użytkowania jest nieistotna i będzie miała wpływ na poziom amortyzacji w przyszłych okresach.

Spółka dokonała oceny istnienia przesłanek wskazujących czy nastąpiła utrata wartości rzeczowych aktywów trwałych lub czy odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości, który został ujęty w latach poprzednich jest nadal zasadny. Zidentyfikowano m.in. następujące przesłanki:

- zmiany w otoczeniu prawnym – niekorzystne regulacje prawne zawarte w Dyrektywie EU ETS, dotyczące ponoszenia dodatkowych kosztów związanych z emisją gazów cieplarnianych,
- zmiany na rynku gazu ziemnego w Polsce,
- zmiany cen na rynku surowców,

- zmiany cen podstawowych produktów Spółki,
- wzrost zdolności produkcyjnych na świecie i związana z nim nadpodaż produktów.

W związku z powyższym przeprowadzono test na utratę wartości aktywów Grupy Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A.

Zgodnie z przyjętą w Spółce polityką rachunkowości wartość odzyskiwalna środków trwałych jest ustalana dla grupy środków trwałych. Wyodrębniono dwa ośrodki generujące przepływy pieniężne – CGU, tj. Agro i Chemia. Z uwagi na istniejące powiązania technologiczne i przepływy półproduktów/wyrobów gotowych pomiędzy CGU, zastosowano współczynniki korygujące, mające na celu w jak największym stopniu przybliżyć przepływy pieniężne między Agro i Chemią do warunków rynkowych, jakich można byłoby racjonalnie oczekiwać pomiędzy niepowiązanymi podmiotami. Aktywa segmentu Energetyki przypisano do CGU Agro i Chemia w proporcjach, w jakich korzystają one z mediów wytwarzanych w tym segmencie. Pozostały majątek jako majątek wspólny został alokowany do powyższych CGU w proporcjach, w jakich korzystają one z tego majątku.

Główne przyjęte założenia:

- nieograniczony okres funkcjonowania biznesu w przyszłości,
- okres projekcji – 5 lat,
- stopa dyskonta (nominalna) – 7,69%,
- wskaźnik długoterminowego wzrostu – 1,6%.

Wynik przeprowadzonego testu wykazał nadwyżki wartości odzyskiwalnej posiadanych i użytkowanych przez Spółkę aktywów trwałych nad ich wartością bilansową. W odniesieniu do CGU Chemia, którego majątek objęty jest odpisem aktualizującym, dokonany w latach poprzednich, ze względu na dużą zmienność rynku, uznano wcześniej utworzony odpis za uzasadniony i nie dokonano jego korekty.

W celu określenia wpływu kluczowych czynników na wyniki testów, przeprowadzono analizę wrażliwości przy następujących założeniach:

- zmiana poziomu stopy dyskontowej (WACC) +/- 0,5 p.p.,
- zmiana poziomu EBIT +/- 5%.

Szacowane zmiany ze względu na zmianę kluczowych założeń pozostają bez wpływu na wartość bilansową aktywów ośrodków Agro i Chemia.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku utworzono odpis aktualizujący wartość rzeczowych aktywów trwałych w łącznej kwocie 566 tysięcy złotych dotyczący środków trwałych w budowie w związku z wstrzymaniem jego realizacji. Utworzenie odpisu aktualizującego wartość majątku ujęte zostało w pozostałych kosztach operacyjnych.

Środki trwałe nieużywane objęte są odpisem aktualizującym w pełnej wysokości.

Na rzeczowych aktywach trwałych Spółki nie zostały ustanowione zabezpieczenia na rzecz osób trzecich.

24. Prawo wieczystego użytkowania

Na dzień 31 grudnia 2017 roku Spółka użytkowała grunty, na podstawie prawa wieczystego użytkowania gruntów, o łącznej powierzchni 712,7674 ha (na 31 grudnia 2016 roku odpowiednio 712,7828 ha).

Prawo wieczystego użytkowania gruntów o powierzchni 152,0570 ha Spółka nabyła. Wg przyjętych zasad zapłaconą cenę Spółka rozlicza liniowo przez okres trwania tej umowy.

Zapłaconą cenę za nabycie prawa wieczystego użytkowania gruntu przypadająca do rozliczenia w poszczególnych przedziałach czasowych przedstawia się następująco:

Wyszczególnienie	01.01.2017 - 31.12.2017	01.01.2016 - 31.12.2016
przypadająca do rozliczenia w ciągu 1-5 lat	41	41
przypadająca do rozliczenia w ciągu powyżej 5 lat	709	719
Prawo wieczystego użytkowania wykazane w aktywach długoterminowych	750	760

Wyszczególnienie	01.01.2017 - 31.12.2017	01.01.2016 - 31.12.2016
przypadająca do rozliczenia w ciągu 1 roku	10	10
Prawo wieczystego użytkowania wykazane w rozliczeniach międzyokresowych czynnych	10	10

Prawo wieczystego użytkowania gruntów o powierzchni 560,7104 ha Spółka otrzymała na podstawie obowiązujących przepisów prawa – decyzji o oddaniu gruntów w wieczyste użytkowanie. W związku z powyższym Spółka ponosi opłaty roczne.

Zobowiązania pozabilansowe Spółki z tytułu prawa wieczystego użytkowania gruntów oszacowane na podstawie rocznych stawek opłat wynikających z ostatnich decyzji administracyjnych i okresu użytkowania gruntów objętych tym prawem wynoszą:

Wyszczególnienie	31.12.2017	31.12.2016
W okresie 1 roku	2 161	2 160
W okresie od 1 do 5 lat	8 037	8 038
Powyżej 5 lat	55 521	55 760
Łączna wartość przyszłych minimalnych opłat z tytułu prawa wieczystego użytkowania gruntów	65 719	65 958

Wyszczególnienie	01.01.2017 - 31.12.2017	01.01.2016 - 31.12.2016
Opłaty z tytułu prawa wieczystego użytkowania gruntów ujęte w wyniku finansowym	2 161	2 152

Spółka użytkuje również grunty o nieuregulowanym stanie prawnym o powierzchni 48,2092 ha, według stanu na 31 grudnia 2017 roku (bez zmian w stosunku do stanu na 31 grudnia 2016 roku). Spółka prowadzi działania w celu uregulowania stanu prawnego użytkowanych gruntów.

25. Wartości niematerialne

Na wartość bilansową wartości niematerialnych składają się następujące grupy składników:

Wyszczególnienie	31.12.2017	31.12.2016
Koszty prac rozwojowych	725	772
Nabyte koncesje, patenty, licencje	26 187	25 872
Inne wartości niematerialne	2 003	2 776
Wartości niematerialne w trakcie realizacji	15 474	11 895
Razem wartości niematerialne	44 389	41 315

Zmiany wartości niematerialnych w okresie 01.01.2017 - 31.12.2017	Koszty prac rozwojowych	Nabyte koncesje, patenty, licencje itp.	w tym: oprogramowanie komputerowe	Inne wartości niematerialne	Wartości niematerialne w trakcie realizacji	Razem
a) wartość brutto wartości niematerialnych na początek okresu	1 620	89 020	32 915	4 161	11 895	106 696
b) zwiększenia (z tytułu)	-	4 265	3 620	15	7 860	12 140
- poniesione nakłady na wartości niematerialne w trakcie realizacji	-	-	-	-	7 860	7 860
- przyjęcie po zakończeniu realizacji	-	4 265	3 620	15	-	4 280
c) zmniejszenia (z tytułu)	-	(2 527)	(1 645)	-	(4 281)	(6 808)
- likwidacja	-	(2 527)	(1 645)	-	-	(2 527)
- przeniesienie na wartości niematerialne	-	-	-	-	(4 280)	(4 280)
- inne	-	-	-	-	(1)	(1)
d) wartość brutto wartości niematerialnych na koniec okresu	1 620	90 758	34 890	4 176	15 474	112 028
e) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	(811)	(62 298)	(16 596)	(1 385)	-	(64 494)
f) amortyzacja za okres (z tytułu)	(47)	(1 430)	(1 028)	(788)	-	(2 265)
- odpis bieżący	(47)	(3 946)	(2 662)	(788)	-	(4 781)
- likwidacja	-	2 516	1 634	-	-	2 516
g) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	(858)	(63 728)	(17 624)	(2 173)	-	(66 759)
h) odpisy z tytułu utraty wartości na początek okresu	(37)	(850)	(355)	-	-	(887)
i) zwiększenie	-	-	-	-	-	-
j) zmniejszenie (z tytułu)	-	7	7	-	-	7
- likwidacja	-	7	7	-	-	7
k) odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu	(37)	(843)	(348)	-	-	(880)
l) wartość netto wartości niematerialnych na początek okresu	772	25 872	15 964	2 776	11 895	41 315
m) wartość netto wartości niematerialnych na koniec okresu	725	26 187	16 918	2 003	15 474	44 389

w tysiącach złotych

Zmiany wartości niematerialnych w okresie 01.01.2016 - 31.12.2016	Koszty prac rozwojowych	Nabyte koncesje, patenty, licencje itp.	w tym: oprogramowanie komputerowe	Inne wartości niematerialne	Wartości niematerialne w trakcie realizacji	Razem
a) wartość brutto wartości niematerialnych na początek okresu	1 620	86 953	30 979	3 389	10 416	102 378
b) zwiększenia (z tytułu)	-	2 219	2 088	772	4 942	7 933
- poniesione nakłady na wartości niematerialne w trakcie realizacji	-	-	-	-	4 942	4 942
- przyjęcie po zakończeniu realizacji	-	2 219	2 088	772	-	2 991
c) zmniejszenia (z tytułu)	-	(152)	(152)	-	(3 463)	(3 615)
- likwidacja	-	(152)	(152)	-	-	(152)
- przeniesienie na wartości niematerialne	-	-	-	-	(2 991)	(2 991)
- inne	-	-	-	-	(472)	(472)
d) wartość brutto wartości niematerialnych na koniec okresu	1 620	89 020	32 915	4 161	11 895	106 696
e) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	(764)	(58 488)	(14 032)	(815)	-	(60 067)
f) amortyzacja za okres (z tytułu)	(47)	(3 810)	(2 564)	(570)	-	(4 427)
- odpis bieżący	(47)	(3 962)	(2 716)	(570)	-	(4 579)
- likwidacja	-	152	152	-	-	152
g) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	(811)	(62 298)	(16 596)	(1 385)	-	(64 494)
h) odpisy z tytułu utraty wartości na początek okresu	(37)	(850)	(355)	-	-	(887)
i) zwiększenie	-	-	-	-	-	-
j) zmniejszenie (z tytułu)	-	-	-	-	-	-
k) odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu	(37)	(850)	(355)	-	-	(887)
l) wartość netto wartości niematerialnych na początek okresu	819	27 615	16 592	2 574	10 416	41 424
m) wartość netto wartości niematerialnych na koniec okresu	772	25 872	15 964	2 776	11 895	41 315

Wartość brutto wartości niematerialnych całkowicie umorzonych, ale nadal użytkowanych na dzień 31 grudnia 2017 roku wynosiła 23 039 tysięcy złotych (na 31 grudnia 2016 roku odpowiednio 25 498 tysięcy złotych). Wartości niematerialne całkowicie umorzone, ale nadal użytkowane to głównie licencje służące do obsługi procesów technologicznych, które Spółka nabyła w okresach przeszłych.

Poniesione w bieżącym roku nakłady na wartości niematerialne związane są z realizacją projektu modernizacji kwasu azotowego oraz budowy nowych instalacji kwasu azotowego i neutralizacji oraz produkcji nowych nawozów na bazie kwasu azotowego.

Rozliczone nakłady dotyczą głównie modernizacji użytkowanych systemów informatycznych – ZAPRAP, FileNet oraz zakupu oprogramowania systemu HelpDesk.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku, zgodnie z przyjętą polityką rachunkowości, Spółka dokonała weryfikacji przyjętych wcześniej okresów użytkowania wartości niematerialnych. Zmiana okresów użytkowania jest nieistotna i będzie miała wpływ na poziom amortyzacji w przyszłych okresach.

Na dzień bilansowy Spółka dokonała oszacowania wartości odzyskiwalnej składników aktywów. Przesłanki i założenia do przeprowadzonego testu omówione zostały w nocie 23.

W odniesieniu do prac rozwojowych w trakcie realizacji, Spółka dokonała oceny spełniania przez nie przesłanek do aktywowania poniesionych dotychczas nakładów. Wartość aktywowanych nakładów na prace rozwojowe na dzień 31 grudnia 2017 roku wynosi 5 714 tysięcy złotych (na dzień 31 grudnia 2016 roku odpowiednio 2 866 tysięcy złotych).

Na wartościach niematerialnych Spółki nie zostały ustanowione zabezpieczenia na rzecz osób trzecich.

26. Nieruchomości inwestycyjne

Wyszczególnienie	01.01.2017 - 31.12.2017	01.01.2016 - 31.12.2016
a) wartość brutto na początek okresu	21 140	20 791
b) zwiększenia (z tytułu)	819	401
- reklasyfikacja ze środków trwałych	402	28
- przeniesienie ze środków trwałych w budowie	417	373
c) zmniejszenia (z tytułu)	(430)	(52)
- sprzedaż	(126)	-
- reklasyfikacja do środków trwałych	(304)	(52)
d) wartość brutto na koniec okresu	21 529	21 140
e) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	(3 427)	(2 904)
f) amortyzacja za okres (z tytułu)	(564)	(523)
- bieżący odpis	(545)	(536)
- sprzedaż	19	-
- reklasyfikacja ze środków trwałych	(63)	(6)
- reklasyfikacja do środków trwałych	25	19
g) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	(3 991)	(3 427)
h) odpisy z tytułu utraty wartości na początek okresu	(1 807)	(1 806)
i) zwiększenie	(14)	(2)
- reklasyfikacja ze środków trwałych	(14)	(2)
j) zmniejszenie	44	1
- reklasyfikacja do środków trwałych	42	1
- sprzedaż	2	-
k) odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu	(1 777)	(1 807)
l) wartość netto nieruchomości inwestycyjnych na początek okresu	15 906	16 081
m) wartość netto nieruchomości inwestycyjnych na koniec okresu	15 761	15 906

Nieruchomości inwestycyjne stanowią głównie wydierżawione budynki i budowle. Wg szacunków Spółki wartość godziwa posiadanych nieruchomości inwestycyjnych wynosiła na dzień 31 grudnia 2017 roku 20 445 tysięcy złotych. Szacunku dokonano w oparciu o przeprowadzoną na dzień 18 stycznia 2013 roku wycenę oraz stopnia zużycia nieruchomości do dnia bilansowego. Wyceny na dzień 18 stycznia 2013 roku dokonał niezależny rzeczoznawca. W ocenie Spółki nie nastąpiły istotne zmiany wartości tych składników majątku.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku, zgodnie z przyjętą polityką rachunkowości, Spółka dokonała weryfikacji przyjętych wcześniej okresów użytkowania nieruchomości inwestycyjnych. Zmiana okresów użytkowania jest nieistotna i będzie miała wpływ na poziom amortyzacji w przyszłych okresach.

Na dzień bilansowy Spółka dokonała oszacowania wartości odzyskiwalnej składników aktywów. Przesłanki i założenia do przeprowadzonego testu omówione zostały w nocie 23. Nie zidentyfikowano utraty wartości posiadanych przez Spółkę nieruchomości inwestycyjnych.

Na nieruchomościach inwestycyjnych Spółki nie zostały ustanowione zabezpieczenia na rzecz osób trzecich.

27. Udziały i akcje

Wyszczególnienie	31.12.2017	31.12.2016
Udziały i akcje w spółkach zależnych	357 427	382 786
Udziały w spółkach stowarzyszonych/wspólnych przedsiębiorstwach	9 933	9 933
Razem udziały i akcje	367 360	392 719

Wyszczególnienie	01.01.2017 - 31.12.2017	01.01.2016 - 31.12.2016
Odpisy aktualizujące wartość udziałów i akcji na początek okresu	(30 864)	(1 179)
Utworzenie	(25 818)	(30 133)
Rozwiązanie	459	448
Razem odpisy aktualizujące wartość udziałów i akcji na koniec okresu	(56 223)	(30 864)

Zmiana wartości posiadanych przez Spółkę udziałów i akcji wynika z dokonanej wyceny posiadanych udziałów i akcji w podmiotach powiązanych. Aktualizacją wyceny objęto posiadane akcje Zakładów Azotowych Chorzów S.A. oraz udziały w Elektrowni Puławy Sp. z o.o. Dokonanie odpisów aktualizujących wartość akcji Zakładów Azotowych Chorzów S.A. jest konsekwencją osiąganych ujemnych wyników finansowych oraz wysokiego poziomu zadłużenia, co przekłada się na wartość tej spółki oraz na wartość posiadanych akcji spółki. Spadek wartości posiadanych udziałów spółki Elektrownia Puławy Sp. z o.o. jest wynikiem podjętej w 2017 roku decyzji o wycofaniu się spółki z budowy bloku gazowo-parowego i odpisaniu poniesionych przez nią nakładów, co obniżyło wartość tej spółki.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku w spółkach Zakłady Azotowe Chorzów S.A., GZNF „Fosfory” Sp. z o.o. oraz Agrochem Sp. z o.o. i Agrochem Puławy Sp. z o.o. zostały przeprowadzone testy na utratę wartości w odniesieniu do ośrodków wypracowujących przepływy pieniężne (CGU) poprzez ustalenie ich wartości odzyskiwalnej. W odniesieniu do spółek Agrochem Sp. z o.o. i Agrochem Puławy Sp. z o.o., z uwagi na niżej opisane działania, został przeprowadzony jeden test na utratę wartości. Wartość odzyskiwalna w przeprowadzonych testach została ustalona w oparciu o oszacowanie ich wartości użytkowej metodą zdyskontowanych przepływów pieniężnych netto, na podstawie przygotowanych projekcji finansowych.

Przeprowadzone testy nie wykazały konieczności dokonania na dzień 31 grudnia 2017 roku odpisów aktualizujących.

Analiza wrażliwości wartości bilansowej udziałów i akcji poddanych testowi na utratę wartości

Stopa dyskontowa	EBIT	Zakłady Azotowe Chorzów S.A. *	Łączna wartość Agrochem Sp. z o.o. i Agrochem Puławy Sp. z o.o. **	GZNF Sp. z o.o. **
	wartość bilansowa	33 766	71 283	148 621
	bazowa +0,5 p.p. bazowa	(8 195)	(14 714)	-
	bazowa -0,5 p.p. bazowa	9 531	2 541	-
bazowa	bazowa +5%	4 438	2 541	-
bazowa	bazowa -5%	(4 432)	(8 506)	-

* poziom zaangażowania Grupy Azoty Zakłady Azotowe" Puławy" S.A. obejmuje akcje, pożyczkę oraz nierozliczone na dzień bilansowy dokapitalizowanie Spółki

** poziom zaangażowania Grupy Azoty Zakłady Azotowe" Puławy" S.A. obejmuje udziały oraz środki pieniężne objęte cash poolingiem

Zaprezentowane w powyższej tabeli potencjalne zmiany odpisów aktualizujących wartość udziałów i akcji ustalone zostały przy założeniu odniesienia zmian w pierwszej kolejności w stosunku do wartości udziałów i akcji.

W dniu 16 sierpnia 2017 roku odbyło się Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Zakładów Azotowych Chorzów S.A., na którym podjęte zostały uchwały o dalszym istnieniu spółki oraz o przyjęciu Planu Naprawczego na lata 2017-2027.

W dniu 4 grudnia 2017 roku odbyło się Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Zakładów Azotowych Chorzów S.A., na którym podjęta została uchwała w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego spółki z kwoty 58 700 000 złotych do kwoty 94 700 000 złotych poprzez emisję 3 600 000 akcji imiennych serii C o wartości 10,00 złotych każda. Emisja akcji serii C została przeprowadzona w drodze subskrypcji prywatnej skierowanej do Grupy Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A. z siedzibą w Puławach. Emisja akcji serii C została w całości objęta przez Grupę Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A. i pokryta wkładem gotówkowym. Do dnia bilansowego podwyższenie kapitału nie zostało zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym.

W dniu 6 grudnia 2017 roku odbyło się Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników CTL KOLZAP Sp. z o.o. na którym podjęta została uchwała w sprawie udzielenia zgody na zbycie należących do CTL Logistics Sp. z o.o. z siedzibą w Sosnowcu 2 040 udziałów w kapitale zakładowym o wartości nominalnej 500 złotych każdy, o łącznej wartości nominalnej 1 020 000 złotych i na nabycie ich przez spółkę CTL KOLZAP Sp. z o.o. celem umorzenia. Zbycie oraz umorzenie udziałów nastąpiło za zgodą Wspólnika Grupy Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A. za cenę odpowiadającą 1,2 wartości księgowej tych udziałów ustalonej według bilansu CTL KOLZAP Sp. z o.o. sporządzonego na dzień 31 grudnia 2016 roku, tj. za kwotę 11 728 359,74 złotych. W dniu 6 grudnia 2017 roku Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników CTL KOLZAP Sp. z o.o. podjęło uchwałę w sprawie upoważnienia Zarządu spółki do podjęcia działań zmierzających do połączenia spółki z Grupą Azoty „Koltar” Sp. z o.o.

Dnia 21 grudnia 2017 roku Zarządy Agrochem Puławy Sp. z o.o. z siedzibą w Puławach oraz Agrochem Sp. z o.o. z siedzibą w Dobrym Mieście, na podstawie art. 504 Kodeksu Spółek Handlowych (KSH), zawiadomiły Grupę Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A., jako jedyne go wspólnika każdej ze spółek o planowanym połączeniu Agrochem Puławy Sp. z o.o. z siedzibą w Puławach z Agrochem Sp. z o.o. z siedzibą w Dobrym Mieście.

Zgodnie z załączonym do zawiadomienia Planem połączenia spółek Agrochem Puławy Sp. z o.o. z siedzibą w Puławach z Agrochem Sp. z o.o. z siedzibą w Dobrym Mieście, połączenie nastąpi na podstawie art. 491 KSH w drodze przejścia przez Agrochem Puławy Sp. z o.o. spółki Agrochem Sp. z o.o. w trybie określonym w art. 492 § 1 pkt. 1 KSH, tj. poprzez przeniesienie całego majątku Spółki Przejmowanej na Spółkę Przejmującą, z jednoczesnym podwyższeniem kapitału zakładowego Spółki Przejmującej, dokonany w drodze utworzenia nowych udziałów w Spółce Przejmującej, które to udziały w procesie Połączenia wydane zostaną wspólnikom Spółki Przejmowanej.

31.12.2017

Nazwa jednostki	Siedziba	Zakres działalności	Charakter powiązania	Udział w kapitale zakładowym %	Udział w prawach głosu %	Wartość udziałów i akcji wg cen nabycia	Odpisy z tytułu utraty wartości	Wartość bilansowa
GZNF "Fosfory" Sp. z o.o.	Gdańsk	Produkcja nawozów mineralnych i związków fosforowych, świadczenie usług przeładunkowych i magazynowania	zależna bezpośrednio	99,19	99,23	148 621	-	148 621
Zakłady Azotowe Chorzów S.A.	Chorzów	Produkcja nawozów mineralnych, produktów chemii technicznej, produktów oleochemicznych, dodatków do żywności, usługi transportu kolejowego, najem, dzierżawa	zależna bezpośrednio	94,32	94,32	76 048	(42 282)	33 766
Agrochem Sp. z o.o.	Dobre Miasto	Produkcja nawozów mineralnych i mieszanek nawozowych, konfekcjonowanie nawozów, usługi transportu drogowego, dystrybucja RSM	zależna bezpośrednio	100,00	100,00	40 257	(2 541)	37 716
Agrochem Puławy Sp. z o.o.	Puławy	Handel nawozami mineralnymi oraz środkami ochrony roślin, paszami, kwalifikowanymi nasionami zbóż, skup zbóż i innych płodów rolnych	zależna bezpośrednio	100,00	100,00	33 567	-	33 567
PROZAP Sp. z o.o.	Puławy	Usługi w zakresie projektowania budowlanego, urbanistycznego i technologicznego oraz działalność poligraficzna pozostała	zależna bezpośrednio	84,69	85,62	609	-	609
REMZAP Sp. z o.o.	Puławy	Usługi w zakresie robót budowlano-montażowych, remontów mechanicznych, budowlanych i elektrycznych na instalacjach produkcyjnych	zależna bezpośrednio	94,61	96,33	1 658	-	1 658
STO-ZAP Sp. z o.o.	Puławy	Prowadzenie stołówki, punktów gastronomicznych, produkcja napojów, sprzątanie, handel detaliczny	zależna bezpośrednio	96,15	98,35	1 049	-	1 049
SCF Natural Sp. z o.o.	Puławy	Wytwarzanie oraz sprzedaż ekstraktów z chmielu i z innych surowców roślinnych	zależna bezpośrednio	99,99	99,99	14 136	(230)	13 906
Elektrownia Puławy Sp. z o.o.	Puławy	Wytwarzanie, dystrybucja i handel energią elektryczną, wytwarzanie i zaopatrywanie w parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	zależna bezpośrednio	100,00	100,00	97 636	(11 101)	86 535
Bałtycka Baza Masowa Sp. z o.o.	Gdynia	Usługi w zakresie przeładunku i magazynowania towarów, transportu drogowego i wodnego oraz handlu	wspólne przedsięwzięcia	50,00	50,00	9 750	-	9 750
CTL KOLZAP Sp. z o.o.	Puławy	Transport kolejowy, w szczególności obsługa bocznicowa, transport drogowy, przeładunek i magazynowanie towarów oraz handel	wspólne przedsięwzięcia	49,00	49,00	183	-	183
TECHNOCHEMSERVICE S.A.	Moskwa	Handel	wspólne przedsięwzięcia	25,00	25,00	27	(27)	-
LEN S.A. w likwidacji	Kamienna Góra	Produkcja tkanin	pozostałe	0,01	0,00	2	(2)	-
PRONIT S.A. w upadłości	Pionki	Produkcja tworzyw sztucznych	pozostałe	0,37	0,37	40	(40)	-
Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych Polski Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych	Warszawa	Ubezpieczenia	pozostałe	0,00	0,00	-	-	-
Razem						423 583	(56 223)	367 360

w tysiącach złotych

31.12.2016

Nazwa jednostki	Siedziba	Zakres działalności	Charakter powiązania	Udział w kapitale zakładowym %	Udział w prawach głosu %	Wartość udziałów i akcji wg cen nabycia	Odpisy z tytułu utraty wartości	Wartość bilansowa
GZNF "Fosfory" Sp. z o.o.	Gdańsk	Produkcja nawozów mineralnych i związków fosforowych, świadczenie usług przeładunkowych i magazynowania	zależna bezpośrednio	99,19	99,23	148 621	-	148 621
Zakłady Azotowe Chorzów S.A.	Chorzów	Produkcja nawozów mineralnych, produktów chemii technicznej, produktów oleochemicznych, dodatków do żywności, usługi transportu kolejowego, najem, dzierżawa	zależna bezpośrednio	94,32	94,32	76 048	(27 565)	48 483
Agrochem Sp. z o.o.	Dobre Miasto	Produkcja nawozów mineralnych i mieszanek nawozowych, konfekcjonowanie nawozów, usługi transportu drogowego, dystrybucja RSM	zależna bezpośrednio	100,00	100,00	40 257	(2 541)	37 716
Agrochem Puławy Sp. z o.o.	Puławy	Handel nawozami mineralnymi oraz środkami ochrony roślin, paszami, kwalifikowanymi nasionami zbóż, skup zbóż i innych płodów rolnych	zależna bezpośrednio	100,00	100,00	33 567	-	33 567
PROZAP Sp. z o.o.	Puławy	Usługi w zakresie projektowania budowlanego, urbanistycznego i technologicznego oraz działalność poligraficzna pozostała	zależna bezpośrednio	84,69	85,62	609	-	609
REMZAP Sp. z o.o.	Puławy	Usługi w zakresie robót budowlano-montażowych, remontów mechanicznych, budowlanych i elektrycznych na instalacjach produkcyjnych	zależna bezpośrednio	94,61	96,33	1 658	-	1 658
STO-ZAP Sp. z o.o.	Puławy	Prowadzenie stołówki, punktów gastronomicznych, produkcja napojów, sprzętanie, handel detaliczny	zależna bezpośrednio	96,15	98,35	1 049	-	1 049
SCF Natural Sp. z o.o.	Puławy	Wytwarzanie oraz sprzedaż ekstraktów z chmielu i z innych surowców roślinnych	zależna bezpośrednio	99,99	99,99	14 136	(689)	13 447
Elektrownia Puławy Sp. z o.o.	Puławy	Wytwarzanie, dystrybucja i handel energią elektryczną, wytwarzanie i zaopatrywanie w parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	zależna bezpośrednio	100,00	100,00	97 636	-	97 636
Bałtycka Baza Masowa Sp. z o.o.	Gdynia	Usługi w zakresie przeładunku i magazynowania towarów, transportu drogowego i wodnego oraz handlu	wspólne przedsięwzięcia	50,00	50,00	9 750	-	9 750
CTL KOLZAP Sp. z o.o.	Puławy	Transport kolejowy, w szczególności obsługa bocznicowa, transport drogowy, przeładunek i magazynowanie towarów oraz handel	wspólne przedsięwzięcia	49,00	49,00	183	-	183
TECHNOCHEMSERVICE S.A.	Moskwa	Handel	wspólne przedsięwzięcia	25,00	25,00	27	(27)	-
LEN S.A. w likwidacji	Kamienna Góra	Produkcja tkanin	pozostałe	0,01	0,00	2	(2)	-
PRONIT S.A. w upadłości	Pionki	Produkcja tworzyw sztucznych	pozostałe	0,37	0,37	40	(40)	-
Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych Polski Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych	Warszawa	Ubezpieczenia	pozostałe	0,00	0,00	-	-	-
Razem						423 583	(30 864)	392 719

Z uwagi na to, że podmioty powiązane podlegają przepisom dotyczącym konsolidacji, udziały w tych podmiotach nie są kwalifikowane przez Spółkę do instrumentów finansowych. Zgodnie z MSR 27 inwestycje w jednostkach powiązanych Spółka ujmuje w cenie nabycia.

Spółka sporządza skonsolidowane sprawozdanie finansowe. Konsolidacją objęte są:

- GZNF „Fosfory” Sp. z o.o.,
- Zakłady Azotowe Chorzów S.A.,
- REMZAP Sp. z o.o.,
- PROZAP Sp. z o.o.,
- SCF Natural Sp. z o.o.,
- Agrochem Sp. z o.o.,
- Agrochem Puławy Sp. z o.o.,
- Elektrownia Puławy Sp. z o.o.

Udziały spółek: Bałtycka Baza Masowa Sp. z o.o. i CTL KOLZAP Sp. z o.o. w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym wyceniane są metodą praw własności.

W oparciu o uregulowania MSR 8, w szczególności pkt 8, który zezwala na odstępianie od zasad zawartych w MSSF UE, w sytuacji gdy skutek odstępiania od ich zastosowania nie jest istotny, nie konsoliduje się spółki STO-ZAP Sp. z o.o.

28. Zapasy

Wyszczególnienie	31.12.2017	31.12.2016
Materiały	190 287	169 838
Półprodukty i produkcja w toku	42 938	35 458
Produkty gotowe	53 649	32 596
Towary	3 523	6 631
Razem zapasy	290 397	244 523

Wyszczególnienie	31.12.2017	31.12.2016
Materiały	190 287	169 838
Według ceny nabycia	207 375	186 731
Odpis aktualizujący do wartości netto możliwej do uzyskania	(17 088)	(16 893)
Półprodukty i produkcja w toku	42 938	35 458
Według ceny nabycia	43 612	35 938
Odpis aktualizujący do wartości netto możliwej do uzyskania	(674)	(480)
Produkty gotowe	53 649	32 596
Według kosztu wytworzenia	53 712	32 783
Odpis aktualizujący do wartości netto możliwej do uzyskania	(63)	(187)
Towary	3 523	6 631
Według kosztu wytworzenia	7 091	10 324
Odpis aktualizujący do wartości netto możliwej do uzyskania	(3 568)	(3 693)
Zapasy ogółem, według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia (kosztu wytworzenia) oraz wartości netto możliwej do uzyskania	290 397	244 523

Wzrost zapasów materiałów wynika ze wzrostu zapasów części zamiennych (nieamortyzowanych) oraz katalizatorów i złomu siatek katalitycznych.

Poziom zapasów półproduktów i produkcji w toku oraz wyrobów gotowych wynika z uwarunkowań technologicznych, a w przypadku zapasów wyrobów gotowych dodatkowo z realizowanej przez Spółkę polityki handlowej oraz uwarunkowań rynkowych. Informacje dotyczące sezonowości działalności Spółki przedstawiono w nocie 17.7.

Żadna kategoria zapasów nie stanowiła zabezpieczenia kredytów lub pożyczek w roku zakończonym 31 grudnia 2017 roku oraz roku zakończonym 31 grudnia 2016 roku.

w tysiącach złotych

Wyszczególnienie	01.01.2017 - 31.12.2017	01.01.2016 - 31.12.2016
Odpisy aktualizujące wartość zapasów na początek okresu	(21 253)	(24 126)
Utworzenie odpisów aktualizujących wartość produktów gotowych i produkcji w toku	(1 667)	(3 910)
Odwrócenie odpisów aktualizujących wartość produktów gotowych i produkcji w toku	207	642
Wykorzystanie odpisów aktualizujących wartość produktów gotowych i produkcji w toku	1 390	3 932
Utworzenie odpisów aktualizujących wartość towarów i materiałów	(1 650)	(1 193)
Odwrócenie odpisów aktualizujących wartość towarów i materiałów	1 071	1 392
Wykorzystanie odpisów aktualizujących wartość towarów i materiałów	509	2 010
Odpisy aktualizujące wartość zapasów na koniec okresu	(21 393)	(21 253)

W bieżącym roku obrotowym Spółka utworzyła odpisy aktualizujące wartość zapasów na kwotę 3 317 tysiące złotych. Utworzone odpisy aktualizujące wartość produktów wynikają z relacji poziomu kosztu ich wytworzenia do możliwych do uzyskania na dzień bilansowy cen sprzedaży netto.

W roku obrotowym 2017 Spółka dokonała rozwiązania (odwrócenia) odpisów aktualizujących na kwotę 1 278 tysiące złotych. Rozwiązanie dotyczyło głównie odpisów aktualizujących wartość materiałów, w związku z ustaniem przyczyn, dla których je utworzono.

29. Prawa majątkowe

Wyszczególnienie	31.12.2017	31.12.2016
Prawa do emisji nabyte	34 950	52 146
Prawa do emisji przyznane nieodpłatnie	56 105	54 537
Certyfikaty energii elektrycznej nabyte	908	981
Pozostałe	3 300	320
Razem prawa majątkowe	95 263	107 984

Wyszczególnienie	31.12.2017	31.12.2016
Prawa do emisji nabyte	34 950	52 146
Według ceny nabycia	34 950	52 146
Odpis aktualizujący do wartości netto możliwej do uzyskania	-	-
Prawa do emisji przyznane nieodpłatnie	56 105	54 537
Według wartości godziwej	56 105	54 537
Odpis aktualizujący do wartości netto możliwej do uzyskania	-	-
Certyfikaty energii elektrycznej nabyte	908	981
Według ceny nabycia	908	1 576
Odpis aktualizujący do wartości netto możliwej do uzyskania	-	(595)
Pozostałe	3 300	320
Według ceny nabycia/kosztu wytworzenia/wartości godziwej	3 449	320
Odpis aktualizujący do wartości netto możliwej do uzyskania	(149)	-
Prawa majątkowe ogółem, według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia (kosztu wytworzenia) oraz wartości netto możliwej do uzyskania	95 263	107 984

w tysiącach złotych

Wyszczególnienie	01.01.2017 - 31.12.2017	01.01.2016 - 31.12.2016
Odpisy aktualizujące wartość praw majątkowych na początek okresu	(595)	-
Utworzenie odpisów aktualizujących wartość nabytych praw do emisji	-	(5 355)
Odwrócenie odpisów aktualizujących wartość nabytych praw do emisji	-	5 355
Utworzenie odpisów aktualizujących wartość przyznaných nieodpłatnie praw do emisji	-	(5 773)
Odwrócenie odpisów aktualizujących wartość przyznaných nieodpłatnie praw do emisji	-	5 773
Utworzenie odpisów aktualizujących wartość certyfikatów energii elektrycznej	-	(739)
Odwrócenie odpisów aktualizujących wartość certyfikatów energii elektrycznej	-	144
Wykorzystanie odpisów aktualizujących wartość certyfikatów energii elektrycznej	595	-
Utworzenie odpisów aktualizujących wartość pozostałych praw majątkowych	(149)	-
Odpisy aktualizujące wartość praw majątkowych na koniec okresu	(149)	(595)

Posiadane przez Spółkę prawa do emisji CO₂ jak i certyfikaty energii elektrycznej przeznaczone są na potrzeby własne, dla realizacji obowiązków nałożonych na Spółkę przez przepisy prawa, za wyjątkiem certyfikatów energii elektrycznej dotyczącej efektywności energetycznej, które w ilości 7 036,692 toe (tona oleju ekwiwalentnego) przeznaczone są do sprzedaży.

W bieżącym roku obrotowym Spółka otrzymała nieodpłatnie świadectwa pochodzenia energii elektrycznej w ramach realizacji przepisów ustawy o efektywności energetycznej, w związku z realizacją przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej. Spółka otrzymała świadectwa w łącznej ilości 7 197,107 toe o wartości ponad 3 407 tysięcy złotych. W 2017 roku Spółka umorzyła otrzymane w 2016 roku świadectwa w ilości 267,193 toe w realizacji zobowiązań za 2016 rok.

W czerwcu i lipcu 2017 roku Spółka złożyła do Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki wnioski o wydanie świadectw efektywności energetycznej w związku ze zrealizowaniem przedsięwzięcia służącego poprawie efektywności energetycznej oraz rozpoczęciem realizacji przedsięwzięcia służącego poprawie efektywności energetycznej, na łączną ilość 4 899,495 toe. Wartość możliwych do uzyskania świadectw efektywności energetycznej szacowana jest na kwotę około 2 milionów złotych.

W dniu 14 września 2017 roku Prezes Urzędu Regulacji Energetyki przyznał 221 243,376 MWh certyfikatów energii elektrycznej z kogeneracji PMEC za pierwsze półrocze 2017 roku.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku Spółka posiadała nabyte oraz przyznane prawa do emisji CO₂. Zostaną one wykorzystane do rozliczenia rzeczywistej emisji za 2017 rok oraz w kolejnych okresach rozliczeniowych.

W bieżącym roku obrotowym Spółka nabyła prawa do emisji CO₂ w ilości 713 tysięcy ton. Prawa te nabyte zostały z przeznaczeniem na potrzeby własne. Niższa w stosunku do ubiegłego roku ilość nabytych praw wynika z otrzymania nieodpłatnie dodatkowych ilości praw z tytułu poniesionych wydatków na projekty ujęte w Krajowym Planie Inwestycyjnym oraz sytuacji na rynku tych praw. Na dzień 31 grudnia 2017 roku Spółka posiada prawa do emisji CO₂ w ilości zapewniającej realizację obowiązku ich umorzenia za 2017 rok.

w tysiącach złotych

w tys. ton

Wyszczególnienie	01.01.2017 - 31.12.2017	01.01.2016 - 31.12.2016
Stan praw do emisji na początek roku	4 564	4 294
Przyznane nieodpłatnie	2 241	2 471
Przyznane z tytułu poniesionych wydatków na projekty objęte KPI	120	-
Nabyte	713	1 511
Rozliczone	(3 657)	(3 712)
Stan praw do emisji na koniec roku	3 981	4 564

w tys. ton

Wyszczególnienie	01.01.2017 - 31.12.2017	01.01.2016 - 31.12.2016
Emisja CO ₂ w okresie sprawozdawczym	3 456	3659*

* emisja CO₂ w roku 2016 po weryfikacji została skorygowana do ilości 3 657 tysięcy ton.

30. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe

Wyszczególnienie	31.12.2017	31.12.2016
		<i>przekształcone*</i>
Kaucje gwarancyjne	224	1 428
Razem należności finansowe netto	224	1 428
Rozliczenia międzyokresowe kosztów (czynne)	75	380
Zaliczki na dostawy rzeczowych aktywów trwałych	96 446	22 816
Inne należności niefinansowe	47	-
Razem należności niefinansowe netto	96 568	23 196
Razem długoterminowe należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe netto	96 792	24 624

Wyszczególnienie	31.12.2017	31.12.2016
		<i>przekształcone*</i>
Należności z tytułu dostaw i usług	309 877	313 877
Kaucje gwarancyjne	1 535	242
Pozostałe należności finansowe	645	769
Odpisy aktualizujące	(29 110)	(28 232)
Razem należności finansowe netto	282 947	286 656
Należności z tytułu podatków, ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych oraz innych świadczeń	109 557	44 613
Zaliczki na dostawy materiałów, towarów i usług	1 615	8 443
Rozliczenia międzyokresowe kosztów (czynne)	2 682	6 539
Inne należności niefinansowe	38 137	1 804
Odpisy aktualizujące	(997)	(953)
Razem należności niefinansowe netto	150 994	60 446
Razem krótkoterminowe należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe netto	433 941	347 102

Odpisy aktualizujące wartość należności przedstawiają się następująco:

Wyszczególnienie	01.01.2017 - 31.12.2017	01.01.2016 - 31.12.2016
Odpisy aktualizujące wartość należności na początek okresu	(29 185)	(27 683)
Zwiększenie - ujęte w wyniku bieżącego roku	(1 699)	(2 086)
Rozwiązanie - ujęte w wyniku bieżącego roku	711	419
Wykorzystanie	66	165
Odpisy aktualizujące wartość należności na koniec okresu	(30 107)	(29 185)

Należności z tytułu dostaw i usług nie są oprocentowane i mają zazwyczaj termin płatności do 2 miesięcy. Należności z tytułu dostaw i usług z datą zapadalności poniżej 365 dni od dnia powstania należności nie podlegają dyskontowaniu. W ocenie Spółki wartość księgowa należności jest zbliżona do ich wartości godziwej.

Wzrost należności długoterminowych na dzień 31 grudnia 2017 roku jest wynikiem głównie wzrostu udzielonych i nie rozliczonych na dzień bilansowy zaliczek na przyszłe dostawy aktywów trwałych.

Wzrost należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych jest wynikiem głównie wzrostu należności z tytułu podatków i ubezpieczeń społecznych o kwotę ponad 64 944 tysięcy złotych, w szczególności z tytułu podatku od towarów i usług oraz wpłaty na poczet objęcia akcji z tytułu podwyższenia kapitału zakładowego w Zakładach Azotowych Chorzów S.A.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku należności handlowe nie stanowią zabezpieczenia przyznanym limitów kredytowych.

Opis ryzyk związanych z należnościami z tytułu dostaw i usług i pozostałymi należnościami oraz polityka Spółki dotycząca zarządzania tymi ryzykami została przedstawiona w notach 43.1, 43.2, 43.3 i 43.5. Warunki transakcji z podmiotami powiązаныmi przedstawione są w notce 42.1.

31. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej oraz w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych składa się z następujących pozycji:

Wyszczególnienie	31.12.2017	31.12.2016
Środki pieniężne w kasie	128	62
Środki pieniężne w banku	58 218	40 911
Lokaty krótkoterminowe do 3 miesięcy	292 587	48 643
Inne aktywa pieniężne	70 667	52 207
Razem środki pieniężne i ich ekwiwalenty	421 600	141 823
w tym:		
- naliczone odsetki	198	63
- naliczone różnice kursowe z wyceny bilansowej	(7 153)	(14)

Wolne środki pieniężne zgromadzone na rachunkach bankowych, inwestowane są w formie lokat terminowych, overnight (negocjowane i automatyczne) oraz w ramach umowy cash pooling. Spółka dla lokat terminowych uzyskuje oprocentowanie stałe na okres trwania lokaty. Środki pieniężne zdeponowane na rachunkach w banku są oprocentowane według zmiennych stóp procentowych, których wysokość zależy od stopy oprocentowania jednodniowych lokat bankowych na rynku międzybankowym.

Lokaty krótkoterminowe zawierane są na różne okresy, tj. od jednego dnia do trzech miesięcy, w zależności od bieżącego zapotrzebowania Spółki na środki pieniężne.

W pozycji inne aktywa pieniężne wykazane zostały środki pieniężne udzielone w ramach wewnątrzgrupowej umowy cash pooling w kwocie 70 606 tysięcy złotych.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku Spółka posiadała przyznane limity kredytowe przedstawione w nocie 37. W okresie sprawozdawczym Spółka nie korzystała z tego typu finansowania zewnętrznego.

Struktura walutowa środków pieniężnych i ich ekwiwalentów została przedstawiona w nocie 43.2.

32. Pochodne instrumenty finansowe

Zawierane przez Spółkę kontrakty na instrumenty pochodne stanowią zabezpieczenie przyszłych przepływów pieniężnych. Spółka nie zawierała kontraktów pochodnych w celach spekulacyjnych. W okresie sprawozdawczym Spółka nie stosowała rachunkowości zabezpieczeń, dlatego też wszystkie pochodne instrumenty finansowe klasyfikowane były jako aktywa finansowe lub zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy. W trakcie roku obrotowego Spółka zawierała wyłącznie kontrakty krótkoterminowe forward na walutę EUR oraz USD.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku Spółka posiada otwarte transakcje dotyczące instrumentów pochodnych, natomiast nie posiada umów z wbudowanymi instrumentami pochodnymi, spełniającymi wymogi wydzielenia ich z umów zasadniczych.

Wyszczególnienie	31.12.2017	31.12.2016
Aktywa długoterminowe z tytułu pochodnych instrumentów finansowych razem	-	-
Aktywa krótkoterminowe, w tym:		
- forward walutowy	1 048	1 010
- pozostałe	-	3 507
Aktywa krótkoterminowe z tytułu pochodnych instrumentów finansowych razem	1 048	4 517
Razem aktywa z tytułu pochodnych instrumentów finansowych	1 048	4 517
Zobowiązania długoterminowe z tytułu pochodnych instrumentów finansowych razem	-	-
Zobowiązania krótkoterminowe, w tym:		
- forward walutowy	-	5 544
- pozostałe	-	1 082
Zobowiązania krótkoterminowe z tytułu pochodnych instrumentów finansowych razem	-	6 626
Razem zobowiązania z tytułu pochodnych instrumentów finansowych	-	6 626

w tysiącach złotych

Typ instrumentu pochodnego	Wartość nominalna w walucie/ilość (w tys.)	Średnioważony kurs/cena w EUR	Okres zapadalności/okres ujęcia wpływu na wynik	31.12.2017				31.12.2016			
				Aktywa finansowe		Zobowiązania finansowe		Aktywa finansowe		Zobowiązania finansowe	
				KT	DT	KT	DT	KT	DT	KT	DT
Kontrakty forward				1 048	-	-	-	1 010	-	5 544	-
-EUR	6 157	4,4140	I kwartał 2017r.	-	-	-	-	79	-	240	-
	16 751	4,4681	II kwartał 2017r.	-	-	-	-	394	-	304	-
	14 491	4,4404	III kwartał 2017r.	-	-	-	-	105	-	765	-
	8 498	4,4672	IV kwartał 2017r.	-	-	-	-	51	-	393	-
	3 256	4,3170	I kwartał 2018r.	427	-	-	-	-	-	-	-
	5 278	4,3239	II kwartał 2018r.	621	-	-	-	-	-	-	-
-USD	12 519	4,0073	I kwartał 2017r.	-	-	-	-	100	-	2 299	-
	12 020	4,0924	II kwartał 2017r.	-	-	-	-	137	-	1 280	-
	2 757	4,1828	III kwartał 2017r.	-	-	-	-	70	-	95	-
	4 151	4,1687	IV kwartał 2017r.	-	-	-	-	74	-	168	-
Kontrakty futures				-	-	-	-	3 507	-	1 082	-
- prawa do emisji	326	4,94	grudzień 2017r.	-	-	-	-	2 396	-	-	-
	153	8,20	grudzień 2017r.	-	-	-	-	-	-	1 082	-
	167	5,14	grudzień 2018r.	-	-	-	-	1 111	-	-	-
Razem aktywa/zobowiązania z tytułu instrumentów pochodnych				1 048	-	-	-	4 517	-	6 626	-

33. Pozostałe aktywa finansowe

Wyszczególnienie	31.12.2017	31.12.2016
Pożyczki udzielone	26 052	31 044
Razem długoterminowe pozostałe aktywa finansowe	26 052	31 044

Wyszczególnienie	31.12.2017	31.12.2016
Pożyczki udzielone	-	23 986
Lokaty krótkoterminowe powyżej 3 miesięcy	233 133	552 066
Razem krótkoterminowe pozostałe aktywa finansowe	233 133	576 052

Pozostałe aktywa finansowe długoterminowe stanowią udzielone pożyczki, których termin spłaty przypada po grudniu 2018 roku.

Wykazane w sprawozdaniu finansowym pożyczki dotyczą podmiotów powiązanych ze Spółką w ramach Grupy Kapitałowej Grupa Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A. W bieżącym roku obrotowym Spółka nie udzieliła nowych pożyczek. Na dzień 31 grudnia 2017 roku stan udzielonych pożyczek wynosił:

- Zakłady Azotowe Chorzów S.A. 24 452 tysiące złotych,
- SCF Natural Sp. z o.o. 1 600 tysięcy złotych.

Końcowe terminy spłaty pożyczek przypadają na okresy czerwiec 2022 roku i grudzień 2023 roku.

Zmniejszenie stanu pożyczek wynika głównie ze spłaty przez Zakłady Azotowe Chorzów S.A. zaległych i przyszłych rat pożyczek w łącznej kwocie około 18 000 tysięcy złotych oraz spłacie pożyczki przez GZNF „Fosfory” Sp. z o.o. w kwocie 10 642 tysiące złotych.

Pozostałe aktywa finansowe krótkoterminowe stanowią głównie środki pieniężne ulokowane na okres przekraczający 3 miesiące od daty założenia lokat. Terminy lokat przypadają na pierwszy kwartał 2018 roku.

Spadek wartości pozostałych aktywów finansowych, w szczególności lokat wynika ze skrócenia horyzontu czasowego, na który lokowane są nadwyżki posiadanych środków pieniężnych oraz obniżenia się stanu posiadanych nadwyżek środków. Spadek stanu środków pieniężnych jest wynikiem realizacji

szerokiego programu inwestycyjnego. Skrócenie horyzontu czasowego lokowanych nadwyżek środków pieniężnych przyczyniło się do wzrostu stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów.

34. Kapitał własny

34.1. Kapitał zakładowy

W ciągu roku obrotowego nie nastąpiły zmiany w kapitale zakładowym.

Seria	Rodzaj akcji	Rodzaj uprzywilejowania akcji	Rodzaj ograniczenia praw do akcji	Liczba akcji	Wartość nominalna jednej akcji w zł	Wartość serii/emisji wg wartości nominalnej	Sposób pokrycia kapitału	Data rejestracji	Prawo do dywidendy (od daty)
A	zwykłe	brak	brak	13 600 000	10,00	136 000	Fundusz Założycielski i Fundusz Przedsiębiorstwa Państwowego Zakłady Azotowe Puławy	RHB 01.09.1992r. KRS 11.05.2001r.	01.09.1992r.
B	zwykłe	brak	brak	5 515 000	10,00	55 150	gotówką	03.11.2005r.	01.07.2005r.
Razem				19 115 000	10,00	191 150			

Na dzień 31 grudnia 2017 roku struktura własnościowa kapitału zakładowego przedstawia się następująco:

Nazwa (firma) jednostki	Liczba posiadanych akcji	Wartość nominalna akcji	Udział w kapitale zakładowym	Udział w liczbie głosów
Grupa Azoty S.A.	18 345 735	183 457	95,98%	95,98%
Akcjonariat rozproszony	769 265	7 693	4,02%	4,02%

Wartość nominalna akcji

Wszystkie wyemitowane akcje posiadają wartość nominalną wynoszącą 10 złotych i zostały w pełni opłacone.

Prawa akcjonariuszy

Akcje wszystkich serii są jednakowo uprzywilejowane co do głosu, dywidendy oraz zwrotu z kapitału.

34.2. Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej

Kapitał zapasowy został utworzony z nadwyżki wartości emisyjnej nad nominalną w kwocie 242 660 tysięcy złotych, która została pomniejszona o koszty emisji akcji ujęte jako zmniejszenie kapitału zapasowego w kwocie 5 010 tysięcy złotych.

Wyszczególnienie	Kapitał z emisji akcji powyżej wartości nominalnej
Stan na 1 stycznia 2016 roku	237 650
Stan na 31 grudnia 2016 roku	237 650
Stan na 1 stycznia 2017 roku	237 650
Stan na 31 grudnia 2017 roku	237 650

34.3. Charakter i cel pozostałych kapitałów

Zyski zatrzymane i ograniczenia związane z kapitałem

Wyszczególnienie	Kapitał zapasowy tworzony zgodnie z wymogami KSH	Kapitał zapasowy tworzony zgodnie ze statutem	Pozostałe kapitały rezerwowe	Zyski/(straty) aktuarialne	Zysk/(strata) z lat ubiegłych	Całkowite dochody okresu	Razem zyski zatrzymane
Stan na 1 stycznia 2016 roku	63 717	1 433 657	589 518	(5 673)	473 215	-	2 554 434
Korekty błędów	-	-	-	-	-	-	-
Stan na 1 stycznia 2016 roku	63 717	1 433 657	589 518	(5 673)	473 215	-	2 554 434
Łączne całkowite dochody	-	-	-	-	-	269 518	269 518
w tym:							
- wynik bieżącego okresu	-	-	-	-	-	273 342	273 342
- inne całkowite dochody	-	-	-	-	-	(3 824)	(3 824)
Przeznaczenie na kapitał zapasowy	-	272 508	-	-	(272 508)	-	-
Transakcje z właścicielami - wypłata dywidendy	-	-	-	-	(200 707)	-	(200 707)
Stan na 31 grudnia 2016 roku	63 717	1 706 165	589 518	(5 673)	-	269 518	2 623 245
Stan na 1 stycznia 2017 roku	63 717	1 706 165	589 518	(9 497)	273 342	-	2 623 245
Korekty błędów	-	-	-	-	-	-	-
Stan na 1 stycznia 2017 roku	63 717	1 706 165	589 518	(9 497)	273 342	-	2 623 245
Łączne całkowite dochody	-	-	-	-	-	280 315	280 315
w tym:							
- wynik bieżącego okresu	-	-	-	-	-	284 082	284 082
- inne całkowite dochody	-	-	-	-	-	(3 767)	(3 767)
Przeznaczenie na kapitał zapasowy	-	109 335	-	-	(109 335)	-	-
Transakcje z właścicielami - wypłata dywidendy	-	-	-	-	(164 007)	-	(164 007)
Stan na 31 grudnia 2017 roku	63 717	1 815 500	589 518	(9 497)	-	280 315	2 739 553

Kapitał zapasowy

Spółka na podstawie § 396 Kodeksu Spółek Handlowych jest zobowiązana utrzymywać zyski zatrzymane (tzw. kapitał zapasowy) do wysokości 1/3 kapitału zakładowego z przeznaczeniem wyłącznie na pokrycie ewentualnych strat finansowych. Spółka musi przeznaczyć na ten cel minimalnie 8% zysku bieżącego do czasu zgromadzenia wymaganej równowartości 1/3 kapitału zakładowego. Na 31 grudnia 2017 roku kapitał ten wynosił 63 717 tysięcy złotych.

Ponadto uchwałami Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy z wypracowanego zysku utworzono kapitał zapasowy powyżej wymaganej przez przepisy KSH kwoty. Na dzień 31 grudnia 2017 roku kapitał ten wynosił 1 815 500 tysięcy złotych.

Pozostałe kapitały rezerwowe

Pozostałe kapitały rezerwowe stanowią głównie kwoty przekazane decyzją Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy w ramach podziału wyniku finansowego.

35. Rezerwy

35.1. Zmiany stanu rezerw

01.01.2017 - 31.12.2017	Rezerwa na koszty utylizacji i pozostałe związane z ochroną środowiska	Rezerwa na sprawy sporne, kary, grzywny i odszkodowania	Inne rezerwy	Ogółem
Stan na początek okresu	3 055	4 776	402	8 233
Utworzenie	550	1 408	1 096	3 054
Rozwiązanie	(14)	(2 190)	(298)	(2 502)
Wykorzystanie	(536)	(313)	(521)	(1 370)
Rozwinięcie dyskonta	(430)	-	-	(430)
Stan na koniec okresu	2 625	3 681	679	6 985

01.01.2016 - 31.12.2016	Rezerwa na koszty utylizacji i pozostałe związane z ochroną środowiska	Rezerwa na sprawy sporne, kary, grzywny i odszkodowania	Inne rezerwy	Ogółem
Stan na początek okresu	3 047	5 831	363	9 241
Utworzenie	-	1 998	1 068	3 066
Rozwiązanie	(3)	(2 511)	(328)	(2 842)
Wykorzystanie	(4)	(542)	(701)	(1 247)
Rozwinięcie dyskonta	15	-	-	15
Stan na koniec okresu	3 055	4 776	402	8 233

Struktura czasowa rezerw	31.12.2017	31.12.2016
część długoterminowa	2 508	3 116
część krótkoterminowa	4 477	5 117
Razem rezerwy	6 985	8 233

35.2. Rezerwa na zobowiązania związane z ochroną środowiska

Rezerwy te obejmują:

- rezerwę na zobowiązania związane z rekultywacją i monitoringiem składowisk odpadów,
- rezerwę na zobowiązania związane z wycofaniem z używania wyrobów zawierających azbest,
- rezerwę na zobowiązania związane z opróżnieniem instalacji produkcyjnych i zagospodarowaniem usuniętych odpadów.

Kwoty rezerw szacowane są do wysokości możliwych do powstania przyszłych zobowiązań. Ponieważ mają one dłuższy horyzont czasowy w sprawozdaniu z sytuacji finansowej wykazane są w wartościach zdyskontowanych do wartości bieżącej. Do kalkulacji wartości rezerwy przyjęto stopę inflacji w wysokości 2,1% oraz stopę dyskonta 3,4%.

Dla rezerwy dotyczącej rekultywacji składowiska odpadów przyjęto 20,5 letni okres dalszego użytkowania oraz 30 letni monitorowania zamkniętego składowiska odpadów. Obowiązek rekultywacji i monitorowania wynika z przepisów prawa.

W roku 2017 podjęto decyzję o wycofaniu z używania i zamknięciu jednej z pięciu kwater składowiska odpadów. Zakłada się około trzyletni okres rekultywacji kwatery. Rezerwa przypadająca proporcjonalnie

do powierzchni tej kwatery została skorygowana o dyskonto i zaprezentowana jako rezerwa krótkoterminowa.

Dla rezerwy dotyczącej wycofania z używania wyrobów zawierających azbest przyjęto proporcjonalne ponoszenie kosztów w 14,5 letnim okresie ich wycofywania. Obowiązek wycofania z używania wyrobów zawierających azbest wynika z przepisów prawa.

Dla rezerwy dotyczącej opróżnienia instalacji produkcyjnych i zagospodarowania usuniętych odpadów przyjęto 20,5 letni okres dalszego użytkowania instalacji. Obowiązek opróżnienia instalacji produkcyjnych i zagospodarowania usuniętych odpadów wynika z przepisów prawa.

35.3. Rezerwa na sprawy sądowe, kary, grzywny i odszkodowania

Rezerwy te szacowane są do wysokości możliwych do powstania przyszłych zobowiązań z tytułu toczących się spraw spornych z uwzględnieniem naliczonych odsetek i kosztów sądowych oraz kar umownych. Główną pozycję tych rezerw stanowią rezerwa na karę za przekroczenie emisji zanieczyszczeń do powietrza, zobowiązania sporne wynikające z realizacji umowy na dostawy tlenu i azotu, zobowiązania z obcego powództwa wraz z naliczonymi odsetkami.

Główne pozycje rezerw mają charakter krótkoterminowy, stąd w sprawozdaniu z sytuacji finansowej wykazane są w wartościach nominalnych z wyjątkiem rezerwy na pozew o wypłatę renty dożywotniej, której wartość ustalona została według wyliczeń aktuarialnych.

35.4. Inne rezerwy

Rezerwy te szacowane są do wysokości możliwych do powstania przyszłych zobowiązań. Główną pozycją jest rezerwa na realizację postanowień pokontrolnych w zakresie poprawy stanu wału przeciwpowodziowego oraz odsetki od zobowiązań. Z uwagi na to, że mają one charakter krótkoterminowy w sprawozdaniu z sytuacji finansowej wykazane są w wartościach nominalnych.

36. Świadczenia pracownicze

36.1. Programy akcji pracowniczych

Spółka nie wdrożyła i nie prowadzi programu akcji pracowniczych.

36.2. Świadczenia emerytalne oraz inne świadczenia po okresie zatrudnienia

Zmiana stanu zobowiązań z tytułu przyszłych świadczeń pracowniczych:

01.01.2017 - 31.12.2017	Nagrody jubileuszowe	Odprawy emerytalno - rentowe	Pozostałe świadczenia pracownicze	Ogółem
Wartość bieżąca zobowiązań na początek okresu	90 172	43 571	4 712	138 455
Koszty odsetek	2 928	1 255	159	4 342
Koszty bieżącego zatrudnienia	5 645	1 982	286	7 913
Wypłacone świadczenia	(9 328)	(2 176)	(28)	(11 532)
Zyski/straty aktuarialne	10 017	4 292	358	14 667
Wartość zobowiązań na koniec okresu	99 434	48 924	5 487	153 845
z tego:				
Wartość bilansowa zobowiązań długoterminowych	91 191	37 708	5 165	134 064
Wartość bilansowa zobowiązań krótkoterminowych	8 243	11 216	322	19 781

w tysiącach złotych

01.01.2016 - 31.12.2016	Nagrody jubileuszowe	Odprawy emerytalno - rentowe	Pozostałe świadczenia pracownicze	Ogółem
Wartość bieżąca zobowiązań na początek okresu	91 732	33 972	5 622	131 326
Koszty odsetek	2 535	814	160	3 509
Koszty bieżącego zatrudnienia	5 565	1 436	330	7 331
Koszty przeszłego zatrudnienia	(9 775)	3 990	(934)	(6 719)
Wypłacone świadczenia	(7 283)	(1 828)	-	(9 111)
Zyski/straty aktuarialne	7 398	5 187	(466)	12 119
Wartość zobowiązań na koniec okresu	90 172	43 571	4 712	138 455
z tego:				
Wartość bilansowa zobowiązań długoterminowych	81 334	34 864	4 417	120 615
Wartość bilansowa zobowiązań krótkoterminowych	8 838	8 707	295	17 840

Łączna kwota kosztów ujętych w wyniku finansowym 2017 roku z tytułu przyszłych świadczeń pracowniczych:

Wyszczególnienie	za okres	
	01.01.2017 - 31.12.2017	01.01.2016 - 31.12.2016
Koszty bieżącego zatrudnienia	7 913	7 331
Koszty odsetek	4 342	3 509
Zyski/straty aktuarialne, w tym:	14 667	12 119
- ujęte w innych całkowitych dochodach	4 650	4 721
Koszty przeszłego zatrudnienia	-	(6 719)
Razem koszty ujęte w całkowitych dochodach	26 922	16 240

Główne przyjęte w 2017 roku założenia aktuarialne:

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021 i następne
Stopa dyskontowa (%)	3,4%	3,4%	3,4%	3,4%
Przewidywana stopa wzrostu podstawy nagrody jubileuszowej (%)	6,0%	9,0%	3,0%	3,0%
Przewidywana stopa wzrostu wynagrodzeń (%)	9,0%	3,0%	3,0%	3,0%

Przyjęte do wyceny w 2017 roku współczynniki rotacji pracowników:

Przedział wieku	Płeć	
	Mężczyzna	Kobieta
18-25	2,23%	2,16%
26-30	1,72%	1,80%
31-35	1,39%	1,41%
36-40	1,20%	1,16%
41-45	1,08%	1,01%
46-50	1,02%	0,91%
51-55	0,98%	0,85%
56-60	0,95%	0,81%
61-65	0,94%	-

Analiza wrażliwości

Stopa dyskontowa	Stopa wzrostu wynagrodzeń	Współczynnik rotacji zatrudnienia	Nagrody jubileuszowe	Odprawy emerytalno - rentowe	Pozostałe świadczenia pracownicze	Ogółem
bazowa	bazowa	bazowa	99 434	48 924	5 487	153 845
bazowa +0,5%	bazowa	bazowa	95 069	46 601	5 222	146 892
bazowa -0,5%	bazowa	bazowa	104 156	51 472	5 774	161 402
bazowa	bazowa +1%	bazowa	108 191	53 797	6 024	168 012
bazowa	bazowa -1%	bazowa	91 775	44 764	5 019	141 558
bazowa	bazowa	bazowa +0,5%	94 860	46 505	5 234	146 599
bazowa	bazowa	bazowa -0,5%	104 350	51 561	5 759	161 670

Do aktualizacji rezerwy Spółka przyjęła parametry na podstawie dostępnych prognoz inflacji, analizy wzrostu wskaźników najniższego wynagrodzenia oraz przewidywanej rentowności wysoce płynnych papierów wartościowych. Poziom rezerwy, przy zakładanym poziomie zatrudnienia, zależny jest głównie od stopy dyskonta, stopy wzrostu wynagrodzeń oraz współczynników rotacji.

Przypisanie kwot do zobowiązań długo- i krótkoterminowych wynika z terminów nabywania uprawnień przez pracowników. Średnioważony okres pozostały do wypłaty świadczeń wynosi odpowiednio dla nagród jubileuszowych i odpraw pośmiertnych to 14 lat, dla odpraw emerytalnych około 16 lat, natomiast dla odpraw rentowych około 12,5 lat. W stosunku do roku poprzedniego okresy te nie uległy istotnym zmianom.

Spółka tworzy rezerwę na wartość bieżącą zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych i rentowych, nagród jubileuszowych oraz odpraw pośmiertnych na podstawie wyceny dokonanej przez profesjonalną firmę aktuarialną.

36.3. Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy oraz pozostałe

Świadczenia te dotyczą głównie ekwiwalentów z tytułu niewykorzystanego urlopu wypoczynkowego, odszkodowań z tytułu zobowiązania do powstrzymania się od prowadzenia działalności konkurencyjnej wobec pracodawcy oraz odpraw pieniężnych wynikających z indywidualnych umów o pracę. Na dzień 31 grudnia 2017 roku zobowiązania z tytułu ekwiwalentów za niewykorzystany urlop wypoczynkowy wynosiły 12 554 tysiące złotych (na 31 grudnia 2016 roku odpowiednio 10 934 tysięcy złotych). Na dzień 31 grudnia 2017 roku zobowiązania z tytułu odszkodowań od powstrzymania się od prowadzenia działalności konkurencyjnej wobec pracodawcy wynosiły 129 tysięcy złotych (na 31 grudnia 2016 roku odpowiednio 1 522 tysiące złotych). Zobowiązania Spółki z tytułu niewykorzystanych urlopów wypoczynkowych oraz odszkodowań z tytułu zobowiązania do powstrzymania się od prowadzenia działalności konkurencyjnej wobec pracodawcy w sprawozdaniu z sytuacji finansowej prezentowane są w zobowiązaniach jako rozliczenia międzyokresowe kosztów. Na dzień 31 grudnia 2017 roku roszczenia wynikające z umów o zakazie konkurencji wynosiły 678 tysięcy złotych (na 31 grudnia 2016 roku odpowiednio 719 tysięcy złotych). Roszczenia te prezentowane są w rezerwach.

37. Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki

Na dzień 31 grudnia 2017 roku oraz na dzień 31 grudnia 2016 roku Spółka nie posiadała zobowiązań z tytułu typowych kredytów i pożyczek.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku oraz na dzień 31 grudnia 2016 roku Spółka posiadała następujące dostępne linie kredytowe i pożyczki:

Podmiot finansujący	Waluta	Wielkość limitu	Wartość na dzień 31.12.2017 roku			Warunki oprocentowania	Termin spłaty	Zabezpieczenia
			w walucie	w tys. zł	z tego część krótkoterminowa			
Bank Pekao S.A.	PLN	2 000	-	-	-	0% w przypadku spłaty kredytu w dniu zadłużenia	30.11.2018r.	- pełnomocnictwo do dysponowania rachunkami bankowymi Spółki w banku, - oświadczenie o poddaniu się egzekucji,
Bank PKO BP S.A.	PLN	99 000 *	-	-	-	WIBOR 1M+marża	30.09.2019r.	- pełnomocnictwo do rachunków w banku
Bank PKO BP S.A.	PLN	-	-	-	-	WIBOR 1M+marża	30.09.2019r.	- oświadczenie o poddaniu się egzekucji, - pełnomocnictwo do rachunków - poręczenie do kwoty 124 mln PLN
Grupa Azoty S.A. Umowa o finansowanie wewnątrzgrupowe	PLN	500 000	-	-	-	WIBOR 1M+marża	28.05.2025r.	
Razem kredyty i pożyczki		601 000	-	-	-			

* - w ramach limitu gwarancje, akredytywy w kwocie 75 494 tys. zł.

Podmiot finansujący	Waluta	Wielkość limitu	Wartość na dzień 31.12.2016 roku			Warunki oprocentowania	Termin spłaty	Zabezpieczenia
			w walucie	w tys. zł	z tego część krótkoterminowa			
Bank Pekao S.A.	PLN	2 000	-	-	-	0% w przypadku spłaty kredytu w dniu zadłużenia	30.11.2017r.	- pełnomocnictwo do dysponowania rachunkami bankowymi Spółki w banku, - oświadczenie o poddaniu się egzekucji,
Bank PKO BP S.A.	PLN	30 000 *	-	-	-	WIBOR 1M+marża	30.09.2019r.	- pełnomocnictwo do rachunków w banku
Grupa Azoty S.A. Umowa o finansowanie wewnątrzgrupowe	PLN	500 000	-	-	-	WIBOR 1M+marża	28.05.2025r.	
Razem kredyty i pożyczki		532 000	-	-	-			

* - w ramach limitu gwarancje, akredytywy w kwocie 2 090 tys. zł.

W bieżącym roku obrotowym Spółka korzystała z możliwości jakie daje kredyt – limit debetowy o charakterze intra-day w banku Pekao S.A., tj. możliwości zadłużenia się w ciągu dnia do wysokości przyznanego limitu i jego spłaty na koniec dnia.

W okresach objętych niniejszym sprawozdaniem finansowym nie miały miejsca przypadki naruszenia postanowień umów kredytowych.

38. Pozostałe zobowiązania finansowe

Wyszczególnienie	31.12.2017	31.12.2016
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu	-	381
Razem krótkoterminowe pozostałe zobowiązania finansowe	-	381

Wykazane w tej pozycji zobowiązanie stanowi zobowiązanie z tytułu leasingu finansowego. Spółka na dzień 31.12.2017 roku nie korzysta z umów leasingu.

Przyszłe minimalne opłaty leasingowe oraz wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych netto przedstawiają się następująco:

Wyszczególnienie	31.12.2017	31.12.2016
Wartość nominalna minimalnych opłat leasingowych:		
w okresie 1 roku	-	388
Razem zobowiązania z tytułu leasingu finansowego - minimalne opłaty leasingowe ogółem	-	388
Koszty finansowe z tytułu leasingu finansowego	-	7
Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych:		
w okresie 1 roku	-	381
Razem wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych	-	381

39. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe

Długoterminowe zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	31.12.2017	31.12.2016
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	1 511	2 128
Inne zobowiązania finansowe	197	46
Razem zobowiązania finansowe	1 708	2 174
Rozliczenie międzyokresowe przychodów	537	205
Razem zobowiązania niefinansowe	537	205
Razem długoterminowe zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	2 245	2 379

Długoterminowe zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe stanowią głównie zobowiązania z tytułu dostaw i usług dotyczące środków trwałych w budowie.

Krótkoterminowe zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	31.12.2017	31.12.2016
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	467 861	278 171
Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń	13 317	13 002
Inne zobowiązania finansowe	2 222	1 906
Rozliczenia międzyokresowe kosztów (bierne)	39 870	45 068
Razem zobowiązania finansowe	523 270	338 147
Zobowiązania z tytułu podatków (innych niż CIT) i ubezpieczeń społecznych	26 960	24 391
Pozostałe zobowiązania budżetowe	251	305
Zaliczki otrzymane na dostawy	3 526	809
Inne zobowiązania niefinansowe	3 065	8 148
Rozliczenia międzyokresowe przychodów	594	414
Wynagrodzenia za niewykorzystane urlopy pracownicze	12 554	10 934
Rozliczenia międzyokresowe kosztów (bierne)	106 886	107 437
Razem zobowiązania niefinansowe	153 836	152 438
Razem krótkoterminowe zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	677 106	490 585

Krótkoterminowe zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe są nieoprocentowane i zazwyczaj rozliczane w ciągu 2 miesięcy. Zmiana stanu zobowiązań z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych wynika głównie ze wzrostu zobowiązań z tytułu dostaw i usług o około 189 690 tysięcy złotych oraz spadku biernych rozliczeń międzyokresowych o około 5 749 tysięcy złotych, w szczególności z tytułu niższego poziomu rozliczeń międzyokresowych dotyczących kosztów propagowania sprzedaży produktów.

Zobowiązania długoterminowe wycenione są w skorygowanym koszcie. Zobowiązania z tytułu odsetek zazwyczaj rozliczane są na bieżąco w ciągu całego roku obrotowego.

Warunki transakcji z podmiotami powiązаныmi przedstawione są w nocie 42.1.

40. Dotacje

Dotacje wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej Spółki na dzień 31 grudnia 2017 roku wynosiły 41 398 tysięcy złotych (na dzień 31 grudnia 2016 roku odpowiednio 44 250 tysięcy złotych). Są to dotacje pieniężne otrzymane na nabycie aktywów trwałych, głównie rzeczowych oraz nieodpłatnie przyznane prawa do emisji CO₂. Środki pozyskane na nabycie rzeczowych aktywów trwałych pochodzą głównie z Funduszy Pomocowych UE.

Spółka zobowiązana jest do zachowania trwałości sfinansowanych projektów najczęściej przez okres 5 lat. Za niedotrzymanie warunków trwałości projektów we wskazanym okresie Spółka zobowiązana jest do zwrotu otrzymanych środków wraz z należnymi odsetkami. Z uwagi na to, iż Spółka dokłada szczególnej staranności w dotrzymaniu warunków podpisanych umów, w jej ocenie ryzyko zwrotu otrzymanych środków jest niewielkie, potencjalne ryzyko z tego tytułu Spółka wykazuje w nocie 41.3.

W lutym 2017 roku przyznane zostały Spółce nieodpłatnie prawa do emisji CO₂ na rok 2017. Wartość otrzymanych nieodpłatnie praw, kwalifikowana przez Spółkę jako dotacja, według ich wartości godziwej z dnia przyznania, wynosiła 51 705 tysięcy złotych.

W okresie sprawozdawczym zwiększenie dotacji do aktywów trwałych wynikało głównie z otrzymanych nieodpłatnie przez Spółkę certyfikatów efektywności energetycznej w związku ze zrealizowaniem projektów polegających na zwiększeniu oszczędności energii przez odbiorców końcowych w kwocie 3 386 tysięcy złotych oraz nieodpłatnie otrzymanych praw do emisji CO₂ za realizację projektu wymiana turbozespołu TG-2 w kwocie 2 342 tysięcy złotych.

Zmiany dotacji w okresie 01.01.2017 - 31.12.2017						
Cel dotacji	Stan dotacji na 01.01.2017	Zwiększenia w okresie	Odpisanie dotacji w pozostałe przychody operacyjne w okresie	Zwroty dotacji w okresie	Inne zmniejszenia dotacji w okresie	Stan dotacji na 31.12.2017
Dotacje do aktywów trwałych	39 722	5 728	(4 052)	-	-	41 398
Budowa instalacji	20 327	-	(1 815)	-	-	18 512
Nabycie/wytworzenie rzeczowych aktywów trwałych	19 395	5 728	(2 237)	-	-	22 886
Pozostałe	4 528	51 705	-	-	(56 233)	-
Razem	44 250	57 433	(4 052)	-	(56 233)	41 398

w tysiącach złotych

Zmiany dotacji w okresie 01.01.2016 - 31.12.2016						
Cel dotacji	Stan dotacji na 01.01.2016	Zwiększenia w okresie	Odpisanie dotacji w pozostałe przychody operacyjne w okresie	Zwroty dotacji w okresie	Inne zmniejszenia dotacji w okresie	Stan dotacji na 31.12.2016
Dotacje do aktywów trwałych	40 054	3 739	(4 071)	-	-	39 722
Budowa instalacji	22 134	-	(1 807)	-	-	20 327
Nabycie/wytworzenie rzeczowych aktywów trwałych	17 920	3 739	(2 264)	-	-	19 395
Pozostałe	-	54 537	-	-	(50 009)	4 528
Razem	40 054	58 276	(4 071)	-	(50 009)	44 250

Struktura czasowa dotacji	31.12.2017	31.12.2016
część długoterminowa	37 553	35 733
część krótkoterminowa	3 845	8 517
Razem dotacje	41 398	44 250

W ramach systemów wsparcia bezpośredniego za rok 2016 i rok 2017 odpowiednio w marcu i listopadzie 2017 roku na rachunek Spółki wpłynęły środki z Europejskiego Funduszu Rolnego Gwarancji (EFRG) Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w łącznej kwocie 10 tysięcy złotych z tytułu przyznanej jednolitej płatności obszarowej.

W roku 2017 wpłynęły kwoty dotacji 293 tysiące złotych dotyczące projektu Opracowanie procesu otrzymania e-kaprolaktonu oraz dwie transze w łącznej kwocie 48 tysięcy złotych w związku z wparciem dla rolnictwa niskoemisyjnego w ramach programu Program Środowisko Naturalne, Rolnictwo i Leśnictwo BIOSTRATEG.

W roku 2017 Spółce przyznano dotacje w zakresie „Opracowania technologii otrzymania tiosiarczanu potasu z wykorzystaniem gazów wydmuchowych z instalacji produkcji kwasu siarkowego oraz wieloskładnikowych nawozów płynnych na jego bazie” i „Opracowania i wdrożenia zaawansowanego systemu sterowania (APC) dla instalacji wytwarzania amoniaku” realizowanych w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020, w kwotach odpowiednio 2 043 tysiące złotych oraz 1 102 tysiące złotych.

Dotacje te przeznaczone są na współfinansowanie kosztów prowadzonych prac badawczych i rozwojowych.

41. Zobowiązania i należności warunkowe oraz inne pozycje pozabilansowe

41.1. Zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego – Spółka jako leasingobiorca

Na dzień 31 grudnia 2017 roku przyszłe minimalne opłaty z tytułu umów nieodwołalnego leasingu operacyjnego, najmu i dzierżawy przedstawiają się następująco:

Struktura czasowa	31.12.2017	31.12.2016
W okresie 1 roku	21 371	22 652
W okresie od 1 do 5 lat	63 044	65 595
Powyżej 5 lat	13 540	26 533
Razem zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego, najmu i dzierżawy	97 955	114 780

Wyszczególnienie	01.01.2017 - 31.12.2017	01.01.2016 - 31.12.2016
Opłaty z tytułu umów leasingu, najmu i dzierżawy (inne niż z tytułu wieczystego użytkowania gruntów) ujęte w wyniku finansowym	25 647	29 565

41.2. Zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego – Spółka jako leasingodawca

Spółka nie zawierała umów, w których występowałaby jako leasingodawca oraz umów z opcją zakupu.

41.3. Inne zobowiązania warunkowe i pozycje pozabilansowe

Wyszczególnienie	31.12.2017	31.12.2016
Udzielone poręczenia	1 100 000	1 100 000
Sporne sprawy sądowe	1 140	984
Pozostałe	89 284	89 991
Razem zobowiązania warunkowe i inne pozycje pozabilansowe	1 190 424	1 190 975

Poręczenia udzielone stronom trzecim

Poręczenia udzielone stronom trzecim opisane zostały w nocie 41.7.

Sporne sprawy sądowe

W pozycji spornych spraw sądowych wykazano pozwy przeciwko Grupie Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A. W ocenie Spółki roszczenia nie są zasadne.

Pozostałe

W pozycji pozostałe wykazano potencjalne zobowiązania z tytułu umów dofinansowania, zabezpieczeń oraz użytkowania i przechowywania obcych składników majątku.

Zobowiązania z tytułu umów dofinansowania w kwocie 35 360 tysięcy złotych dotyczą:

- umowy Nr BG1/SOIL/2013 o wykonanie i finansowanie projektu realizowanego w ramach programu BLUE GAS – Polski Gaz Łupkowy - w przypadku niedotrzymania warunków umowy na Spółce ciąży obowiązek zwrotu dofinansowania wraz z odsetkami (5 072 tysiące złotych) - termin rozliczenia 31 października 2020 rok;

- umowy Nr POIS.04.05.00-00-023/08/-00 o dofinansowanie projektu „Budowa instalacji odsiarczania spalin metodą mokrą amoniakalną w Zakładach Azotowych „Puławy” S.A.” – w przypadku niedotrzymania warunków umowy na Spółce ciąży obowiązek zwrotu dofinansowania wraz z odsetkami (25 796 tysięcy złotych) – termin rozliczenia 17 czerwiec 2019 rok;
- umowy Nr POIS.04.05.00-00-015/10-00 o dofinansowanie projektu „Budowa instalacji redukcji NO_x na kotłach OP-215 nr 4 i 5 w Zakładach Azotowych „Puławy” S.A.” – w przypadku niedotrzymania warunków umowy na Spółce ciąży obowiązek zwrotu dofinansowania wraz z odsetkami (4 012 tysiące złotych) – termin rozliczenia 2 luty 2021 rok;
- umowy Nr POIR.01.02.00-00-0042/16 o dofinansowanie projektu: „Opracowanie procesu otrzymywania ε-kaprolaktonu z cykloheksanonu i nadtlenu wodoru z wykorzystaniem katalizy chemo-enzymatycznej” – w przypadku niedotrzymania warunków umowy na Spółce ciąży obowiązek zwrotu dofinansowania wraz z odsetkami (293 tysiące złotych) – termin rozliczenia 30 wrzesień 2024 rok;
- umowy Nr BIOSTRATEG1/271322/3/NCBR/2015 o wykonanie i finansowanie projektu realizowanego w ramach Programu „Środowisko naturalne, rolnictwo i leśnictwo” BIOSTRATEG pt. „Wsparcie dla rolnictwa niskoemisyjnego – zdolnego do adaptacji do zmian klimatu obecnie oraz w perspektywie lat 2030 i 2050” w przypadku niedotrzymania warunków umowy na Spółce ciąży obowiązek zwrotu dofinansowania wraz z odsetkami (130 tysięcy złotych) - termin rozliczenia 31 marzec 2023 rok;
- pozostałe dotacje podlegające zwrotowi w przypadku naruszenia warunków – 57 tysiące złotych z terminem rozliczenia w okresie od czerwca 2018 roku do grudnia 2022 roku.

Zmiana w stanie tej pozycji wynika głównie z otrzymania środków w związku z realizacją projektu, naliczenia odsetek, w związku z upływem czasu, wpływu dotacji oraz nieziszczenia się warunku do powstania zobowiązania. Zabezpieczeniem udzielenia dofinansowania ze środków UE projektów inwestycyjnych są złożone weksle in blanco.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania nie wystąpiły przesłanki do ujęcia wyżej wymienionych zobowiązań jako zobowiązania bilansowe.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania nie ma przesłanek do ujęcia wyżej wymienionych zobowiązań jako zobowiązania bilansowe.

W 2017 roku Spółka otrzymała nieodpłatnie prawa do emisji CO₂ wynikające z poniesionych nakładów inwestycyjnych na realizację projektu inwestycyjnego objętego Krajowym Planem Inwestycyjnym (KPI). W przypadku nie wywiązania się Spółki z ciążących na niej obowiązków (realizacji projektu oraz uzyskania określonych efektów) zobowiązana będzie do ich zwrotu. Wartość przyznanych praw wg ceny na dzień ich otrzymania wynosi 2 341 tysięcy złotych.

Zobowiązania z tytułu zabezpieczeń w kwocie 6 450 tysięcy złotych dotyczą prowadzenia składu podatkowego - Naczelnik Urzędu Celnego w Lublinie zwolnił Spółkę z obowiązku złożenia zabezpieczenia akcyzowego od zobowiązań podatkowych powstałych z tytułu produkcji wyrobów akcyzowych w procedurze zawieszenia poboru akcyzy do 30 kwietnia 2018 roku do kwoty 6 450 tysięcy złotych.

Zobowiązania z tytułu użytkowania i przechowywania obcych składników majątku w kwocie 44 383 tysięcy złotych stanowią:

- umowy dzierżawy, na podstawie których Spółka użytkuje obcy majątek o wartości około 34 203 tysięcy złotych,
- umowa, na podstawie której Spółka magazynuje powierzone materiały o wartości około 10 180 tysięcy złotych.

Pozostałą kwotę stanowią zobowiązania wynikające z rozliczenia zawartych umów oraz zgłoszonych przez kontrahentów reklamacji.

Ponadto w związku z podpisanymi umowami o dofinansowanie projektów z funduszy pomocowych, z których na dzień 31 grudnia 2017 roku płatności nie wystąpiły, jako zabezpieczenie Spółka złożyła weksle in blanco do kwot możliwego do uzyskania dofinansowania wraz z należnymi odsetkami.

41.4. Należności warunkowe i inne pozycje pozabilansowe

Wyszczególnienie	31.12.2017	31.12.2016
Sporne sprawy budżetowe	179	179
Sporne sprawy sądowe	18 864	20 282
Pozostałe	87 061	70 589
Razem należności warunkowe i inne pozycje pozabilansowe	106 104	91 050

Sporne sprawy budżetowe wynikają z kwestionowania przez organ podatkowy roszczeń z tytułu podatku od nieruchomości.

Sprawy sporne to ponownie wszczęta egzekucja należności wcześniej odpisanej jako nieściągalna. W pozycji tej wykazano również zgłoszone do Ciech S.A. roszczenie o zapłatę kwoty 18 864 tysięcy złotych z tytułu naruszenia przez Ciech S.A. zapewnień wynikających z umowy sprzedaży udziałów. W dniu 30 października 2012 roku Spółka złożyła pozew do Sądu Okręgowego w Warszawie. Sprawa jest w toku. W ocenie Zarządu powództwo jest zasadne, niemniej Zarząd nie wyklucza możliwości ugodowego rozstrzygnięcia sprawy.

W pozycji pozostałe Spółka wykazała ulgę w podatku dochodowym od osób prawnych przysługującą Spółce w związku z prowadzeniem działalności w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w kwocie nominalnej (nominalna wartość podatku możliwa do zwolnienia na dzień bilansowy) około 56 400 tysięcy złotych, co po uwzględnieniu dyskonta na dzień 31 grudnia 2017 roku daje kwotę przysługującego limitu pomocy publicznej około 42 791 tysięcy złotych (na dzień 31 grudnia 2016 roku odpowiednio 65 362 tysięcy złotych i 51 101 tysięcy złotych). W pozycji tej wykazano również potencjalną ulgę wynikającą z poniesionych nakładów na realizowany obecnie projekt inwestycyjny w kwocie nominalnej 22 451 tysięcy złotych (kwota zdyskontowana 21 929 tysięcy złotych). Pozostała kwota wykazana w tej pozycji to należności odpisane jako nieściągalne, w stosunku do których nie nastąpiło przedawnienie roszczeń oraz należne kwoty od ubezpieczycieli.

41.5. Zobowiązania inwestycyjne

Spółka planuje ponieść w 2018 roku nakłady na rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne w kwocie 331,7 miliona złotych, w tym na ochronę środowiska 9,2 miliona złotych.

W ramach prowadzonej działalności inwestycyjnej na dzień 31 grudnia 2017 roku Spółka posiadała zobowiązania z tytułu zawartych a niewykonanych umów dotyczących rzeczowych aktywów trwałych w kwocie około 110 648 tysięcy złotych. Dotyczą one głównie projektu budowy instalacji kwasu azotowego, wytwórni nawozów granulowanych na bazie saletry amonowej oraz projektu wymiany turbozespołu.

41.6. Sprawy sądowe

Na dzień 31 grudnia 2017 roku z powództwa Spółki toczy się sprawa o wartości przedmiotu sporu 18 864 tysięcy złotych. Natomiast przeciwko Spółce toczą się postępowania przed Sądem Pracy (6), Sądem Cywilnym (3) oraz Wojewódzkim Sądem Administracyjnym (2). Potencjalne skutki finansowe toczących się

spraw zostały przez Spółkę ocenione w zakresie prawdopodobieństwa ich wystąpienia i ujęte w sprawozdaniu finansowym.

41.7. Gwarancje i poręczenia

W dniu 20 września 2016 roku Grupa Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A. wraz z Grupą Azoty S.A. i wybranymi spółkami wchodzącymi w skład Grupy Kapitałowej Grupa Azoty podpisała z PKO BP S.A. aneks Nr 2 do umowy kredytu w formie limitu kredytowego wielocelowego (Umowa LKW) z dnia 23 kwietnia 2015 roku. Aneks nr 2 wszedł w życie z dniem 1 października 2016 roku. Okres kredytowania do dnia 30 września 2019 roku. Zabezpieczeniem są poręczenia udzielone (w dniu 20 września 2016 roku) przez każdą z kluczowych spółek zależnych Grupy Azoty S.A., w tym Grupę Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A. Kwota poręczenia udzielonego przez Spółkę wynosi 96 milionów złotych. Umowa poręczenia zastąpiła dotychczasową umowę poręczenia do Umowy LKW z dnia 23 kwietnia 2015 roku. Umowa poręczenia wygasa z upływem okresu zabezpieczenia, kończącym się wraz ze spłatą wierzytelności wynikających z Umowy LKW.

W dniu 20 września 2016 roku Grupa Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A. wraz z Grupą Azoty S.A. i wybranymi spółkami wchodzącymi w skład Grupy Kapitałowej Grupa Azoty podpisała z PKO BP S.A. aneks nr 13 do umowy kredytu w rachunku bieżącym z dnia 1 października 2010 roku (Umowa KRB). Aneks wszedł w życie z dniem 1 października 2016r. Limit udzielony został do 30 września 2019 roku. Zabezpieczeniem wierzytelności Banku wynikających z niniejszej Umowy KRB są poręczenia udzielone przez kluczowe spółki zależne Grupy Azoty S.A., w tym Grupę Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A. Kwota poręczenia udzielonego przez Spółkę wynosi 124 miliony złotych. Umowa poręczenia zastąpiła dotychczasową umowę poręczenia do Umowy KRB z dnia 23 kwietnia 2015 roku. Poręczenie wygasa z upływem okresu zabezpieczenia, kończącym się wraz ze spłatą wierzytelności wynikających z Umowy KRB.

W dniu 23 kwietnia 2015 roku Grupa Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A. wraz z pozostałymi kluczowymi spółkami Grupy Kapitałowej Grupa Azoty zawarły Umowę poręczenia na rzecz PKO BP, reprezentującego także pozostałych kredytodawców, tj. BGK, Bank Zachodni WBK S.A. oraz ING Bank Śląski S.A., kredytu udzielonego Grupie Azoty S.A. w kwocie 1,5 miliarda złotych. Kwota poręczenia udzielonego przez Spółkę wynosi 600 milionów złotych. Poręczenie wygasa z upływem okresu zabezpieczenia, kończącym się wraz ze spłatą wierzytelności wynikających z umowy kredytu odnawialnego, zawartego na okres 5 lat od daty podpisania.

W związku z zawartą w dniu 28 maja 2015 roku pomiędzy Grupą Azoty S.A. a Europejskim Bankiem Odbudowy i Rozwoju (EBOiR) umową kredytu na kwotę 150 milionów złotych, w dniu 28 maja 2015 roku została zawarta Umowa gwarancji, zgodnie z którą kluczowe spółki Grupy Kapitałowej Grupa Azoty udzieliły gwarancji na rzecz EBOiR. Kwota udzielonej przez Spółkę gwarancji została ustalona w maksymalnej wysokości 60 milionów złotych. Gwarancja wygasa z upływem okresu zabezpieczenia, kończącym się wraz ze spłatą wierzytelności wynikających z umowy kredytu, zawartej na okres 10 lat.

W związku z zawartą w dniu 28 maja 2015 roku pomiędzy Grupą Azoty S.A. a Europejskim Bankiem Inwestycyjnym (EBI) umową kredytu na kwotę 550 milionów złotych, w dniu 28 maja 2015 roku została zawarta Umowa gwarancji, zgodnie z którą kluczowe spółki zależne Grupy Kapitałowej Grupa Azoty udzieliły gwarancji na rzecz EBI. Kwota udzielonej przez Spółkę gwarancji została ustalona w maksymalnej wysokości 220 milionów złotych. Gwarancja wygasa z upływem okresu zabezpieczenia, kończącym się wraz ze spłatą wierzytelności wynikających z umowy kredytu, zawartej na okres 10 lat.

Rodzaj zabezpieczenia	31.12.2017	31.12.2016
oświadczenia o poddaniu się egzekucji	1 007 530	999 086
weksle "in blanco"	52 996	61 119
Razem	1 060 526	1 060 205

41.8. Rozliczenia podatkowe

Rozliczenia podatkowe oraz inne obszary działalności podlegające regulacjom (na przykład sprawy celne czy dewizowe) mogą być przedmiotem kontroli organów administracyjnych, które uprawnione są do nakładania wysokich kar i sankcji. Brak odniesienia do utrwalonych regulacji prawnych w Polsce powoduje występowanie w obowiązujących przepisach niejasności i niespójności. Często występujące różnice w opiniach co do interpretacji prawnej przepisów podatkowych zarówno wewnątrz organów państwowych, jak i pomiędzy organami państwowymi i przedsiębiorstwami, powodują powstawanie obszarów niepewności i konfliktów. Zjawiska te powodują, że ryzyko podatkowe w Polsce jest znacząco wyższe niż istniejące zwykle w krajach o bardziej rozwiniętym systemie podatkowym.

Rozliczenia podatkowe mogą być przedmiotem kontroli przez okres pięciu lat, począwszy od końca roku w którym nastąpiła zapłata podatku. W wyniku przyszłych kontroli dotychczasowe rozliczenia podatkowe Spółki potencjalnie mogą zostać powiększone o dodatkowe zobowiązania podatkowe. W celu ograniczenia ryzyka podatkowego Spółka, niezależnie od przeglądu i badania jednostkowego sprawozdania finansowego, okresowo przeprowadza audyt rozliczeń podatkowych.

W sierpniu 2017 roku Dyrektor Urzędu Celno-Skarbowego w Białej Podlasce wszczął kontrolę rozliczeń Spółki z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych oraz podatku od towarów i usług za 2016 rok. Do dnia bilansowego kontrola nie została zakończona.

W niniejszym sprawozdaniu finansowym występują niepewne pozycje podatkowe, które wynikają z toczących się postępowań w związku ze złożeniem przez Spółkę wniosków o stwierdzenie nadpłat oraz dokonania szacunków możliwego, na podstawie przepisów ustawy o podatku akcyzowym, zwrotu zapłaconego podatku akcyzowego dotyczącego energii elektrycznej. Pozycje te prezentowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako należności.

42. Informacje o podmiotach powiązanych

Przychody uzyskane od jednostek powiązanych	01.01.2017 - 31.12.2017				
	przychody ze sprzedaży produktów	przychody ze sprzedaży towarów i materiałów	przychody ze sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych	przychody finansowe	pozostałe przychody operacyjne
Jednostka dominująca	29 310	-	-	1 727	8
Jednostki zależne	181 529	10 296	-	1 434	1 659
Wspólne przedsięwzięcia	3 319	55	-	1 896	296
Członkowie kluczowej kadry zarządzającej i nadzorującej	1	-	-	-	-
Pozostałe podmioty powiązane	174 978	5 824	-	65	395
Razem przychody uzyskane od jednostek powiązanych	389 137	16 175	-	5 122	2 358

w tysiącach złotych

Przychody uzyskane od jednostek powiązanych	01.01.2016 - 31.12.2016				
	przychody ze sprzedaży produktów	przychody ze sprzedaży towarów i materiałów	przychody ze sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych	przychody finansowe	pozostałe przychody operacyjne
	<i>dane przekształcone</i>				
Jednostka dominująca	55 287	-	-	1 427	114
Jednostki zależne	174 386	19 515	-	1 601	1 793
Wspólne przedsięwzięcia	3 465	59	-	1 074	298
Członkowie kluczowej kadry zarządzającej i nadzorującej	1	-	-	-	-
Pozostałe podmioty powiązane	33 104	5 253	-	1	524
Razem przychody uzyskane od jednostek powiązanych	266 243	24 827	-	4 103	2 729

Zakupy pochodzące od jednostek powiązanych	01.01.2017 - 31.12.2017			
	zakup usług	zakup towarów i materiałów	zakup rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	zakup usług finansowych
Jednostka dominująca	6 665	6 348	35	1 142
Jednostki zależne	31 119	1 101	52 750	-
Wspólne przedsięwzięcia	22 210	5 175	28	-
Pozostałe podmioty powiązane	1 592	10 941	20	-
Razem zakupy pochodzące od jednostek powiązanych	61 586	23 565	52 833	1 142

Zakupy pochodzące od jednostek powiązanych	01.01.2016 - 31.12.2016			
	zakup usług	zakup towarów i materiałów	zakup rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	zakup usług finansowych
Jednostka dominująca	8 152	4 484	-	1 331
Jednostki zależne	27 690	2 414	34 025	-
Wspólne przedsięwzięcia	23 611	5 930	-	-
Pozostałe podmioty powiązane	4 432	12 022	383	-
Razem zakupy pochodzące od jednostek powiązanych	63 885	24 850	34 408	1 331

Należności od jednostek powiązanych	31.12.2017	31.12.2016
Jednostka dominująca	1 991	885
Jednostki zależne	82 532	68 272
Wspólne przedsięwzięcia	700	2 051
Pozostałe podmioty powiązane	42 744	6 280
Razem należności od jednostek powiązanych	127 967	77 488

Odpisy aktualizujące wartość należności od jednostek powiązanych	01.01.2017 - 31.12.2017	01.01.2016 - 31.12.2016
Stan na początek okresu	(13)	-
Zwiększenia - odpis utworzony w ciężar wyniku finansowego	(165)	(21)
Rozwiązanie - odpis odwrócony jako uznanie wyniku finansowego	112	8
Wykorzystanie	-	-
Stan na koniec okresu	(66)	(13)

Zobowiązania wobec jednostek powiązanych	31.12.2017	31.12.2016
Jednostka dominująca	2 294	2 947
Jednostki zależne	18 284	11 779
Wspólne przedsięwzięcia	725	3 080
Pozostałe podmioty powiązane	4 868	6 501
Razem zobowiązania wobec jednostek powiązanych	26 171	24 307

Gwarancje i poręczenia udzielone jednostkom powiązanym	31.12.2017	31.12.2016
Jednostce dominującej	1 100 000	1 100 000
Razem udzielone jednostkom powiązanym gwarancje i poręczenia	1 100 000	1 100 000

Prezentowane w tabeli „Należności od podmiotów powiązanych” dane obejmują zarówno należności z tytułu dostaw i usług jak i inne należności, w szczególności należności z tytułu udzielonych tym podmiotom pożyczek. W sprawozdaniu z sytuacji finansowej udzielone pożyczki prezentowane są w pozycji „Pozostałe aktywa finansowe”.

Warunki udzielonych gwarancji i poręczeń zostały przedstawione w nocy 41.7.

Istotne transakcje z podmiotami kontrolowanymi przez Skarb Państwa dotyczą głównie dostaw surowców gazu ziemnego, benzenu i siarki, energii elektrycznej, węgla i praw majątkowych.

Głównym dostawcą gazu ziemnego dla Spółki jest Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A. Zakup gazu ziemnego odbywa się w oparciu o zapisy umowy oraz zatwierdzoną przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki Taryfę dla paliw gazowych. W bieżącym roku obrotowym wartość netto transakcji zakupu wyniosła ponad 845 603 tysięcy złotych (w analogicznym okresie roku poprzedniego 445 789 tysięcy złotych).

Zakup energii elektrycznej, węgla i praw majątkowych dokonywany jest od podmiotów Grupy Kapitałowej PGE S.A. oraz ENEA S.A. Zakup odbywa się na warunkach rynkowych. W bieżącym roku obrotowym wartość netto transakcji zakupu od Grupy Kapitałowej PGE S.A. i ENEA S.A. wyniosła odpowiednio 124 650 tysięcy złotych i 148 933 tysięcy złotych (w roku 2016 odpowiednio 107 074 tysięcy złotych i 143 420 tysięcy złotych).

Zakup benzenu i siarki z PKN Orlen S.A. realizowany jest na podstawie umów zawartych na warunkach rynkowych. W bieżącym roku obrotowym wartość netto transakcji zakupu od PKN Orlen S.A. wyniosła ponad 157 990 tysiące złotych (w roku 2016 odpowiednio 112 440 tysiące złotych).

42.1. Warunki transakcji z podmiotami powiązanymi

Warunki istotnych transakcji zawartych w okresie sprawozdawczym z podmiotami powiązanymi nie odbiegają od zwyczajowo przyjętych w obrocie gospodarczym.

42.2. Transakcje z udziałem członków Zarządu i Rady Nadzorczej

Transakcje z udziałem członków Zarządu i Rady Nadzorczej wynikają głównie z pełnionych przez osoby powołane do tych organów funkcji oraz zawartych umów, a ich warunki nie odbiegają od zwyczajowo przyjętych.

42.3. Wynagrodzenie Zarządu i Rady Nadzorczej

Zarząd

Świadczenia krótkoterminowe

01.01.2017 - 31.12.2017					
Zarząd	Wynagrodzenia	Nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalne	Świadczenia z tytułu rozwiązania/zmiany stosunku pracy	Wynagrodzenia z tytułu pełnienia funkcji w organach powiązanych	Nagroda roczna
Jacek Janiszek	660	-	29	-	171
Krzysztof Homenda	553	-	14	20	140
Izabela Świderek	307	-	-	-	-
Paweł Owczarski	302	-	-	17	-
Andrzej Skwarek	389	-	-	-	82
Mariusz Bober	-	-	-	-	-
Zbigniew Gagat	111	-	210	-	114
Razem	2 322	-	253	37	507

01.01.2016 - 31.12.2016					
Zarząd	Wynagrodzenia	Nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalne	Świadczenia z tytułu rozwiązania/zmiany stosunku pracy	Wynagrodzenia z tytułu pełnienia funkcji w organach powiązanych	Nagroda roczna
Jacek Janiszek	451	-	-	-	-
Krzysztof Homenda	339	-	-	38	-
Andrzej Skwarek	395	-	-	-	-
Mariusz Bober	-	-	-	707	-
Zbigniew Gagat	503	-	-	-	-
Marian Rybak	717	65	65	415	-
Wojciech Kozak	273	-	-	-	-
Zenon Pokojski	611	-	-	-	-
Razem	3 289	65	65	1 160	-

Podane powyżej wynagrodzenia i świadczenia są kwotami należnymi z tytułu pełnionych funkcji we wskazanych okresach. Wynagrodzenia i świadczenia wypłacane są zgodnie z warunkami określonymi w zawartych umowach. W kwietniu 2017 roku zmienione zostały zasady zatrudniania i wynagradzania Członków Zarządu Spółki. Dotychczasowe umowy o pracę zostały zastąpione umowami cywilnoprawnymi.

Według aktualnie obowiązujących umów wynagrodzenie z tytułu pełnienia funkcji w Zarządzie Spółki obejmuje również wynagrodzenie za pełnienie funkcji Członka Zarządu lub Członka Rady Nadzorczej w spółce zależnej Grupy Kapitałowej Spółki Grupa Azoty S.A.

Wykazane wynagrodzenia z tytułu pełnienia funkcji w organach podmiotów powiązanych obejmuje wynagrodzenie z tytułu pełnienia funkcji w Zarządzie jednostki dominującej wyższego szczebla w latach ubiegłych, w tym wypłaconą nagrodę roczną za 2015 rok oraz odprawę z tytułu odwołania z funkcji Członka Zarządu i rozwiązania umowy, w 2017 roku zaś wynagrodzenie z tytułu pełnienia funkcji Prezesa Zarządu w spółce zależnej. W pozycji tej wykazano również wynagrodzenie z tytułu pełnienia funkcji w Radzie Nadzorczej podmiotu powiązanego.

W ramach wynagrodzeń wykazano świadczenia dodatkowe oraz ekwiwalent za niewykorzystany urlop wypłacony w związku z rozwiązaniem stosunku pracy.

Nagroda roczna, zgodnie z przyjętym Regulaminem, przyznawana jest przez Radę Nadzorczą w oparciu o stopień realizacji wyznaczonych celów. W bieżącym roku obrotowym Rada Nadzorcza podjęła decyzję w sprawie przyznania Zarządowi Spółki nagrody rocznej za realizację celów w 2016 roku. Wypłata nagrody nastąpiła z utworzonej na ten cel rezerwy. W ciężar wyniku finansowego bieżącego roku została utworzona rezerwa na nagrodę roczną za 2017 rok w kwocie 2 766 tysięcy złotych.

W związku ze zmienionymi w 2017 roku zasadami wynagradzania, Członkom Zarządu Spółki nie przysługują nagrody jubileuszowe, odprawy emerytalne i rentowe oraz spadkobiercom odprawy pośmiertne (na dzień 31 grudnia 2016 roku krótkoterminowe świadczenia wyniosły odpowiednio 15 tysięcy złotych). Kwoty świadczeń na dzień 31 grudnia 2016 roku zostały ustalone przez aktuarusza oraz ujęte i zaprezentowane w zobowiązaniach z tytułu świadczeń pracowniczych.

Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy/umowy cywilnoprawnej

W związku ze zmienionymi w 2017 roku przyjętymi zasadami wynagradzania na dzień 31 grudnia 2017 roku Członkom Zarządu Spółki nie przysługują potencjalne świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy tj.: odprawy z tytułu przejścia na emeryturę lub rentę. Na dzień 31 grudnia 2016 roku wartość potencjalnych odpraw z tytułu przejścia na emeryturę lub rentę wyniosła odpowiednio 205 tysięcy złotych.

Świadczenia po okresie zatrudnienia

Potencjalne świadczenia po okresie zatrudnienia stanowią świadczenia z tytułu umowy o zakazie konkurencji. Na dzień 31 grudnia 2017 roku świadczenia z tytułu zakazu konkurencji nie występują (na dzień 31 grudnia 2016 roku wynosiły 615 tysięcy złotych).

Pozostałe świadczenia długoterminowe

Członkom Zarządu Spółki na dzień 31 grudnia 2017 roku nie przysługują nagrody jubileuszowe oraz spadkobiercom odprawy pośmiertne. Na dzień 31 grudnia 2016 roku długoterminowe świadczenia z tych tytułów wyniosły odpowiednio 94 tysiące złotych. Kwoty tych świadczeń zostały ustalone przez aktuarusza i zostały ujęte i zaprezentowane w zobowiązaniach z tytułu świadczeń pracowniczych.

Płatności na bazie akcji

W Spółce nie funkcjonują programy zakładające płatności na bazie akcji (programy akcji pracowniczych).

Rada Nadzorcza

Rada Nadzorcza	01.01.2017 - 31.12.2017	01.01.2016 - 31.12.2016
Jacek Nieścior	88	12
Maciej Marzec	49	-
Wiktor Cwynar	46	-
Krzysztof Bednarz	46	-
Grzegorz Mandziarz */	46	-
Jacek Wójtowicz */	79	78
Janusz Cendrowski	11	68
Ignacy Chwesiuk	32	56
Paweł Mortas	24	-
Leszek Lewicki	10	56
Jakub Troszyński	-	48
Cezary Możeński	-	19
Jerzy Koziaara	-	18
Andrzej Bartuzi */	32	72
Andrzej Skolmowski	-	16
Łączna kwota wynagrodzenia	463	443

*/ przedstawiciel załogi w Radzie Nadzorczej, podano wynagrodzenie z tytułu pełnienia funkcji w Radzie

Podane powyżej wynagrodzenia są kwotami należnymi z tytułu pełnionych funkcji we wskazanych okresach. Oprócz w/w wynagrodzeń Członkom Rady Nadzorczej przysługuje zwrot kosztów dojazdu na spotkania. Łączna kwota świadczeń wypłaconych z tego tytułu wyniosła w 2017 roku 19 tysięcy złotych. Wynagrodzenia i świadczenia wypłacane są zgodnie z obowiązującymi w Spółce regulacjami.

43. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym

Zarządzanie ryzykiem finansowym ma na celu zapewnianie płynności finansowej oraz stabilizacji przepływów pieniężnych, ograniczenie zmienności wyniku finansowego, minimalizację odchyleń od założonych w budżecie, jak też wspieranie w procesie organizacji finansowania działalności.

Główne rodzaje ryzyka wynikającego z prowadzonej przez Spółkę działalności obejmują:

- ryzyko rynkowe, tj. ryzyko stopy procentowej, ryzyko walutowe, ryzyko cenowe,
- ryzyko płynności,
- ryzyko kredytowe.

Spółka monitoruje i zarządza każdym z tych rodzajów ryzyka – zasady te zostały w skrócie omówione poniżej. Spółka monitoruje również ryzyko cen rynkowych dotyczące posiadanych przez nią instrumentów finansowych.

43.1. Ryzyko stopy procentowej

Spółka narażona jest na ryzyko zmienności przepływów pieniężnych z tytułu zmian stóp procentowych wynikające z otrzymanych kredytów i pożyczek, dla których odsetki liczone są na bazie zmiennej stopy procentowej, przejętych i udzielonych pożyczek o zmiennej stopie procentowej oraz posiadania wolnych

środków pieniężnych, których lokowanie odbywa się w oparciu o stałe w okresie trwania lokaty stopy procentowe, co powoduje zmniejszenie zysków z inwestycji w sytuacji spadku stóp procentowych.

W okresie sprawozdawczym występujące zarówno aktywa jak i zobowiązania oprocentowane według stopy zmiennej w części równoważyły ryzyko wynikające ze zmian stóp procentowych. Spółka nie stosowała zabezpieczeń stóp procentowych. W Spółce funkcjonuje procedura zarządzania ryzykiem stopy procentowej, w ramach której monitorowany jest stopień narażenia Spółki na ryzyko stopy procentowej. W roku 2017 nie zaistniały przesłanki wymagające zawierania transakcji zabezpieczających przed ryzykiem stopy procentowej.

W poniższej tabeli przedstawiona została wartość bilansowa instrumentów finansowych Spółki narażonych na ryzyko stopy procentowej, w podziale na poszczególne kategorie wiekowe.

Oprocentowanie stałe	31.12.2017				Ogółem
	<1rok	1–2 lat	2-5 lat	>5 lat	
Aktywa gotówkowe	394 921	-	-	-	394 921
Ekspozycja netto	394 921	-	-	-	394 921

Oprocentowanie zmienne	31.12.2017				Ogółem
	<1rok	1–2 lat	2-5 lat	>5 lat	
Aktywa gotówkowe	259 684	-	-	-	259 684
Pożyczki udzielone	-	-	14 200	11 852	26 052
Ekspozycja netto	259 684	-	14 200	11 852	285 736

Oprocentowanie stałe	31.12.2016				Ogółem
	<1rok	1–2 lat	2-5 lat	>5 lat	
Aktywa gotówkowe	624 907	-	-	-	624 907
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu	(18)	-	-	-	(18)
Ekspozycja netto	624 889	-	-	-	624 889

Oprocentowanie zmienne	31.12.2016				Ogółem
	<1rok	1–2 lat	2-5 lat	>5 lat	
Aktywa gotówkowe	68 920	-	-	-	68 920
Pożyczki udzielone	23 986	7 584	23 260	200	55 030
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu	(363)	-	-	-	(363)
Ekspozycja netto	92 543	7 584	23 260	200	123 587

43.2. Ryzyko walutowe

Spółka jest w istotnym stopniu narażona na ryzyko zmienności kursów walutowych z uwagi na znaczącą sprzedaż produktów w walucie obcej oraz ponoszenie większości kosztów wytworzenia w walucie krajowej. Ryzyko walutowe wiąże się głównie ze zmianami poziomu kursu USD oraz EUR.

Zarządzanie ryzykiem walutowym oparte jest na polityce i celach wyznaczonych przez Zarząd Spółki, realizowanych przez Komitet Ryzyka Walutowego. Obejmuje ono identyfikację i monitoring ekspozycji na ryzyko oraz zabezpieczanie i pomiar efektywności stosowanych zabezpieczeń.

Spółka zarządza ryzykiem walutowym stosując hedging naturalny oraz pochodne instrumenty finansowe. W rezultacie, Spółka podejmuje działania zabezpieczające przed gwałtowną aprecjacją złotego względem walut obcych. Spółka stosuje głównie instrumenty typu kontrakty forward.

Ekspozycje walutowe należności handlowych i pozostałych wykazano w wartościach netto.

w tysiącach złotych

Poziom zabezpieczenia ekspozycji walutowych przedstawiony został w nocie 32.

	31.12.2017			31.12.2016		
	Waluta	zł	%	Waluta	zł	%
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty w zł	168 963	168 963	40%	78 139	78 139	55%
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty w EUR	31 687	132 164	31%	11 065	48 950	35%
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty w USD	34 569	120 345	29%	3 511	14 672	10%
		421 472			141 761	
	31.12.2017			31.12.2016		
	Waluta	zł	%	Waluta	zł	%
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe w zł	125 562	125 562	44%	121 048	121 048	42%
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe w EUR	30 530	127 339	45%	20 233	89 509	31%
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe w USD	8 695	30 270	11%	18 551	77 527	27%
		283 171			288 084	
	31.12.2017			31.12.2016		
	Waluta	zł	%	Waluta	zł	%
Pozostałe aktywa finansowe w zł	259 185	259 185	100%	607 096	607 096	100%
		259 185			607 096	
	31.12.2017			31.12.2016		
	Waluta	zł	%	Waluta	zł	%
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe w zł	(387 892)	(387 892)	74%	(275 267)	(275 267)	81%
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe w EUR	(32 548)	(135 753)	26%	(14 283)	(63 189)	19%
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe w USD	(341)	(1 187)	0%	(395)	(1 650)	0%
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe w GBP	(31)	(146)	0%	(42)	(215)	0%
		(524 978)			(340 321)	
	31.12.2017			31.12.2016		
	Waluta	zł	%	Waluta	zł	%
Pozostałe zobowiązania finansowe w zł	-	-	0%	(381)	(381)	100%
		-			(381)	
	31.12.2017			31.12.2016		
	Waluta	zł	%	Waluta	zł	%
łącznie ekspozycja w walutach obcych						
EUR	29 669	123 750	45%	17 015	75 270	45%
USD	42 923	149 428	55%	21 667	90 549	55%
GBP	(31)	(146)	0%	(42)	(215)	0%
		273 032			165 604	

43.3. Analiza wrażliwości na ryzyko rynkowe

Potencjalnie możliwe zmiany w zakresie ryzyka rynkowego Spółka oszacowała następująco:

- 1,0% zmiana w zakresie stopy procentowej zł (wzrost lub spadek stopy procentowej),
- 0,25% zmiana w zakresie stopy procentowej USD (wzrost lub spadek stopy procentowej),
- 0,25% zmiana w zakresie stopy procentowej EUR (wzrost lub spadek stopy procentowej),
- 0,25% zmiana w zakresie stopy procentowej GBP (wzrost lub spadek stopy procentowej),
- 10% zmiana kursu walutowego zł/USD (wzrost lub spadek kursu walutowego),
- 10% zmiana kursu walutowego zł/EUR (wzrost lub spadek kursu walutowego),
- 10% zmiana kursu walutowego zł/GBP (wzrost lub spadek kursu walutowego).

Wartości wykazane w analizie wrażliwości stanowią sumę wartości ustalonych dla poszczególnych walut. Zostały one ustalone w ujęciu rocznym.

Wpływ potencjalnie możliwych zmian na wynik finansowy i kapitał Spółki przedstawia poniższa tabela:

31.12.2017	Wartość pozycji	Ryzyko stopy procentowej				Ryzyko walutowe			
		wpływ na wynik		wpływ na inne całkowite dochody		wpływ na wynik		wpływ na inne całkowite dochody	
		+ 100 pb w zł	- 100 pb w zł	+ 100 pb w zł	- 100 pb w zł	+ 10%	- 10%	+ 10%	- 10%
		+ 25 pb w USD	- 25 pb w USD	+ 25 pb w USD	- 25 pb w USD				
		+ 25 pb w EUR	- 25 pb w EUR	+ 25 pb w EUR	- 25 pb w EUR				
		+ 25 pb w GBP	- 25 pb w GBP	+ 25 pb w GBP	- 25 pb w GBP				
Aktywa długoterminowe	26 276	261	(261)	-	-	-	-	-	-
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	224	-	-	-	-	-	-	-	-
Pozostałe aktywa finansowe	26 052	261	(261)	-	-	-	-	-	-
Aktywa krótkoterminowe	938 600	572	(571)	-	-	37 453	(37 453)	-	-
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	282 947	-	-	-	-	15 761	(15 761)	-	-
Środki pieniężne w banku	58 218	-	-	-	-	5 205	(5 205)	-	-
Lokaty bankowe do 3 miesięcy	292 587	573	(573)	-	-	20 046	(20 046)	-	-
Inne środki pieniężne	70 667	-	-	-	-	-	-	-	-
Pozostałe aktywa finansowe	233 133	130	(130)	-	-	-	-	-	-
Pochodne instrumenty finansowe	1 048	(131)	132	-	-	(3 559)	3 559	-	-
Wpływ na aktywa finansowe przed opodatkowaniem		833	(832)	-	-	37 453	(37 453)	-	-
Podatek (19%)		(158)	158	-	-	(7 116)	7 116	-	-
Wpływ na aktywa finansowe po opodatkowaniu		675	(674)	-	-	30 337	(30 337)	-	-
Zobowiązania długoterminowe	1 708	-	-	-	-	-	-	-	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	1 708	-	-	-	-	-	-	-	-
Zobowiązania krótkoterminowe	523 270	-	-	-	-	(13 709)	13 709	-	-
Pozostałe zobowiązania finansowe	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	523 270	-	-	-	-	(13 709)	13 709	-	-
Pochodne instrumenty finansowe	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Wpływ na zobowiązania finansowe przed opodatkowaniem		-	-	-	-	(13 709)	13 709	-	-
Podatek (19%)		-	-	-	-	2 605	(2 605)	-	-
Wpływ na zobowiązania finansowe po opodatkowaniu		-	-	-	-	(11 104)	11 104	-	-
Razem zwiększenie/(zmniejszenie)		675	(674)	-	-	19 233	(19 233)	-	-

w tysiącach złotych

31.12.2016	Wartość pozycji	Ryzyko stopy procentowej				Ryzyko walutowe			
		wpływ na wynik		wpływ na inne całkowite dochody		wpływ na wynik		wpływ na inne całkowite dochody	
		+ 100 pb w zł	- 100 pb w zł	+ 100 pb w zł	- 100 pb w zł	+ 10%	- 10%	+ 10%	- 10%
		+ 25 pb w USD	- 25 pb w USD	+ 25 pb w USD	- 25 pb w USD				
		+ 25 pb w EUR	- 25 pb w EUR	+ 25 pb w EUR	- 25 pb w EUR				
		+ 25 pb w GBP	- 25 pb w GBP	+ 25 pb w GBP	- 25 pb w GBP				
Aktywa długoterminowe	32 472	310	(310)	-	-	-	-	-	-
Udziały i akcje	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	1 428	-	-	-	-	-	-	-	-
Pozostałe aktywa finansowe	31 044	310	(310)	-	-	-	-	-	-
Aktywa krótkoterminowe	1 008 986	(293)	301	-	-	10 594	(10 594)	-	-
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	286 656	-	-	-	-	16 704	(16 704)	-	-
Środki pieniężne w banku	40 911	-	-	-	-	4 974	(4 974)	-	-
Lokaty bankowe do 3 miesięcy	48 643	116	(116)	-	-	2 535	(2 535)	-	-
Inne środki pieniężne	52 207	-	-	-	-	-	-	-	-
Pozostałe aktywa finansowe	576 052	354	(354)	-	-	-	-	-	-
Pochodne instrumenty finansowe	4 517	(763)	771	-	-	(13 619)	13 619	-	-
Wpływ na aktywa finansowe przed opodatkowaniem		17	(9)	-	-	10 594	(10 594)	-	-
Podatek (19%)		(3)	2	-	-	(2 013)	2 013	-	-
Wpływ na aktywa finansowe po opodatkowaniu		14	(7)	-	-	8 581	(8 581)	-	-
Zobowiązania długoterminowe	2 174	-	-	-	-	-	-	-	-
Pozostałe zobowiązania finansowe	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	2 174	-	-	-	-	-	-	-	-
Zobowiązania krótkoterminowe	345 154	(1 017)	1 028	-	-	(26 832)	26 832	-	-
Pozostałe zobowiązania finansowe	381	(3)	3	-	-	-	-	-	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	338 147	-	-	-	-	(6 506)	6 506	-	-
Pochodne instrumenty finansowe	6 626	(1 014)	1 025	-	-	(20 326)	20 326	-	-
Wpływ na zobowiązania finansowe przed opodatkowaniem		(1 017)	1 028	-	-	(26 832)	26 832	-	-
Podatek (19%)		193	(195)	-	-	5 098	(5 098)	-	-
Wpływ na zobowiązania finansowe po opodatkowaniu		(824)	833	-	-	(21 734)	21 734	-	-
Razem zwiększenie/(zmniejszenie)		(810)	826	-	-	(13 153)	13 153	-	-

43.4. Ryzyko cenowe

Spółka nie jest narażona na istotne inne ryzyko cenowe związane z instrumentami finansowymi natomiast występuje ryzyko cenowe zarówno cen produktów Spółki jak i surowców oraz praw majątkowych.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku Spółka posiadała kontrakty futures i forward na zakup praw do emisji CO₂ z dostawą na grudzień 2018 roku i grudzień 2019 roku. Podpisane kontrakty umożliwią Spółce zakup praw do emisji CO₂ w ilości 272 000 t w 2018 roku i 75 000 t w 2019 roku po cenie poniżej 5 EUR, przy cenie rynkowej na dzień bilansowy wynoszącej 8,18 EUR.

43.5. Ryzyko kredytowe

Spółka jest narażona na ryzyko kredytowe rozumiane jako ryzyko związane z niewywiązaniem się wierzycieli Spółki ze swoich zobowiązań wobec Spółki, czym spowodują poniesienie strat przez Spółkę. Maksymalne narażenie na ryzyko kredytowe zostało oszacowane jako wartość bilansowa wierzytelności, tj. po uwzględnieniu odpisu aktualizującego wartość wierzytelności.

Struktura wiekowa należności finansowych oraz pozostałych aktywów finansowych	Wartość bilansowa	Pozycje nieprzeterminowane, które nie utraciły wartości	Pozycje przeterminowane, które nie utraciły wartości				
			<30 dni	31-90 dni	91-180 dni	181-365 dni	>365 dni
Należności z tytułu dostaw i usług	281 325	278 808	1 561	43	5	-	908
Pozostałe należności finansowe	1 846	1 846	-	-	-	-	-
Pozostałe aktywa finansowe	259 185	259 185	-	-	-	-	-

Struktura wiekowa należności finansowych oraz pozostałych aktywów finansowych	Wartość bilansowa	Pozycje nieprzeterminowane, które nie utraciły wartości	Pozycje przeterminowane, które nie utraciły wartości				
			<30 dni	31-90 dni	91-180 dni	181-365 dni	>365 dni
Należności z tytułu dostaw i usług	286 034	277 207	6 815	862	-	865	285
Pozostałe należności finansowe	2 050	2 050	-	-	-	-	-
Pozostałe aktywa finansowe	607 096	602 672	632	1 264	1 896	632	-

Spółka prowadzi politykę zabezpieczania należności handlowych wynikających z podpisanych umów handlowych, monitoring spływu należności oraz windykację należności przeterminowanych. W celu zabezpieczenia przed ryzykiem kredytowym w Spółce wdrożono Politykę zarządzania kredytem kupieckim.

W przypadku transakcji sprzedaży realizowanej z odroczonym terminem płatności, Spółka prowadzi działania zmierzające do ograniczenia ryzyka kredytowego i strat jakie Spółka mogłaby ponieść w przypadku niewywiązania się dłużników ze swoich zobowiązań wobec Spółki. Zgodnie z przyjętą Polityką zarządzania kredytem kupieckim Spółka:

- samodzielnie oraz we współpracy z podmiotami zewnętrznymi pozyskuje informacje o swoich kontrahentach,
- na bieżąco analizuje ich sytuację finansową oraz ocenia zdolność kredytową,
- przyznaje kontrahentom limity kredytu kupieckiego,
- stale monitoruje należności oraz moralność płatniczą kontrahentów,
- prowadzi polubowną oraz sądową windykację należności.

Spółka prowadzi działania zmierzające do zabezpieczenia należności. W tym celu wykorzystywane są m.in. hipoteki kaucyjne, gwarancje/blokady bankowe, weksle, zastawy, poręczenia oraz zabezpieczenie w postaci ubezpieczenia należności. Ubezpieczeniem objęte są należności (z wyjątkiem transakcji realizowanych w ramach gwarancji bankowych, akredytyw lub awalu) od:

- odbiorców melaminy, kaprolaktamu oraz innych produktów;
- wybranych kontrahentów zagranicznych wynikające ze sprzedaży PULAN® (saletra amonowa), RSM®, RSM®S, PULREA® (mocznik), PULSAR® (siarczan amonu), Pułaska®, Pułagran®, Pulgran®S, kwasu azotowego oraz przedgonu alkoholowego i PUC-C;
- kontrahentów zagranicznych wynikające ze sprzedaży NOXY®, amoniaku, nadtlenu wodoru, dwutlenku węgla, wodoru, kwasu azotowego i COOLANT® (suchego lodu);
- elektrociepłowni, elektrowni, cementowni, spalarni śmieci oraz oczyszczalni ścieków wynikające ze sprzedaży LIKAM® (wody amoniakalnej), NOXY®, PULNOX®;

- kontrahentów krajowych wynikające ze sprzedaży mocznika na cele techniczne, sprzedaży amoniaku, nadtlenu wodoru, dwutlenku węgla wodoru kwasu azotowego, COOLANT® (suchego lodu).

Spółka w rozliczeniach wykorzystuje również akredytywy.

Wartość zabezpieczonych oraz objętych ubezpieczeniem należności z tytułu dostaw i usług brutto na dzień 31 grudnia 2017 roku wynosiła 220 228 tysięcy złotych, co stanowi około 71,1 %.

W ocenie Zarządu, w Spółce występuje znaczna koncentracja ryzyka kredytowego mimo, że Spółka posiada wielu odbiorców. Udział 10 największych dłużników z tytułu dostaw i usług w całości należności z tytułu dostaw i usług netto na koniec okresu sprawozdawczego wyniósł około 35,3 %.

Ryzyko kredytowe związane z depozytami bankowymi, instrumentami pochodnymi Spółka uznaje za nieistotne, ponieważ transakcje zostały zawarte z instytucjami o ugruntowanej pozycji finansowej. W zakresie lokowania nadwyżek środków pieniężnych Spółka współpracuje z instytucjami finansowymi o ratingu inwestycyjnym.

Ryzyko kredytowe związane z przejętymi i udzielonymi pożyczkami Spółka ogranicza poprzez pozyskane zabezpieczenia w postaci hipotek, zastawów, pełnomocnictwa do rachunków bankowych oraz cesji praw z polis ubezpieczeniowych majątku objętego zabezpieczeniem. Warunki zawartych umów przewidują zabezpieczenia do wysokości 120% kwoty udzielonej pożyczki.

Uwzględniając powyższe, w ocenie Zarządu Spółki, ryzyko kredytowe zostało ujęte w jednostkowym sprawozdaniu finansowym poprzez utworzenie odpisów aktualizujących. Zmiana stanu odpisów aktualizujących wartość należności finansowych jest następująca:

Wyszczególnienie	31.12.2017	31.12.2016
Stan na początek okresu	(28 232)	(27 369)
Odpis utworzony w ciężar kosztów sprzedaży	(503)	(446)
Odpis odwrócony w kosztach sprzedaży	388	207
Odpis utworzony w ciężar kosztów finansowych	(913)	(813)
Odpis odwrócony w przychody finansowe	286	105
Odpis utworzony w ciężar pozostałych kosztów operacyjnych	(233)	(188)
Odpis odwrócony w pozostałe przychody operacyjne	31	106
Wykorzystanie	66	166
Stan na koniec okresu	(29 110)	(28 232)

43.6. Ryzyko płynności

Spółka jest narażona na ryzyko utraty płynności, rozumiane jako ryzyko utraty zdolności do regulowania zobowiązań w określonych terminach. Ryzyko wynika z potencjalnego ograniczenia dostępu do rynków finansowych, co może skutkować brakiem możliwości pozyskania nowego finansowania lub refinansowania swojego zadłużenia.

Spółka zarządza płynnością poprzez utrzymanie odpowiedniego do skali prowadzonej działalności stanu gotówki oraz utrzymuje otwarte linie kredytowe stanowiące rezerwę płynności.

Lokowanie wolnych środków pieniężnych dostosowywane jest do cyklu płatności zobowiązań. Zawieranie transakcji o dłuższym terminie zapadalności wymaga zgody na odpowiednim poziomie kompetencyjnym.

W ocenie Zarządu Spółki, znaczna wartość środków pieniężnych na dzień 31 grudnia 2017 roku (noty 31 i 33), dostępne linie kredytowe (nota 37) oraz dobra kondycja finansowa Spółki powodują, że ryzyko utraty płynności należy ocenić jako nieznaczne.

Analiza zobowiązań finansowych w przedziałach czasowych przedstawiona została poniżej. Przedstawione kwoty stanowią maksymalną ekspozycję Spółki na ryzyko.

Struktura wiekowa zobowiązań finansowych	Wartość bilansowa zobowiązań	Suma przepływów nominalnych	Zobowiązania wymagalne w okresie				powyżej 365 (patrz tabela poniżej)
			do 30 dni	od 31 do 90 dni	od 91 do 180 dni	od 181 do 365 dni	
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	469 372	469 372	399 558	66 261	-	2 042	1 511
Inne	55 606	55 606	55 385	-	-	24	197
Razem	524 978	524 978	454 943	66 261	-	2 066	1 708

Zobowiązania wymagalne powyżej 365 dni	1-2 lat	2-3 lat	3-4 lat	4-5 lat	>5 lat	Ogółem
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	507	1 004	-	-	-	1 511
Inne	32	165	-	-	-	197
Razem	539	1 169	-	-	-	1 708

Struktura wiekowa zobowiązań finansowych	Wartość bilansowa zobowiązań	Suma przepływów nominalnych	Zobowiązania wymagalne w okresie				powyżej 365 (patrz tabela poniżej)
			do 30 dni	od 31 do 90 dni	od 91 do 180 dni	od 181 do 365 dni	
Pozostałe zobowiązania finansowe	381	388	78	111	193	6	-
Pochodne instrumenty finansowe	6 626	6 626	654	1 885	1 564	2 523	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	280 299	280 299	227 257	49 583	-	1 331	2 128
Inne	60 022	60 022	59 976	-	-	-	46
Razem	347 328	347 335	287 965	51 579	1 757	3 860	2 174

Zobowiązania wymagalne powyżej 365 dni	1-2 lat	2-3 lat	3-4 lat	4-5 lat	>5 lat	Ogółem
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	659	493	976	-	-	2 128
Inne	30	10	6	-	-	46
Razem	689	503	982	-	-	2 174

Wartość bilansowa zobowiązań wymagalnych a niezapłaconych	31.12.2017	31.12.2016
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	100	695
Razem wartość zobowiązań wymagalnych a niezapłaconych	100	695

44. Zarządzanie kapitałem

Spółka zarządza kapitałem w celu zachowania zdolności do kontynuowania działalności z uwzględnieniem realizacji planowanych inwestycji, tak aby mogła generować zwrot dla akcjonariuszy oraz przynosić korzyści pozostałym interesariuszom. Zgodnie z praktyką rynkową Spółka monitoruje wskaźnik kapitału własnego oraz wskaźnik kredyty, pożyczki i inne źródła finansowania/EBITDA.

Wskaźnik kapitału własnego obliczany jest jako stosunek wartości netto aktywów (kapitał własny) do sumy bilansowej.

Wskaźnik kredyty, pożyczki i inne źródła finansowania/EBITDA jest obliczany jako stosunek kredytów, pożyczek i innych źródeł finansowania do EBITDA. Kredyty, pożyczki i inne źródła finansowania oznaczają łączną kwotę zobowiązań z tytułu kredytów, pożyczek i leasingu, natomiast EBITDA jest to zysk z działalności operacyjnej po dodaniu amortyzacji.

w tysiącach złotych

Wyszczególnienie	31.12.2017	31.12.2016
Kapitał własny	3 168 353	3 052 045
Suma bilansowa	4 102 884	3 806 838
Wskaźnik kapitału własnego	77,2%	80,2%
Zysk z działalności operacyjnej	351 297	328 990
Amortyzacja	176 765	167 970
EBITDA	528 062	496 960
Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek	-	-
Pozostałe zobowiązania finansowe	-	381
Wskaźnik: Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek oraz innych źródeł finansowania/EBITDA	0,00%	0,08%

45. Instrumenty finansowe

Poniższa tabela przedstawia porównanie wartości bilansowych i wartości godziwych instrumentów finansowych Spółki w podziale na poszczególne kategorie aktywów i pasywów.

Wyszczególnienie	31.12.2017		Klasyfikacja instrumentów finansowych					
	Wartość godziwa	Wartość księgowa	wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy		wyceniane w wartości godziwej ze zmianami w kapitale		wyceniane w zamortyzowanym koszcie	
			wyznaczone przy początkowym ujęciu	przeznaczone do obrotu	dostępne do sprzedaży	rachunkowość zabezpieczeń	pożyczki i należności	utrzymywane do terminu wymagalności
Aktywa długoterminowe	26 276	26 276	-	-	-	-	26 276	-
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	224	224	-	-	-	-	224	-
Pozostałe aktywa finansowe	26 052	26 052	-	-	-	-	26 052	-
Aktywa krótkoterminowe	938 600	938 600	-	1 048	-	-	937 552	-
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	282 947	282 947	-	-	-	-	282 947	-
Środki pieniężne w banku	58 218	58 218	-	-	-	-	58 218	-
Lokaty bankowe do 3 miesięcy	292 587	292 587	-	-	-	-	292 587	-
Inne środki pieniężne	70 667	70 667	-	-	-	-	70 667	-
Pozostałe aktywa finansowe	233 133	233 133	-	-	-	-	233 133	-
Pochodne instrumenty finansowe	1 048	1 048	-	1 048	-	-	-	-
Razem	964 876	964 876	-	1 048	-	-	963 828	-

Wyszczególnienie	31.12.2017		Klasyfikacja instrumentów finansowych			
	Wartość godziwa	Wartość księgowa	wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy		wyceniane w zamortyzowanym koszcie	wyceniane w wartości godziwej ze zmianami w kapitale
			wyznaczone przy początkowym ujęciu	przeznaczone do obrotu		rachunkowość zabezpieczeń
Zobowiązania długoterminowe	1 708	1 708	-	-	1 708	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	1 708	1 708	-	-	1 708	-
Zobowiązania krótkoterminowe	523 270	523 270	-	-	523 270	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	523 270	523 270	-	-	523 270	-
Razem	524 978	524 978	-	-	524 978	-

w tysiącach złotych

Wyszczególnienie	31.12.2016		wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy		Klasyfikacja instrumentów finansowych wyceniane w wartości godziwej ze zmianami w kapitale			wyceniane w zamortyzowanym koszcie	
	Wartość godziwa	Wartość księgowa	wyznaczone przy początkowym ujęciu	przeznaczone do obrotu	dostępne do sprzedaży	rachunkowość zabezpieczeń	pożyczki i należności	utrzymywane do terminu wymagalności	
Aktywa długoterminowe	32 472	32 472	-	-	-	-	32 472	-	
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	1 428	1 428	-	-	-	-	1 428	-	
Pozostałe aktywa finansowe	31 044	31 044	-	-	-	-	31 044	-	
Aktywa krótkoterminowe	1 008 986	1 008 986	-	4 517	-	-	1 004 469	-	
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	286 656	286 656	-	-	-	-	286 656	-	
Środki pieniężne w banku	40 911	40 911	-	-	-	-	40 911	-	
Lokaty bankowe do 3 miesięcy	48 643	48 643	-	-	-	-	48 643	-	
Inne środki pieniężne	52 207	52 207	-	-	-	-	52 207	-	
Pozostałe aktywa finansowe	576 052	576 052	-	-	-	-	576 052	-	
Pochodne instrumenty finansowe	4 517	4 517	-	4 517	-	-	-	-	
Razem	1 041 458	1 041 458	-	4 517	-	-	1 036 941	-	

Wyszczególnienie	31.12.2016		wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy		Klasyfikacja instrumentów finansowych wyceniane w wartości godziwej ze zmianami w kapitale	
	Wartość godziwa	Wartość księgowa	wyznaczone przy początkowym ujęciu	przeznaczone do obrotu	wyceniane w	wyceniane w wartości godziwej
					zamortyzowanym koszcie	ze zmianami w kapitale
Zobowiązania długoterminowe	2 174	2 174	-	-	2 174	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	2 174	2 174	-	-	2 174	-
Zobowiązania krótkoterminowe	345 154	345 154	-	6 626	338 528	-
Pozostałe zobowiązania finansowe	381	381	-	-	381	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	338 147	338 147	-	-	338 147	-
Pochodne instrumenty finansowe	6 626	6 626	-	6 626	-	-
Razem	347 328	347 328	-	6 626	340 702	-

Wartość godziwa środków pieniężnych, krótkoterminowych lokat, należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych, zobowiązań z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych nie odbiega od wartości bilansowych głównie ze względu na krótki termin zapadalności. Wartość godziwa kontraktów forward jest ustalana na podstawie wyceny dokonywanej przez instytucje finansowe.

Spółka nie posiada instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody.

Instrumenty finansowe ujmowane w wartości godziwej w sprawozdaniu z sytuacji finansowej – hierarchia wartości godziwej.

31.12.2017

Kategorie instrumentów	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3
Pochodne instrumenty finansowe, w tym:			
Aktywa	-	1 048	-
Zyski/(Straty) z tytułu zmiany wartości razem	-	1 048	-

31.12.2016

Kategorie instrumentów	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3
Pochodne instrumenty finansowe, w tym:			
Aktywa	-	4 517	-
Zobowiązania	-	(6 626)	-
Zyski/(Straty) z tytułu zmiany wartości razem	-	(2 109)	-

w tysiącach złotych

Poziom 1 – cena notowana na aktywnym rynku dla tych samych składników aktywów lub zobowiązań,
Poziom 2 – wartości ustalone w oparciu o dane wejściowe inne niż notowane ceny poziomu 1,
które są pośrednio lub bezpośrednio możliwe do zaobserwowania,
Poziom 3 – wartości ustalone w oparciu o dane wejściowe, które nie opierają się na danych rynkowych
możliwych do zaobserwowania.

Aktywa i zobowiązania zakwalifikowane do poziomu 2 to pochodne instrumenty finansowe, których wycena opiera się na wyliczeniach instytucji finansowych, z którymi zawarto transakcje.

W roku 2017 oraz w roku porównywalnym nie miały miejsca przesunięcia pomiędzy poziomem 1 a poziomem 2 hierarchii wartości godziwej, ani też żaden z instrumentów nie został przesunięty z/do poziomu 3 hierarchii wartości godziwej.

Pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat ujęte w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w podziale na kategorie instrumentów finansowych:

Za okres od 01.01.2017 do 31.12.2017	Aktywa/zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	Pożyczki i należności	Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	Instrumenty zabezpieczające	Instrumenty finansowe ogółem
Przychody odsetkowe	-	-	-	11 419	160	-	11 579
Koszty odsetkowe	-	-	-	-	(108)	-	(108)
Zwijanie dyskonta dotyczącego instrumentów finansowych	-	-	-	-	(92)	-	(92)
Zyski/(straty) z tytułu różnic kursowych	-	-	-	(27 887)	3 001	-	(24 886)
Straty z tytułu utraty wartości	-	-	-	(786)	-	-	(786)
Odwroćenie strat z tytułu utraty wartości	-	-	-	425	-	-	425
Zyski z tytułu wyceny i realizacji instrumentów pochodnych	47 583	-	-	-	-	-	47 583
Straty z tytułu wyceny i realizacji instrumentów pochodnych	(29 291)	-	-	-	-	-	(29 291)
Ogółem zyski/(straty) netto	18 292	-	-	(16 829)	2 961	-	4 424

Za okres od 01.01.2016 do 31.12.2016	Aktywa/zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	Pożyczki i należności	Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	Instrumenty zabezpieczające	Instrumenty finansowe ogółem
Przychody odsetkowe	-	-	-	14 043	689	-	14 732
Koszty odsetkowe	-	-	-	-	(71)	-	(71)
Zwijanie dyskonta dotyczącego instrumentów finansowych	-	-	-	-	(93)	-	(93)
Zyski/(straty) z tytułu różnic kursowych	-	-	-	13 448	(3 050)	-	10 398
Straty z tytułu utraty wartości	-	-	-	(1 273)	-	-	(1 273)
Odwroćenie strat z tytułu utraty wartości	-	-	-	314	-	-	314
Zyski z tytułu wyceny i realizacji instrumentów pochodnych	4 317	-	-	-	-	-	4 317
Straty z tytułu wyceny i realizacji instrumentów pochodnych	(10 099)	-	-	-	-	-	(10 099)
Ogółem zyski/(straty) netto	(5 782)	-	-	26 532	(2 525)	-	18 225

Straty z tytułu utraty wartości w podziale na kategorie instrumentów finansowych	31.12.2017	31.12.2016
Pożyczki i należności	(786)	(1 273)
Straty z tytułu utraty wartości razem	(786)	(1 273)

46. Objasnienia do sprawozdania z przepływów pieniężnych

Przepływy środków pieniężnych netto Spółki przedstawiają się następująco:

Wyszczególnienie	01.01.2017 - 31.12.2017	01.01.2016 - 31.12.2016
Przepływy z działalności operacyjnej	488 834	561 289
Przepływy z działalności inwestycyjnej	(36 517)	(397 462)
Przepływy z działalności finansowej	(165 536)	(199 382)
Wpływy / (wypływy) środków pieniężnych netto	286 781	(35 555)

Poziom przepływów z działalności operacyjnej wynika głównie z wysokości osiągniętego wyniku finansowego oraz zmiany stanu kapitału obrotowego.

Przepływy z działalności inwestycyjnej wynikają z wydatków na realizację projektów inwestycyjnych oraz lokowania wolnych środków pieniężnych na dłuższe okresy – powyżej 3 miesięcy. Największe nakłady w roku 2017 Spółka poniosła na budowę wytwórni nawozów granulowanych na bazie saletry amonowej, wymianę turbozespołu TG-2 oraz budowę nowej instalacji kwasu azotowego i neutralizacji. W 2017 roku poziom lokat zawartych na okresy dłuższe niż 3 miesiące znacząco się obniżył. Jest to wynikiem wzrostu zapotrzebowania na środki pieniężne w krótszych okresach. W działalności inwestycyjnej wykazane zostały również przepływy związane z obsługą i spłatą pożyczek wewnątrzgrupowych.

Przepływy z działalności finansowej stanowi głównie wypłata dywidendy. W ubiegłym roku w pozycji „Pozostałe wpływy/(wydatki) finansowe” zaprezentowany został wpływ dotacji.

Przyczyny występowania różnic pomiędzy bilansowymi zmianami niektórych pozycji oraz zmianami wynikającymi ze sprawozdania z przepływów pieniężnych:

Wyszczególnienie	01.01.2017 - 31.12.2017	01.01.2016 - 31.12.2016
Bilansowa zmiana należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych	(158 997)	26 770
Zmiana stanu zaliczek na dostawy aktywów trwałych	73 630	12 397
Zmiana stanu należności w wyniku transakcji bezgotówkowych - kompensata zobowiązań podatkowych	(57 859)	(33 216)
Zmiana stanu należności w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	(143 226)	5 951

Wyszczególnienie	01.01.2017 - 31.12.2017	01.01.2016 - 31.12.2016
Bilansowa zmiana dotacji	(2 852)	4 196
Wpływy/zwroty dotacji	-	(3 739)
Zmiana stanu dotacji w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	(2 852)	457

Wyszczególnienie	01.01.2017 - 31.12.2017	01.01.2016 - 31.12.2016
Bilansowa zmiana zobowiązań z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych	186 387	20 061
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu nabycia rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	(43 522)	(17 648)
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu leasingu	-	3
Zmiana stanu zobowiązań w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	142 865	2 416

w tysiącach złotych

Wyszczególnienie	01.01.2017 - 31.12.2017	01.01.2016 - 31.12.2016
Bilansowa zmiana rezerw	14 142	6 121
Rezerwa odniesiona na nakłady inwestycyjne	(300)	-
Zmiana stanu rezerw odniesiona w inne całkowite dochody	(4 650)	(4 721)
Zmiana stanu rezerw w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	9 192	1 400

Wyszczególnienie	01.01.2017 - 31.12.2017	01.01.2016 - 31.12.2016
Podatek dochodowy bieżący naliczony za okres sprawozdawczy	(41 509)	(45 299)
Korekty dotyczące bieżącego podatku dochodowego z lat ubiegłych	3 052	(3)
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu podatku dochodowego	(20 004)	19 049
Zmiana stanu należności z tytułu podatku dochodowego	(12 750)	-
Transakcje bezgotówkowe - zarachowania innych należności budżetowych na poczet płatności z tytułu podatku dochodowego	57 859	33 216
Podatek dochodowy zapłacony	(13 352)	6 963

Wyszczególnienie	01.01.2017 - 31.12.2017	01.01.2016 - 31.12.2016
Wartość księgowa netto zbytych rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych	1 856	976
Zysk/(strata) na zbyciu rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	(869)	(485)
Wpływy ze sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych	987	491

Wyszczególnienie	01.01.2017 - 31.12.2017	01.01.2016 - 31.12.2016
Nakłady inwestycyjne na rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne	(365 227)	(252 614)
Zmiana stanu zaliczek na dostawy aktywów trwałych	(73 630)	(12 397)
Transakcje bezgotówkowe - przekwalifikowania z aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży do rzeczowych aktywów trwałych	-	2 783
Rezerwa odniesiona na nakłady inwestycyjne	300	-
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu nabycia rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	43 522	17 648
Wydatki na zakup rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych	(395 035)	(244 580)

Różnice między wartością środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazaną w sprawozdaniu z sytuacji finansowej i w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych wynika z naliczonych na dzień bilansowy odsetek i różnic kursowych.

w tysiącach złotych

Wyszczególnienie	31.12.2017	31.12.2016
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	421 600	141 823
naliczone odsetki	(198)	(63)
naliczone różnice kursowe	7 153	14
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty wykazane w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	428 555	141 774

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty o ograniczonej możliwości dysponowania stanowią głównie złożone depozyty w związku z zawartymi kontraktami futures na dostawy praw do emisji CO₂ w kwocie 875 tysięcy złotych (w roku 2016 wynosiły odpowiednio 3 275 tysięcy złotych).

47. Informacje dotyczące emisji, wykupu i spłaty nieudziałowych i kapitałowych papierów wartościowych

W okresie objętym sprawozdaniem finansowym oraz w okresie porównywalnym w/w zdarzenia w Spółce nie wystąpiły.

48. Struktura zatrudnienia

Przeciętne zatrudnienie w Spółce w roku obrotowym kształtowało się następująco:

Wyszczególnienie	01.01.2017 - 31.12.2017	01.01.2016 - 31.12.2016
Zatrudnienie na stanowiskach robotniczych	2 208	2 090
Zatrudnienie na stanowiskach nierobotniczych	1 269	1 240
Osoby korzystające z urlopów wychowawczych, bezpłatnych oraz świadczeń rehabilitacyjnych	40	18
Razem	3 517	3 348

Zatrudnienie w Spółce, w zależności od potrzeb, uzupełniane jest przez pracowników zatrudnionych przez agencje pracy tymczasowej. Według stanu na 31 grudnia 2017 roku poprzez agencję Spółka zatrudniała 53 osoby.

49. Wynagrodzenie Audytora

Audytorem Spółki wybranym Uchwałą Nr 9/IX/2017 Rady Nadzorczej Grupy Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A. z dnia 20 czerwca 2017 roku do przeprowadzenia przeglądów i badań sprawozdań finansowych za lata obrotowe 2017, 2018 oraz 2019, jest firma Ernst & Young Audyt Polska spółka z o.o. Sp. k. z siedzibą w Warszawie. Umowę dotyczącą przeglądów oraz badania i oceny sprawozdań finansowych Spółka zawarła 17 lipca 2017 roku. Jednostkowe sprawozdanie finansowe za poprzedni rok obrotowy zbadane zostało przez firmę KPMG Audyt spółka z o.o. Sp. k. z siedzibą w Warszawie.

Wyszczególnienie	01.01.2017 - 31.12.2017	01.01.2016 - 31.12.2016
Z tytułu umowy o badanie sprawozdania finansowego	124	101
Z tytułu umowy o przegląd sprawozdania finansowego	56	15
Z tytułu innych umów	-	62
Razem	180	178

50. Zdarzenia następujące po zakończeniu okresu sprawozdawczego

- W dniu 3 stycznia 2018 roku zostało zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym podwyższenie kapitału zakładowego spółki Zakłady Azotowe Chorzów S.A. o kwotę 36 000 000 (akcje serii C). Obecnie kapitał zakładowy spółki wynosi 94 700 tysięcy złotych, a udział Grupy Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A. w głosach na Walnym Zgromadzeniu Wspólników oraz w kapitale zakładowym wzrósł do 96,48%.
- W dniu 15 stycznia 2018 roku dokonano rejestracji w Krajowym Rejestrze Sądowym zmiany właściciela Spółki CTL KOLZAP Sp. z o.o. w związku z umorzeniem, ze skutkiem prawnym na dzień 1 stycznia 2018 roku, udziałów spółki będących własnością CTL Logistics Sp. z o.o. Umorzenie udziałów poprzedzone zostało wypłatą w dniu 2 stycznia 2018 roku byłemu udziałowcowi wynagrodzenia w kwocie 11 728 tysięcy złotych. Wypłata wynagrodzenia za umarzone udziały sfinansowana została z czystego zysku spółki bez konieczności obniżania kapitału zakładowego. Udział Grupy Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A. w głosach na Zgromadzeniu Wspólników wzrósł do 100%.
- W dniu 25 stycznia 2018 roku podpisana została umowa gwarancji pomiędzy Europejskim Bankiem Inwestycyjnym (EBI) z wybranymi spółkami zależnymi Grupy Kapitałowej Grupa Azoty S.A., w tym przez Grupę Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A. Kwota udzielonych przez każdego z gwarantów gwarancji została ustalona w maksymalnej wysokości 58 milionów EUR, tj. łącznie 174 milionów EUR. Gwarancja wygasa z upływem okresu zabezpieczenia, kończącym się wraz ze spłatą wierzytelności wynikających z umowy kredytowej zawartej pomiędzy Grupą Azoty S.A. a EBI, na okres 10 lat od uruchomienia finansowania.
- W dniu 31 stycznia 2018 roku ogłoszono przetarg na budowę bloku węglowego, ciepłowniczo-kondensacyjnego; postępowanie przetargowe powinno się zakończyć w IV kwartale 2018 roku; rozpoczęcie inwestycji planowane jest na grudzień 2018 roku, a jej zakończenie w IV kwartale 2021 roku.
- W dniach 24 i 27 lutego 2018 roku Spółka otrzymała na 2018 rok nieodpłatnie 2 192 tysiące jednostek praw do emisji CO₂ o łącznej wartości 89 769 tysięcy złotych.
- W dniu 28 lutego 2018 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenia Wspólników Agrochemu Sp. z o.o. z siedzibą w Dobrym Mieście oraz Agrochemu Puławy Sp. z o.o. z siedzibą w Puławach wyraziły zgodę na połączenie obu spółek poprzez przejęcie Agrochemu Sp. z o.o. z siedzibą w Dobrym Mieście (spółka przejmowana) przez Agrochem Puławy Sp. z o.o. z siedzibą w Puławach (spółka przejmująca). Połączenie spółek nastąpi z dniem wpisania połączenia (podwyższenia kapitału spółki przejmującej) przez sąd właściwy dla Agrochemu Puławy Sp. z o.o.

51. Informacja finansowa regulacyjna – z zakresu działalności Spółki regulowanej ustawą Prawo Energetyczne

51.1. Podstawa sporządzenia

W celu spełnienia wymogów artykułu 44 ustawy Prawo energetyczne (Dz. U. z 2012r. poz. 1059 z późniejszymi zmianami) Grupa Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A. przedstawia Informację finansową regulacyjną, zawierającą sprawozdanie z całkowitych dochodów oraz sprawozdanie z sytuacji finansowej w podziale na poszczególne rodzaje działalności.

Spółka prowadzi działalność w następujących obszarach wymagających wyodrębnienia zgodnie z wymogami art. 44 ust. 2 ustawy Prawo Energetyczne:

- Dystrybucja energii elektrycznej
- Dystrybucja gazu ziemnego
- Obrót gazem ziemnym.

Przy sporządzaniu Informacji finansowej regulacyjnej zastosowano zasady rachunkowości określone w notach 10-15 niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego, przy zastosowaniu przedstawionych w notcie 51.2 i 51.3 zasad alokacji przychodów i kosztów oraz aktywów i pasywów dla obszarów wymagających wyodrębnienia tej części przychodów, kosztów, aktywów i pasywów działalności energetycznej, która dotyczy sprzedaży zewnętrznej Spółki zgodnie z wymogami art. 44 ustawy Prawo Energetyczne. Pozostała część przychodów, kosztów, aktywów i pasywów działalności Spółki prezentowana jest jako działalność pozostała.

51.2. Zasady alokacji przychodów i kosztów

Zasady ustalania przychodów ze sprzedaży

Przychody ze sprzedaży ustalane są odrębnie dla poszczególnych rodzajów działalności na podstawie rodzaju produktu. W ramach opłat za dystrybucję ujęte zostały opłaty stałe i zmienne oraz opłaty abonamentowe. Wykazane przychody ze sprzedaży, zgodnie z uregulowaniami MSR/MSSF, nie uwzględniają podatku akcyzowego, stąd jego prezentacja w odrębnej pozycji.

Przychody z tytułu wykonywania prawa własności do sieci przesyłowej lub sieci dystrybucyjnej nie wystąpiły w latach 2017 i 2016.

Ewidencja, rozliczanie i kalkulacja kosztów dystrybucji energii elektrycznej

Koszty bezpośrednie dystrybucji energii elektrycznej ewidencjonuje się na odrębnych zleceniach produkcyjnych.

Koszty wydziałowe (koszty pośrednie) dotyczące działalności koncesjonowanej w zakresie dystrybucji energii elektrycznej określa się w sposób proporcjonalny, wynikający ze stosunku ilości energii elektrycznej dystrybuowanej do podmiotów zewnętrznych, w tym sprzedanej, do ogólnej ilości energii elektrycznej przesłanej.

Ewidencja, rozliczanie i kalkulacja kosztów przesyłania i dystrybucji oraz obrotu gazem ziemnym

Koszty bezpośrednie przesyłania i dystrybucji gazu ziemnego oraz obrotu gazem ziemnym ewidencjonuje się na odrębnych zleceniach produkcyjnych.

Koszty wydziałowe (koszty pośrednie) dotyczące działalności koncesjonowanej w zakresie dystrybucji gazu ziemnego określa się w sposób proporcjonalny, wynikający ze stosunku ilości gazu ziemnego sprzedanego do ogólnej ilości gazu przesłanego.

Koszty ogólnego zarządu i koszty finansowe

Narzut kosztów ogólnego zarządu oraz kosztów finansowych nalicza się współczynnikiem według następującej formuły:

$$\frac{\text{techniczny koszt wytworzenia sprzedanej energii elektrycznej/ gazu}}{\text{techniczny koszt wytworzenia produkcji sprzedanej}}$$

Wartość narzutu kosztów ogólnego zarządu oblicza się jako iloczyn wyliczonego współczynnika oraz wartości kosztów ogólnego zarządu.

Wartość narzutu kosztów finansowych oblicza się jako iloczyn wyliczonego współczynnika oraz wartości kosztów finansowych.

Koszty sprzedaży

Koszty sprzedaży ewidencjonuje się na odrębnych zleceniach sprzedażowych.

Pozostałe przychody i koszty operacyjne

Pozostałe przychody i koszty operacyjne przypisywane są do działalności koncesjonowanej w sposób bezpośredni. Przychody i koszty, których nie da się bezpośrednio przypisać do działalności koncesjonowanej wykazywane są w Pozostałej działalności.

Podatek dochodowy

Podatek dochodowy został przypisany do poszczególnych rodzajów działalności według obowiązującej dla danego roku stawki podatkowej.

51.3. Zasady przypisywania pozycji bilansowych do działalności regulowanej

Składniki aktywów oraz pasywów dotyczące bezpośrednio działalności koncesjonowanej przypisywane są w całości do tej działalności, której dotyczą według MPK-ów. Pozycje nie dotyczące działalności koncesjonowanej w całości wykazywane są jako pozycje dotyczące całej Spółki w Pozostałej działalności. Składniki majątku oraz zobowiązania służące różnym rodzajom działalności, tzw. wspólne, przypisywane są do poszczególnych działalności przy zastosowaniu kluczy podziałowych. Dla dystrybucji energii elektrycznej zastosowano klucz zgodny z podziałem ilości energii elektrycznej dostarczonej odbiorcom do całkowitej energii przesłanej (zakupionej i wytworzonej). Dla dystrybucji oraz obrotu gazem ziemnym zastosowano klucze wynikające z ilości gazu sprzedanego do ilości gazu zakupionego oraz ilości gazu ze stacji redukcyjnej do ilości gazu zakupionego.

Odroczony podatek dochodowy został przypisany do poszczególnych działalności koncesjonowanych w odniesieniu do rzeczowego majątku trwałego, w proporcji udziału tych pozycji przypisanych poszczególnym rodzajom działalności w wartości tych pozycji dla całej Spółki.

Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego zostały przypisane do poszczególnych działalności koncesjonowanych w proporcji udziału bieżącego podatku dochodowego przypisanego poszczególnym rodzajom działalności w wartości bieżącego podatku dochodowego obciążającego wynik finansowy całej Spółki.

Kapitał własny nie jest przypisany do poszczególnych rodzajów działalności koncesjonowanej lecz wykazany jest jako pozycja dotycząca całej Spółki.

51.4. Wyniki finansowe poszczególnych rodzajów działalności

Z uwagi na zmianę zasad rachunkowości, przedstawionych w nocie 11, dane za okres 12 miesięcy 2016 roku zakończony 31 grudnia 2016 roku zostały przekształcone i są porównywalne do prezentowanych danych za okres 12 miesięcy 2017 roku zakończony 31 grudnia 2017 roku.

Sprawozdanie z całkowitych dochodów za okres 01.01.2017r. - 31.12.2017r.

Wyszczególnienie	Dystrybucja energii elektrycznej	Dystrybucja gazu ziemnego	Obrót gazem ziemnym	Pozostała działalność	Razem
Zyski i straty					
Działalność kontynuowana					
Przychody ze sprzedaży produktów	10 981	35	456	2 966 440	2 977 912
Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów	-	-	17 521	64 655	82 176
w tym: podatek akcyzowy	-	-	-	(1 528)	(1 528)
Przychody ze sprzedaży	10 981	35	17 977	3 031 095	3 060 088
Koszt wytworzenia sprzedanych produktów	(9 421)	(29)	(456)	(2 211 907)	(2 221 813)
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	-	-	(16 725)	(61 687)	(78 412)
w tym: pdatek akcyzowy	-	-	-	1 528	1 528
Koszt wytworzenia sprzedanych produktów, towarów i materiałów	(9 421)	(29)	(17 181)	(2 273 594)	(2 300 225)
Zysk/(strata) brutto ze sprzedaży	1 560	6	796	757 501	759 863
Koszty sprzedaży	-	-	-	(235 931)	(235 931)
Koszty ogólnego zarządu	(737)	(2)	(1 343)	(171 640)	(173 722)
Pozostałe przychody operacyjne	39	-	-	12 689	12 728
Pozostałe koszty operacyjne	(22)	-	-	(11 619)	(11 641)
Zysk/(strata) z działalności operacyjnej	840	4	(547)	351 000	351 297
Przychody finansowe	-	-	-	34 282	34 282
Koszty finansowe	(225)	-	(411)	(52 449)	(53 085)
Przychody/(koszty) finansowe netto	(225)	-	(411)	(18 167)	(18 803)
Zysk/(strata) brutto z działalności kontynuowanej	615	4	(958)	332 833	332 494
Podatek dochodowy	(117)	(1)	-	(48 294)	(48 412)
Zysk/(strata) netto z działalności kontynuowanej	498	3	(958)	284 539	284 082
Zysk /(strata) netto za okres	498	3	(958)	284 539	284 082
Inne całkowite dochody netto	-	-	-	(3 767)	(3 767)
CAŁKOWITY DOCHÓD ZA OKRES	498	3	(958)	280 772	280 315

Sprawozdanie z całkowitych dochodów za okres 01.01.2016r. - 31.12.2016r.

Wyszczególnienie	Dystrybucja energii elektrycznej	Dystrybucja gazu ziemnego	Obrót gazem ziemnym	Pozostała działalność	Razem
Zyski i straty					<i>dane przekształcone</i>
Działalność kontynuowana					
Przychody ze sprzedaży produktów	9 928	42	623	2 738 712	2 749 305
Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów	-	-	-	108 515	108 515
w tym: podatek akcyzowy	-	-	-	(2 139)	(2 139)
Przychody ze sprzedaży	9 928	42	623	2 847 227	2 857 820
Koszt wytworzenia sprzedanych produktów	(8 226)	(35)	(377)	(2 004 235)	(2 012 873)
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	-	-	-	(103 194)	(103 194)
w tym: podatek akcyzowy	-	-	-	2 139	2 139
Koszt wytworzenia sprzedanych produktów, towarów i materiałów	(8 226)	(35)	(377)	(2 107 429)	(2 116 067)
Zysk/(strata) brutto ze sprzedaży	1 702	7	246	739 798	741 753
Koszty sprzedaży	-	-	-	(242 726)	(242 726)
Koszty ogólnego zarządu	(669)	(3)	(31)	(163 471)	(164 174)
Pozostałe przychody operacyjne	39	-	-	10 123	10 162
Pozostałe koszty operacyjne	-	-	-	(16 025)	(16 025)
Zysk/(strata) z działalności operacyjnej	1 072	4	215	327 699	328 990
Przychody finansowe	-	-	-	28 302	28 302
Koszty finansowe	(157)	(1)	(7)	(38 377)	(38 542)
Przychody/(koszty) finansowe netto	(157)	(1)	(7)	(10 075)	(10 240)
Zysk/(strata) brutto z działalności kontynuowanej	915	3	208	317 624	318 750
Podatek dochodowy	(174)	(1)	(40)	(45 193)	(45 408)
Zysk/(strata) netto z działalności kontynuowanej	741	2	168	272 431	273 342
Zysk /(strata) netto za okres	741	2	168	272 431	273 342
Inne całkowite dochody netto	-	-	-	(3 824)	(3 824)
CAŁKOWITY DOCHÓD ZA OKRES	741	2	168	268 607	269 518

51.5. Sprawozdanie z sytuacji finansowej w podziale na poszczególne rodzaje działalności
Sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień 31.12.2017r.

Wyszczególnienie	Dystrybucja energii elektrycznej	Dystrybucja gazu ziemnego	Obrót gazem ziemnym	Pozostała działalność	Razem
AKTYWA					
Aktywa trwałe					
Rzeczowe aktywa trwałe	16 601	5	-	2 047 042	2 063 648
Prawo wieczystego użytkowania gruntu	-	-	-	750	750
Nieruchomości inwestycyjne	-	-	-	15 761	15 761
Wartości niematerialne	5	-	-	44 384	44 389
Udziały i akcje	-	-	-	367 360	367 360
Pozostałe aktywa finansowe	-	-	-	26 052	26 052
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	-	-	-	96 792	96 792
Aktywa trwałe razem	16 606	5	-	2 598 141	2 614 752
Aktywa obrotowe					
Zapasy	-	-	-	290 397	290 397
Prawa majątkowe	-	-	-	95 263	95 263
Pochodne instrumenty finansowe	-	-	-	1 048	1 048
Pozostałe aktywa finansowe	-	-	-	233 133	233 133
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	1 102	2	934	431 903	433 941
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	-	-	-	421 600	421 600
Aktywa obrotowe razem	1 102	2	934	1 486 094	1 488 132
SUMA AKTYWÓW	17 708	7	934	4 084 235	4 102 884
PASYWA					
Kapitał własny					
	-	-	-	3 168 353	3 168 353
Zobowiązania					
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	266	-	-	133 798	134 064
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	1	-	-	2 244	2 245
Rezerwy	-	-	-	2 508	2 508
Dotacje	43	-	-	37 510	37 553
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	426	-	-	52 526	52 952
Zobowiązania długoterminowe razem	736	-	-	228 586	229 322
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	16	-	-	19 765	19 781
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	605	-	106	676 395	677 106
Rezerwy	-	-	-	4 477	4 477
Dotacje	5	-	-	3 840	3 845
Zobowiązania krótkoterminowe razem	626	-	106	704 477	705 209
Zobowiązania razem	1 362	-	106	933 063	934 531
Kapitał zaangażowany	16 346	7	828	(17 181)	-
SUMA PASYWÓW	17 708	7	934	4 084 235	4 102 884

Sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień 31.12.2016r.

Wyszczególnienie	Dystrybucja energii elektrycznej	Dystrybucja gazu ziemnego	Obrót gazem ziemnym	Pozostała działalność	Razem
AKTYWA					<i>dane przekształcone</i>
Aktywa trwałe					
Rzeczowe aktywa trwałe	15 732	5	-	1 862 732	1 878 469
Prawo wieczystego użytkowania gruntu	-	-	-	760	760
Nieruchomości inwestycyjne	-	-	-	15 906	15 906
Wartości niematerialne	5	-	-	41 310	41 315
Udziały i akcje	-	-	-	392 719	392 719
Pozostałe aktywa finansowe	-	-	-	31 044	31 044
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	-	-	-	24 624	24 624
Aktywa trwałe razem	15 737	5	-	2 369 095	2 384 837
Aktywa obrotowe					
Zapasy	-	-	-	244 523	244 523
Prawa majątkowe	-	-	-	107 984	107 984
Pochodne instrumenty finansowe	-	-	-	4 517	4 517
Pozostałe aktywa finansowe	-	-	-	576 052	576 052
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	1 145	1	12	345 944	347 102
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	-	-	-	141 823	141 823
Aktywa obrotowe razem	1 145	1	12	1 420 843	1 422 001
SUMA AKTYWÓW	16 882	6	12	3 789 938	3 806 838
PASYWA					
Kapitał własny				3 052 045	3 052 045
Zobowiązania					
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	227	-	-	120 388	120 615
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	-	-	-	2 379	2 379
Rezerwy	-	-	-	3 116	3 116
Dotacje	48	-	-	35 685	35 733
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	367	-	-	43 513	43 880
Zobowiązania długoterminowe razem	642	-	-	205 081	205 723
Pochodne instrumenty finansowe	-	-	-	6 626	6 626
Pozostałe zobowiązania finansowe	-	-	-	381	381
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	28	-	-	17 812	17 840
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	-	-	-	20 004	20 004
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	229	-	46	490 310	490 585
Rezerwy	-	-	-	5 117	5 117
Dotacje	5	-	-	8 512	8 517
Zobowiązania krótkoterminowe razem	262	-	46	548 762	549 070
Zobowiązania razem	904	-	46	753 843	754 793
Kapitał zaangażowany	15 978	6	(34)	(15 950)	-
SUMA PASYWÓW	16 882	6	12	3 789 938	3 806 838

52. Oświadczenia Zarządu

Dotyczące podmiotu uprawnionego do badania

Oświadczamy, że podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych, dokonujący badania rocznego jednostkowego sprawozdania finansowego został wybrany zgodnie z przepisami prawa.

Podmiot ten oraz biegli rewidenci dokonujący badania tego sprawozdania spełniali warunki do wyrażenia bezstronnej i niezależnej opinii o badanym rocznym sprawozdaniu finansowym zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa i normami zawodowymi.

Dotyczące jednostkowego sprawozdania finansowego

Oświadczamy, że wedle naszej najlepszej wiedzy, roczne jednostkowe sprawozdanie finansowe według stanu na dzień 31 grudnia 2017 roku i dane za poprzedni rok obrotowy sporządzone zostały zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości oraz że odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową Spółki oraz jej wynik finansowy.

Dotyczące ujawnień z art. 44 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 roku Prawo Energetyczne

Oświadczamy, że wedle naszej najlepszej wiedzy, zamieszczone w informacji dodatkowej odpowiednie pozycje sprawozdania finansowego zgodnie z art. 44 Prawa Energetycznego według stanu na dzień 31 grudnia 2017 roku i dane za poprzedni rok obrotowy sporządzone zostały zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości oraz, że odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny wynik finansowy uzyskany z poszczególnych rodzajów działalności koncesjonowanej oraz przypisany do nich stan aktywów i zobowiązań.

Jacek Janiszek Prezes Zarządu

Krzysztof Homenda Wiceprezes Zarządu

Izabela Świderek Wiceprezes Zarządu

Anna Zarzycka-Rzepecka Wiceprezes Zarządu

Andrzej Skwarek Członek Zarządu